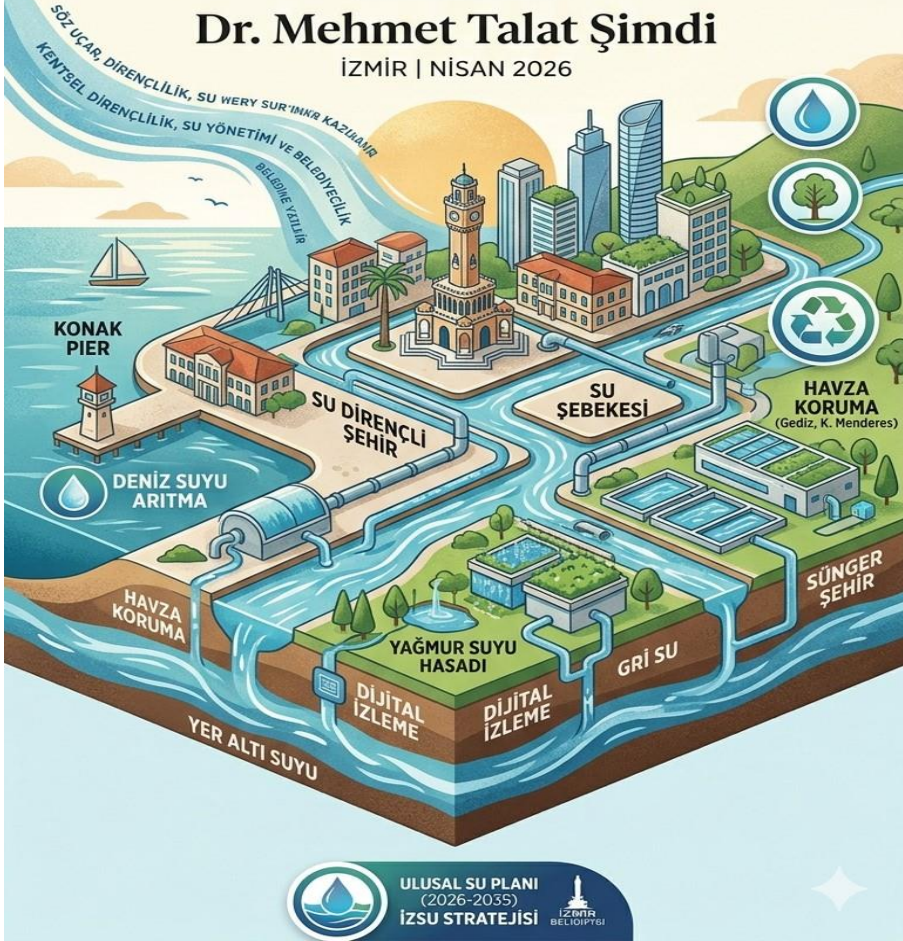

SÖZ UÇAR, ŞEHİR KALIR

KENTSEL DİRENÇLİLİK, SU YÖNETİMİ
VE BELEDİYECİLİK ÜZERİNE YAZILAR

Dr. Mehmet Talat Şimdi

İZMİR | NİSAN 2026

Söz Uçar, Şehir Kalır

Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ

İZMİR 2026 NİSAN

Söz Uçar, Şehir Kalır

Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ

Genel Yayın Yönetmeni: Dr. M. Talat Şimdi

Editör: Dr. M. Talat Şimdi

Mizanpaj: Dr. Mehmet Talat Şimdi

Tel: 0532 316 26 63 **e-posta:**

talatsimdi@gmail.com **web:**

www.talatsimdi.com

© Bu Dijital kitabın yayın hakları Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ aittir.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmasının hiçbir yolla çoğaltılamaz

ISBN:

İZMİR 2026 NİSAN

Söz Uçar, Şehir Kalır

Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ

**Bu kitabı sevgili eŐim Hayrunnisa, oğullarım
Ömer Fatih ve Bekir Yavuz; gelinlerim Arzu ve Nazlı;
torunlarım Elif, Eren, Batu ve Leyla'ya adıyorum.**

İÇİNDEKİLER

Önsöz

KİTAP ÖZETİ: SÖZ UÇAR, ŞEHİR KALIR (CİLT I)

BÖLÜM 1: İzmir'in Gelecek Projeksiyonu: Su, Yönetim ve Vizyon

1-Mardin'in Susturulan Taşları: Kayıp Tapuların Peşinde Bir Dedektiflik Hikâyesi

2-Yerel Demokraside Okuldan Şirkete Bir Geriye Gidiş Hikâyesi

1.1. İzmir'in Su Sınavı: Geçmişin Mirası, Geleceğin Çılgılığı

- Tahtalı Barajı'nın Görünmez Kahramanları ve Özfatura Dönemi Vizyonu
- Doğal Yaşam Parkı: Bir Ekolojik Zaferin Hikâyesi
- Deniz Suyu Arıtma: İzmir İçin Artık Bir Seçenek Değil, Zorunluluk

1.2. Bir "Rakam Savaşı" Değil, Bir Vizyon Meselesi

- Terazinin Şaşmayan Dili: %3'lük Yatırım Orantısızlığı ve İzmir'in Hakkı
- Belediyecilikte "Engelleniyoruz" Çıkmazı ve Verimlilik Sorunu
- Algi Yarışından Akıselim Çağrısına: İzmir'in Gelecek Tasavvuru

1.3. Dijital Misak-ı Milli: Veri Limanlarından Akıllı Yarınlara

- Algoritmik Tam Bağımsızlık: Teknolojide Mülkiyet Meselesi
- İzmir: Dijital Milli İktisat'ın Başkenti ve AI Vadisi Önerisi
- Utanç Çukurlarından Teknoloji Kalelerine: ESHOT Garajı Tartışmasına Son Bakış

1.4. İstihdam Çıkmazı: Bürokrasiden Girişimci Kente

- Niteliksiz İstihdam Sarmalı ve "Saksı Arkasındaki" Bürokrasi
- Koridordan Ovaya: Belediye Personeli İçin "Yeniden Vasıflandırma" Modeli
- İzmir Gıda Kalkanı: Tüketen Değil, Üreten Beşeri Sermaye

1.5. Engelsiz Bir Gelecek: Vakıf Kültürü ve Özel Öğrenme Güçlüğü

- Fark Edilmek Başarmanın Yarısıdır: Konak Engelsiz Yaşam Köyü
- YDEP (Yapılandırılmış Disleksi Eğitim Programı) ile Bilimsel Temelli Gelecek
- Vakıf Medeniyeti: Eğitimde Feda Edilemeyecek Fertler

1.6. Güçler Savaşında Türk Dünyası: Bir Gelecek İnşası

- Adriyatik'ten Çin Seddi'ne: Türk Ortak Pazarı ve Yatırım Fonu
- Zengezur Koridoru: Bakü'den İstanbul'a Uzanan Refah Damarı
- Verilerin Diliyle Türk Devletleri: Ekonomik ve Stratejik Analiz

1.7. Yarının İzmir'ine Bir Emanet: "Mavi Zırh"

- Kentsel Dirençlilik Sınavı: Denizi Kıyıda, Yağmuru Gölette Tutmak

- Geçmişin Tecrübesiyle Çözüm Rehberi: Her Damlaya Sahip Çıkmak

BÖLÜM 2: Kentsel Hafıza, Yapısal Dönüşüm ve Toplumsal Gelecek

2.1. İzmir'in 30 Yıllık Düğümü: Kordon Yeraltı Projesi

- 1998'den Bugüne: Geçmişin Sağlam Temelleri, Yarının Çözümleri
- Alsancak-Kordon Hattında "Batar-Çıkar" ve Lojistik Otopark Vizyonu
- Nefes Alan Kordon: Yeşil Üst Yapı, Akıllı Alt Yapı

2.2. Bir Şehri Yaşlanırken Terk Etmemek: Bütüncül Bakım Modeli

- Kamu Kaynaklarının Savrulması: Huzurevinden Yurda Dönüşümün İbret Tablosu
- Yerel Odaklı Bütüncül Yaşlı Bakım ve İhtisaslaşmış Rehabilitasyon
- Otel Konforunda Değil, Ev Sıcaklığında: Mimari ve Manevi Çözümler

2.3. Mutfaktaki Yangın: Küresel İstikrar ve Yerel Yalnızlık

- OECD Verileri Işığında Gıda Enflasyonu: Zirvedeki Acı Yalnızlık
- Çıkış Yolu: Üretimde Devrim, Arz Zincirinde Şeffaflık
- Tarımı Bir "Beka Meselesi" Olarak Görmek

2.4. Çelişkiler Ülkesi: Mega Fabrikalar vs. Şeffaflık Krizi

- Yolsuzluk Algı Endeksi ve Yatırım Güvenliği
- Anadolu'da Sanayi Devrimi mi, Getirim Kapısı mı?
- Modern Devletin Esası: Metrekare Değil, Hukuk ve Denetim

2.5. Kanun "Yap" Diyor, Buca "Satıyor": Yerel Yönetim Karne Dökümü

- 5216 ve 5393 Sayılı Kanunlar: Mahalli Müşterek İhtiyaçlar ve Sorumluluklar
- Yeşil Alan Kaybı ve İmar Rantı: Buca'nın 28 Yıllık Kaybı
- Mali İflasın Arkasına Saklanan Hizmet Zafiyeti

2.6. Terörsüz Türkiye'nin Kökleri: Bin Yıllık Değil, Milenyumluk Kardeşlik

- 1071 Bir Varış Değil, Bir Dönüştür: Saka (İskit) Türkleri Gerçeği
- Anadolu'nun Kadim Tapusu ve Bozkırın Adalet Anlayışı
- Barışı Sabote Eden "İşgalci" Yalanına Tarihsel Yanıt

2.7. İzmir İçin Bir Ufuk Çizgisi: 2029'a Doğru "Direnc ve Umud"

- Yeni Nesil Belediyecilik: Buca Metrosu ve Raylı Sistem Omurgası
- Mali Zorluklar ve Şeffaf Yönetim: Dr. Cemil Tugay Dönemi Analizi
- Bürokrasi Yerine İcraat: Tasarruf Genelgeleri ve "Holding Modeli"

2.8. Bornova'da Hürriyetin İzini Sürmek: Bir Meydan, Bin Hafıza

- Abide-i Hürriyet Meydanı: Orhun Yazıtları'ndan Milli Bilince
- Tarih Atlasında Bir Yolculuk: Fatih, Atatürk ve Hektor'un Buluşması

2.9. Laboratuvardaki Hedefler, Sokaktaki Gerçekler: İzmir'in 2030 Vizyonu

- M-LAB ve Dijital Portallar vs. Çöp ve Maaş Sorunları
- Sünger Şehir'i "Kuşa Çevirmek": Vizyonun Sahada Daralması
- Kurumsal Sürdürülebilirlik: Vitriini Değil, Gövdeyi Güçlendirmek

2.10. Bölgesel Kaos ve Milli Müdafaa Hattı

- Küresel Hegemonya ve Uluslararası Hukukun İhlali
- Nutuk ve Gençliğe Hitabe: Kriz Dönemlerinde Stratejik Pusula
- Tam Bağımsızlık ve Bölgesel Güvenlik Stratejileri

BÖLÜM 3: Sosyal Dönüşüm, Stratejik Planlama ve Milli Hafıza

3.1. İzmir'in 1987 Ruhu: Kadına Şiddette "Radikal" Tedavi

- Bir İlk: Türkiye'nin İlk Geçici Barınma ve İş Edindirme Merkezi
- Barınma Yetmez, İş Şart: Duygu Asena ve "İzmir Kadınının Elinden Tutuyor" Manşeti
- 1987 Modelini Yeniden Hayata Geçirmek: "Meslek ve Yaşam Kampüsü" Önerisi

3.2. Sürdürülebilirlik: Bir "Moda" mı, Yerel Yönetimin Varoluş Mücadelesi mi?

- Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)
- GRI ve ESRS Standartlarında Şeffaf Raporlama: İştirakler İçin Pusula
- İklim Okuryazarlığı ve Yeşil Kamu Alımları

3.3. İzmir'i Geleceğe Bağlamak: Çatışmadan "Akıllı" Çözüme

- Hantal Bürokrasiden Veri Odaklı Stratejik Akla Geçiş
- IoT Tabanlı Operasyonel Verimlilik ve Katılımcı Dijital Bütçeleme
- Örnek Senaryo: "Akıllı Alsancak" Projesi

3.4. İzmir'in Kayıp Hazinesi: Borç Peşinde Koşarken Üretimi Hatırlamak

- 1943'ten 1997'ye ESHOT ve İZULAŞ: Kendi Otobüsünü İmal Eden İzmir
- Gediz Yerleşkesi Potansiyeli: E-Retrofit (Elektrikliye Dönüşüm) Devrimi
- Döngüsel Ekonomi: 80 Milyon Euro Borçlanma Yerine Yerli Dönüşüm Hattı

3.5. Ramazan'da Sosyal Yardım: Paket Dağıtımı mı, Gelecek İnşası mı?

- Yardım Sunucusundan "Rehabilitasyon Merkezi"ne Dönüşüm
- İnsan Onuru ve Şeffaflık: Yardımı "Lütuf" Değil, Adalet Görmek
- Veriye Dayalı Sürdürülebilir Sosyal Finansman Modelleri

3.6. Dünün Acısından Bugünün Dersine: Bir Vefa ve Hafıza Çağrısı

- 15 Mayıs 1919: "Bu Hale Nasıl Düştük?" Sorusuna Tarihsel Yanıt
- Meslek Fabrikası: "9 Eylül Müzesi ve Hafıza Mekânı" Önerisi
- Araştırmacı Yaşar Aksoy ve Hüsmen Kırkpınar'ın Bağımsızlık Hassasiyeti

3.7. İzmir'in Geleceği Suyla Çiziliyor: Ulusal Su Planı (2026-2035)

- Suyun "Yeşil" Dönüşümü ve Gediz-Menderes Havzalarında Su Seferberliği
- Mavi Zırh Vizyonu: Yağmur Suyu Hasadı ve Altyapı Restorasyonu
- Halka Açık Dijital "Su Panosu": Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

3.8. Belediyelerde Uygulamalı İç Denetim: "Ben Seçildim, Yaparım" Devrinin Sonu

- 5018 Sayılı Kanun ve Zihniyet Devrimi: Denetimi "Stratejik Kalkan" Yapmak
- Belediye Başkanları İçin Erken Uyarı Sistemi: Uygulamalı Soru Listeleri
- Hukuki ve Mali Güvenlik: Kurumsal Kapasiteyi Artırma Rehberi

3.9. Ateş Hattındaki Türkmen Mührü: Erbil ve Suistimal Edilen Hoşgörü

- Erbil Atabeyliği (1144): Muzafferüddin Kökböri'nin Selçuklu Mirası
- Gökböri Minaresi: Toprağın Tapusunu Haykıran Sessiz Tanık
- Terörsüz Türkiye Hedefinde Bölgesel Güvenlik ve Türkmen Hakları

3.10. Sınırların Ötesindeki Vatan: Atatürk'ün Kültürel Milliyetçilik Pusulası

- 20 Mart 1923 Konya Konuşması: "Kültürel Sınırımız Türk'ün Yaşadığı Her Yerdir"
- Kemalist Milliyetçilik: Siyasi Realizm ve Kültürel Beka Dengesi
- Dış Türkler Vizyonu: Dilde Birlik, İşle Birlik, Fikirde Birlik

3.11. Şehrin Tapusu Kimde? Belediyeler Özgür mü, Merkezin "Gölgesi" mi?

- Tanzimat'tan 6360 Sayılı Kanun'a: Yerel Yönetimlerin Kabuk Değişimi
- Anayasal Özerklik vs. Mali Bağımlılık Kısıkcı

BÖLÜM 4: Stratejik Yönetim, Beşeri Sermaye ve Kent Ekonomisi

4.1. Türk Gençliğine Zirveye Giden Yolun 16 Altın Kuralı

- Karakter İnşası: Ali Fuat Başgil'den Aziz Sançar'a Başarının Geometrisi
- Disiplin ve Deha: Zamanın Esiri Olmadan Bir Asker Gibi Uyanık Kalmak
- Gece Muhasebesi: "Bugün Ne Yaptım, Yarın Ne Yapacağım?"

4.2. İzmir İçin Bir "Halk Ortaklığı" Manifestosu: 45 Dolarla Değişen Kader

- Rasyonel Finansman: 200 Milyon Dolarlık Başlangıç Sermayesi ve Şeffaf Yönetim
- Mavi Zırh ve Gıda Kalkanı: Dirençli Altyapıdan Sosyal Vicdana
- Liyakat ve Eğitimli Yönetişim: 24 Saat Yaşayan Akıllı Kent

4.3. İlk Kurşun'dan Cumhuriyet'e: Bir Hafıza Yolculuğu

- Hasan Tahsin'in Gizemi: Osman Nevres'ten Hukuk-u Beşer'e Direnişin Ruhü
- Milli Mücadele'nin Stratejik Dehası: Telgraf Memurları ve İaşe Ağları
- Mekânsal Hafıza: Cadde ve Sokak İsimlerinde Yaşayan Kahramanlar

4.4. Körfez'de "Sıfır Saati": Bilim Konuştu, Şimdi İcraat Zamanı

- Körfez Konferansı Raporu: Azot-Fosfat Yüğü ve Isıl Birikim Tehdidi
- Mali Darboğaz: Personel Maaşı mı, Körfez Temizliği mi?
- Çözüm: "Körfez Bütçe Kanunu" ve Mavi Tahvil İhracı (2026-2032 Projeksiyonu)

4.5. Kuzey İzmir'in "Altın Çağı" mı, "Peter Prensibi" Tuzağı mı?

- BASBAŞ ve OSB'ler: Tarım ve Sanayide Devrimsel Ekosistem
- Yetersizlik Eşiğı: Büyüme Yönetememenin Riskleri
- Sürdürülebilirlik Manifestosu: Gri Su Geri Kazanımı ve Akıllı Sulama

4.6. Kent Savunması ve 1998 Vizyonu: Arşivden Geleceğe Kalan Dersler

- 15 Ağustos 1998 Yeni Asır: "Gönüllü Kurtarma Ordusu" Projesi
- Hibrit Savaşlar ve Şehir Kalesi: Altyapı Sabotajlarına Karşı Sivil Çeviklik
- ISO 9001 Standartlarında Yerel Savunma Gücü Tasarımı

4.7. İzmir'in Beşeri Sermayesi: Verimlilik Fabrikası mı, Tüketim Döngüsü mü?

- Bürokratik Belediye vs. Girişimci Kent: Beşeri Sermaye Analizi
- Dışarıdan Alım Yerine İçeriden Dönüşüm: İtfaiye ve Enerji Kadroları Örneğı
- Performans Protokolleri ve İş Güvencesinin Temeli Olarak Verimlilik

4.8. İzmir Bizim Tapulu Malımız: Hesabı Biz Ödüyoruz, Siparişi Biz Verelim!

- Vatandaşın Bütçe Rehberi: %76,43 Merkezi Pay, %23,57 Yerel Öz Gelir
- Hesap Verebilirlik: 5393 Sayılı Kanun (Madde 76 ve 9) Işığında Denetim
- Mahalle Meclisleri ve Kent Konseyleri: Hemşerilik Hukukunun Kullanımı

4.9. Mülkiyetin Hafızası: İzmir Meslek Fabrikası'ndan Mardin Vakıf Talanına

- İzmir Örneği: 1926 Atatürk İmzalı Kamulaştırma ve 5737 Sayılı Kanun Çelişkisi
- Mardin'in Kayıp Mirası: Mansoriye (Yenişehir) ve Kasımiye Vakıfları
- Vakfiyeye Sadakat İlkesi: Özel Mülkiyete Karşı Hukuki Rücu Zorunluluğu

4.10. Sokaktaki Sessiz Katil: Tıbbi Atık Yönetimi ve Biyolojik Güvenlik

- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği: Belediyelerin Planlama Sorumluluğu
- Liyakatsiz Yönetimin Riskleri: Enfekte Materyaller ve Halk Sağlığı Tehdidi
- Modern Şehir Hayatının Hata Kabul Etmez Dışlisi: Güvenli Bertaraf

Önsöz

Şehirler, yalnızca taş ve betondan ibaret cansız yapılar değil; içinde yaşayanların hafızasıyla nefes alan, geçmişin mirasını geleceğin hayalleriyle birleştiren yaşayan organizmalardır. Bir şehri yönetmek ve üzerine söz söylemek; kadim olanı anlamak, bugünü yönetmek ve elli yıl sonrasının huzurunu bugünden inşa etmektir.

Elinizdeki bu çalışma, "**Söz Uçar, Şehir Kalır**" düsturuyla; bir ömür adadığım yerel yönetim tecrübelerimin, akademik çalışmalarımın ve köşe yazılarımdan bir süzgeçidir. Bu kitabın sayfaları arasında, Bereketli Hilalin kalbi, taşın dile geldiği kadim **Mardin** ile Ege'nin incisi, medeniyetlerin buluşma noktası **İzmir** arasında kurduğum gönül ve fikir köprüsünü bulacaksınız.

Mardin'in dar sokaklarında ve vakıf medreselerinde soluduğum o derin "Vakıf Medeniyeti" ruhunu, bugün İzmir'in modern kentsel sorunlarına çözüm ararken bir rehber olarak kullandım. Mardin'de tarihsel dokunun korunması ve vakıf mallarının ihyası için verdiğimiz mücadele, aslında İzmir'de kurmaya çalıştığımız "Dirençli Şehir" vizyonunun temel taşıdır. Çünkü biliyoruz ki; köküne ve tarihine sahip çıkmayan bir şehir, geleceğin fırtınalarına karşı ayakta kalamaz.

İzmir, bugün "su stresi" ve iklim kriziyle karşı karşıya kalmışken; biz Mardin'in binlerce yıllık su yönetim bilgeliği ile İzmir'in teknolojik imkânlarını "**Sünger Şehir**" ve "**Mavi Zırh**" gibi projelerde harmanlıyoruz. Bu kitapta yer alan yazılar, sadece iki kente dair gözlemlerim değil; yerel yönetimlerde şeffaflık, finansal egemenlik ve "Girişimci Belediyecilik" ekseninde çizilmiş bir gelecek projeksiyonudur.

Belediyecilik, benim için sadece bir görev değil; Mardin'den İzmir'e uzanan bu geniş coğrafyaya olan vefa borcumdur. 1969'dan bu yana süregelen toplumsal mücadele yolculuğumda

edindiđim en bűyűk tecrűbe Őudur: Őehirler, kendilerine deđer verenleri ve tarihin izini sűrenleri asla unutmazlar.

Bu yazıların bir araya gelmesinde ilham kaynađım olan aileme, her iki kadim Őehre emek veren meslektaŐlarıma ve kalemimle seslendiđim tűm okurlarıma teŐekkűrlerimi sunarım.

Sűzűn uęup gittiđi, ancak eserlerin ve Őehirlerin baki kaldıđı bir gelecek temennisiyle...

Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ

İzmir, Nisan 2026

KİTAP ÖZETİ: SÖZ UÇAR, ŞEHİR KALIR (CİLT I)

"**Söz Uçar, Şehir Kalır**", bir yerel yönetim uzmanı, hukukçu ve akademisyen olan Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin, İzmir ve Türkiye'nin kentsel geleceğine dair sunduğu stratejik bir vizyon belgesidir. Bu eser, sadece güncel köşe yazılarının bir derlemesi değil; 1950'lerden bugüne uzanan bir tecrübe mirasının, akademik derinlikle harmanlanarak geleceğin "**Girişimci ve Dirençli Kent**" modeline dönüştürülmüş halidir.

Kitap, temel olarak dört ana aks etrafında şekillenmektedir:

1. Kent Ekonomisi ve Halk Ortaklığı

Kitabın merkezinde, belediye bütçesinin bir "emanet" olduğu gerçeği yatar. Yazar, İzmir bütçesinin %100'ünün vatandaşın ödediği vergilerden oluştuğunu mali verilerle ispatlayarak; "**Hesabı biz ödüyoruz, siparişi biz verelim**" manifestosunu ortaya koyar. Şeffaf yönetim, 45 dolarlık sembolik başlangıç sermayesiyle kentin kaderini değiştirecek finansal modeller ve "Halk Ortaklığı" projeleriyle, kentin mali egemenliğini savunur.

2. Beşeri Sermaye ve Stratejik Yönetim

Doktora tezine dayanan "**Bürokratik Belediyeden Girişimci Kente**" geçiş vizyonu, kitabın teorik omurgasını oluşturur. Yazar, personeli bir maliyet yükü olarak gören hantal yapıyı eleştirerek; belediye çalışanlarını eğiten, verimlilik odaklı uzmanlaştıran ve kenti dönüştüren bir "değer" haline getirecek somut çözüm yollarını sunar.

3. Kent Savunması ve Afet Bilinci

1998 yılındaki vizyoner "Kurtarma Ordusu" projesinden yola çıkan eser, kenti sadece depreme karşı değil; siber saldırılar, altyapı sabotajları ve iklim krizini de kapsayan "**Hibrit Tehditler**" karşısında bir "kale" gibi tahkim etmeyi hedefler. "**Mavi Zırh**",

"Sünger Şehir" ve **"Gıda Kalkanı"** gibi projelerle, kentin kendi kendine yetebilme kapasitesini teknik ve bilimsel bir dille analiz eder.

4. Tarihsel Hafıza ve Vakıf Hukuku

Kitap, İzmir'in endüstriyel mirası olan Meslek Fabrikası'ndan Mardin'deki Artuklu ve Akkoyunlu vakıf arazilerine kadar uzanan geniş bir mülkiyet analizi sunar. **"Vakfiyeye Sadakat"** ilkesiyle, geçmişin tapu kayıtlarını bugünün hukukuna taşıyarak; kentin hafızasına sahip çıkmanın, kentin geleceğine sahip çıkmakla eşdeğer olduğunu savunur.

Neden Okunmalı? Bu eser; yerel yöneticiler için bir **rehber**, Şehir plancıları için bir **strateji belgesi**, vatandaşlar için ise **"Hemşerilik Hukuku"**nun el kitabıdır. Geçici vaatlerin (sözlerin) değil, kalıcı eserlerin (Şehrin) peşinde koşan bir yönetim aklının manifestosudur.

"Şehir, onu inşa edenlerin değil, onu doğru yönetenlerin ve ona sahip çıkanların mirasıdır."

EGELİGAZETE 01

Mardin'in Susturulan Taşları: Kayıp Tapuların Peşinde Bir Dedektiflik Hikâyesi

Mardin denince zihnimizde canlanan o masalsı silüet, aslında sadece taştan ibaret değil; her biri titizlikle örülmüş birer hukuk ve şifa abidesidir. **Dr. Mehmet Talat Şimdi**, yeni çalışması "**Kadim Şehir Mardin'de Vakıf Medeniyeti**" ile bizi bu abidelerin, özellikle de unutulmaya yüz tutmuş Artuklu mirasının derinliklerine, adeta bir tarih dedektifi gibi davet ediyor.

Kitabın beşinci bölümünde karşımıza çıkan manzara, bir başarı hikâyesi olduğu kadar hazin bir "iz sürme" öyküsü. Yazar, 1103-1409 yılları arasındaki Artuklu hâkimiyetini sadece bir kronoloji olarak sunmuyor; vakıfların nasıl bir şehri "şifa merkezine" dönüştürdüğünü ve bugün o vakıf ruhunun nerelerde "mahpus" kaldığını gözler önüne seriyor.

Şifahaneden Depoya: Bir Mülkiyet Dramı

Kitabın en sarsıcı kısımlarından biri, Anadolu'nun ilk tıp kampüsü kabul edilen **Eminüddin Külliyesi** üzerine yapılan analiz. 12. yüzyılda su sesiyle, ney sesiyle ve ileri tıp teknikleriyle insanları iyileştiren o muazzam yapı, bugün modern hayatın keşmekeşinde nasıl bir dönüşüm geçirdi? Dr. Şimdi, 1530 tarihli Osmanlı Tahrir Defterleri ile 1950'lerin kadastro kayıtlarını karşılaştırarak acı bir tabloyu ortaya koyuyor:

1. Vakfiyede "**Şifahane Hamamı**" olarak kayıtlı yerler, bugün "**Ahmet Efendi'nin Evi**" etiketini taşıyor.
2. Talebe odaları, yerini şahıs mülkiyetindeki *****Mehmet Bey'in Deposu*****na bırakmış.
3. Yüzyıllar önce 20 dükkânla desteklenen o büyük sağlık vakfı, bugün mülkiyet karmaşasının ve betonun altında sessizliğe bürünmüş durumda.

Kayıp Bir Kahraman: Sökmen Bey

Yazar sadece binaların değil, bu medeniyeti kuran iradenin de peşine düşüyor. Haçlıları dize getiren büyük komutan **Sökmen Bey**'in Hasankeyf'e nakledilen ama bugün yeri bilinmeyen mezarı, kitabın en dikkat çekici "vefa" çağrılarında biri. Sökmen Bey'in kayıp mezarını aramak, Dr. Şimdi'ye göre sadece bir arkeolojik çaba değil; bu topraklara ruhunu verenlere bir namus borcu.

Bilgiyle Örölmüş Bir "Vakıf Şehir"

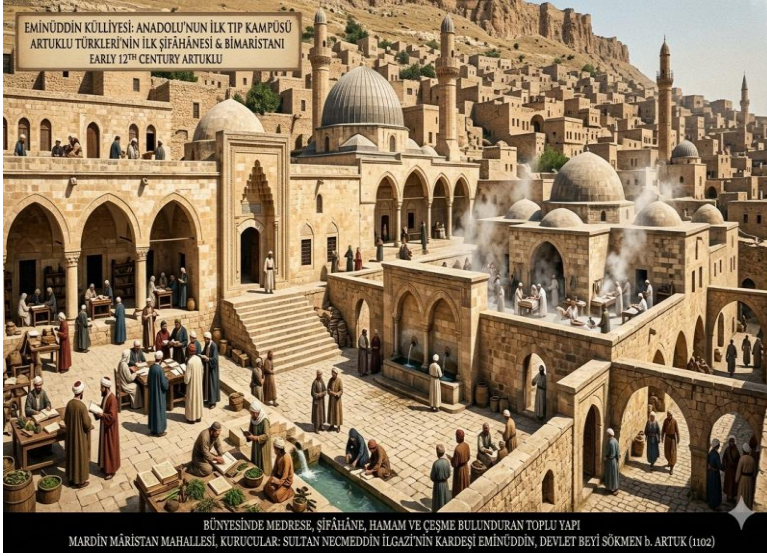
Artukluların Mardin kolu (İl gaziler), Şehri bir "Vakıf Şehir" modeliyle inşa etmişlerdi. Kitap; **Albert Gabriel**'den **Süheyl Ünver**'e, **Ara Altun**'dan **Kâtip Ferdi**'ye kadar devasa bir literatürün tozunu yutarak, Mardin'in altın çağını yeniden inşa ediyor. Astronomi, tıp ve hukukun zirve yaptığı o dönemde, her taşın bir tapusu, her dükkânın kutsal bir amacı vardı.

Sonuç: Emaneti Sahibine İade Etmek

Dr. Mehmet Talat Şimdi, bu eseriyle sadece bir tarih kitabı yazmamış; Mardin'in ruhuna çöken "beton perdeyi" aralamak için bir yol haritası sunmuş. Yazara göre tarihsel adalet; sadece geçmişı bilmek değil, "Vakf-ı Müebbed" (sonsuz vakıf) olan emanetleri yeniden gün yüzüne çıkarmaktır.

Mardin'in dar sokaklarında yürürken artık sadece taşları görmeyeceksiniz; o taşların altındaki kayıp vakfiyeleri ve susturulan Őifahaneleri de hissedeceksiniz. **"Kadim Şehir Mardin'de Vakıf Medeniyeti"**, Şehrin tapu kütüğündeki gizli yaraları sarmak isteyen her araştırmacı ve Mardin sevdalısı için bir başucu eseri niteliğinde.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 02

YEREL DEMOKRASİDE "OKUL"DAN "ŞİRKET"E: BİR GERİYE GİDİŞ HİKÂYESİ

Türk yerel yönetim tarihi, kâğıt üzerinde bir "modernleşme" serüveni gibi görünse de, aslında halk iradesinin aşama aşama merkezietçi bir kıskaca alınışının hüzünlü hikâyesidir. Özellikle 2005 yılından bu yana yapılan düzenlemeler ve bugün kapımızda olan 2026 model yeni taslak, yerel demokrasiyi güçlendirmek bir yana, halkın kendi şehri üzerindeki iradesini adeta tasfiye etmektedir.

2005 Reformu: Özerklik Vaadinden Vesayet Gerçeğine

2005 yılında 5393 Sayılı Belediye Kanunu ile başlayan süreç, kamuoyuna "yerelleşme" ve "özerklik" devrimi olarak sunulmuştu. Ancak aradan geçen yirmi yılda gördük ki; kâğıt üzerindeki "stratejik planlama" ve "katılımcılık" vurguları, yerini sinsi bir merkezietçiliğe bıraktı. 2012'deki 6360 Sayılı Kanun ile mülki sınırların belediye sınırı yapılması, hizmet birliği vaat etse de aslında yerel siyaseti Ankara'nın iki dudağı arasına sıkıştırmanın ilk büyük adımıydı.

Bugün gelinen noktada ise hazırlanan yeni yasal düzenleme, bu geriye gidişi nihai bir "**irade gaspına**" dönüştürmek üzeredir.

Bakanlık Değil, "Paralel Belediye"

Hazırlanan yeni taslağın en tehlikeli yönü, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı**'nın asli görevi olan "Denetleyici ve Düzenleyici" rolünden tamamen sıyrılmasıdır. Bakanlık artık sadece standart koymuyor; kentin göbeğinde, belediye meclisinin yetkilerini bypass ederek bizzat uygulama yapıyor.

1. **Rezerv Alan Kurnazlığı:** Yerel meclis kararı olmaksızın ilan edilen "Rezerv Alanlar" ile Bakanlık, kentin en

kıymetli yerlerinde "**ikinci bir belediye**" gibi ruhsat veriyor, plan yapıyor ve mülkiyet hakkına müdahale ediyor. Halkın oyuyla seçilen meclis üyeleri, kendi mahalleleri hakkında söz söyleyemez hale getiriliyor.

2. **Mali Prangalar ve Kayyum Yönetimi:** Belediye şirketlerinin (BİT) bütçelerinden personel alımına kadar her şeyin Ankara'daki bir masanın onayına bağlanması, yerel yönetimin finansal özerkliğini yok etmektedir. Bu durum, belediyeyi halkın iradesini temsil eden bir kurumdan çıkarıp, Bakanlığın "taşra şubesi" haline getirmektedir.

1930 Vizyonu: Bir "Medeniyet Mektebi"nin Tasfiyesi

Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Şükrü Kaya'nın 1580 Sayılı Kanun ile inşa ettiği o devrimci ruhu hatırlayalım. Onlar belediyeyi, halkın kendi kendini eğittiği bir "**mektep**" olarak kurgulamışlardı. Şükrü Kaya'nın İzmir Belediye Başkanlığı döneminde (1923-1924) bizzat tecrübe ederek yasaya işlediği "yerinden yönetim" anlayışı, yerel demokrasiyi bir "şirket" verimliliğine değil, bir "halk iradesine" dayandırıyor.

Bugün yapılmak istenenler, 1930'da kadınlara seçme ve seçilme hakkı vererek dünyayı kendine hayran bırakan o vizyonun fersah fersah gerisindedir. Halkın iradesini "israf" veya "verimsizlik" kılıfıyla askıya almak, Cumhuriyet'in kurucu felsefesine ihanettir.

Çözüm Yolu: Vesayet Değil, Şeffaf Denetim

Peki, yol haritası ne olmalı? Çözüm, belediyeyi Bakanlığın bir alt birimi haline getirmek değildir:

1. **Denetim, Uygulamanın Önüne Geçmeli:** Bakanlık "icracı" değil, "denetçi" kalmalıdır. Kentin planını Bakanlık yapmamalı, yapılan planın üst ölçekli çevre düzenine uygunluğunu denetlemelidir.

2. **Beşeri Sermayede Yerel Liyakat:** Personel alımı merkezi bir havuza değil, şeffaf ve liyakate dayalı bir yerel sisteme bağlanmalıdır. Ankara'dan atanan memur, İzmir'in sokağındaki sorunu çözemez.
3. **Mali Özerklik ve Hesap Verilebilirlik:** Belediyeler borçlanırken Bakanlıktan izin almamalı; ancak yaptığı her harcamanın hesabını dijital ve şeffaf sistemlerle bizzat halka vermelidir. Merkezi yönetim her yönden denetlemelidir.

Sonuç

Atatürk ve Şükrü Kaya'nın yerel yönetimleri birer "**hürriyet kalesi**" olarak görüşünden, bugün Bakanlığın "**şantiye şefliğine**" indirgenmiş bir modelle karşı karşıyayız. 2005'ten bu yana adım adım örülen bu merkeziyetçi duvar, halk iradesini boğmaktadır.

Unutulmamalıdır ki; gerçek verimlilik, merkeziyetçi prangalarda değil, halkın kendi kaderini tayin ettiği yerel özgürlükte gizlidir. Halkın iradesini hiçe sayan her düzenleme, tarihin önünde "gerileme dönemi" notu olarak kalmaya mahkûmdur.

EGELİGAZETE 03

İZMİR'İN SU SINAVI: GEÇMİŞİN MİRASI, GELECEĞİN ÇIĞLIĞI

Bugün bardaktaki suyumuzda sadece hidrojen ve oksijen yok; o suyun içinde bir kentin direniŐi, bir belediyenin fedakârlığı ve yerin altındaki nehirlerin hikâyesi var.

İzmir, 2025'in kavurucu kuraklığıyla yüzleŐirken, hepimizin gözü kulağı yine o meşhur doluluk oranlarında: Tahtalı Barajı. Ancak pek azımız, her gün önünden geçtiğimiz veya verilerine baktığımız bu barajın aslında bir "imkânsızın baŐarılması" öyküsü olduğunu biliyoruz.

DENİZE AKAN NEHİRLERİN ÖNÜNE KURULAN SET

Tahtalı, klasik barajlara benzemez. Altındaki jeolojik yapı adeta bir süzgeç gibidir. Eskiden yağmur yağar, Tahtalı Çayı coŐar ama o sular kireçtaŐı çatlaklarından süzölüp yerin altından sessizce Ege'nin sularına karıŐırdı. Mühendisler işte bu "gizli kaçağı" durdurmak için yerin altına devasa beton perdeler ördüler. Yani Tahtalı, sadece üstte gördüğümüz o görkemli set değil; yerin metrelerce altına uzanan bir mühendislik kalesidir.

SİYASET ÜSTÜ BİR DAYANIŞMA: ÖZFATURA'NIN RADİKAL KARARI

Hafızalarımızı tazeleyelim; 1990'ların ortası... Devletin kasası boş, DSİ'nin ödeneği yok ve inşaat durma noktasında. İzmir susuzluktan kırılacakken dönemin Belediye Başkanı Burhan Özfatura, ezber bozan bir hamle yaptı. "Bu baraj bitmeli" dedi ve İZSU bütçesini DSİ'nin yerine kullanarak inŐaatı finanse etti. Merkezi hükümetin yapması gereken işi, İzmirli kendi parasıyla bitirdi. İŞte bugün musluğumuzdan akan suda o günkü vizyoner iŐbirliĐinin ve Görece Nakliyeciler Kooperatifi'nin gece gündüz demeden taŐıdıĐı toprağın alın teri vardır.

BİR TAŞLA İKİ KUŞ: TAHTALI'DAN ÇİĞLİ'YE EKOLOJİK KÖPRÜ

Peki, o dev kazılardan çıkan milyonlarca ton toprağa ne oldu? İşte o, kentin bir başka mucizesidir. Tahtalı'nın verimli alüvyonları, yapılış amacı Çiğli Gençlik parkı bu günkü adı doğal yaşam parkına taşındı. Eski Çiğli Çöplüğü' nün o tuzlu, metan kokulu gübrelemiş çöpüne can verdi. Bugün binlerce gencin nefes aldığı Çiğli Gençlik Parkı, (Doğal Yaşam Parkı)asında Tahtalı'nın bağrından kopan o toprağın üzerine kurulmuş bir ekolojik zaferdir.

ŞİMDİ YENİ ŞEYLER SÖYLEMEK LAZIM

Fakat dostlar, geçmişin başarıları bugün bizi rehavete sokmamalı. 2021'de 150 milyon metreküp su alan havza, 2025'te 28 milyona kadar geriledi. İZSU şimdi üç aşamalı bir planla; ölü hacimdeki suyu çekmekten, bulut tohumlamaya ve Ahmetbeyli'de deniz suyu arıtmaya kadar her yolu deniyor.

Dünyada İsrail'in başardığı deniz suyu arıtma teknolojisi artık bir seçenek değil, İzmir için bir zorunluluk haline geldi. Ama unutmayalım; bulut tohumlama gibi yöntemler bilim dünyasında hala "mucize değil, destekleyici" olarak görülüyor. Bizim asıl mucizemiz, kayıp-kaçağı %24'lere düşüren teknik disiplini korumak ve her damlayı kutsal bilmektir.

Sonuç olarak; Tahtalı'nın suları çekildiğinde o eski Bulgurca köyünün cami minaresi bize bir şeyi hatırlatıyor: Doğanın şakası yok. Geçmişte devlet-belediye el ele verip bu barajı nasıl bitirdiyse, bugün de iklim kriziyle mücadelede siyaseti bir kenara bırakıp bilimin ışığında birleşmek zorundayız.

GELECEK NESİLLERE SADECE BOŞ BARAJ GÖLLERİ DEĞİL, AKILLICA YÖNETİLMİŞ BİR SU MİRASI BIRAKMAK İZMİR'E OLAN BORCUMUZDUR.

EGELİGAZETE 04

İZMİR'İN GELECEĞİ BİR "RAKAM SAVAŞI" DEĞİL, BİR VİZYON MESELESİDİR

İzmir'de uzun zamandır bir "alışkanlık siyaseti" ve buna eşlik eden bir "slogan yarışı" izliyoruz. Sandıklar kapanıp hayatın gerçekleri başladığında; İzmir, ne yazık ki ideolojik bağlılıklar ile hizmet eksikliği arasına sıkışıp kalıyor. Ancak son dönemde bu tabloya, karşılıklı ithamların ve rakamların havada uçuştuğu bir "mağduriyet ve müjde" savaşı eklendi.

800 MİLYAR TL VERİLEN VE %3: İZMİRE VERLEN TERAZİNİN ŞAŞMAYAN DİLİ

Hakkaniyetli bir analiz yapmak gerekirse, masadaki en çıplak gerçek şudur: İzmir, 2025 yılı verilerine göre merkezi bütçeye **800 milyar lira** vergi veren, Türkiye'nin ekonomik yükünü sırtlayan üçüncü büyük şehridir. Buna karşın, bu devasa katkının merkezi bütçeden şehre geri dönüş oranının **yüzde 3** civarında kalması, İzmirli için üzerinde durulması gereken bir "adalet" meselesidir.

İktidar milletvekillerinin, yatırım programındaki kalemleri sanki olağanüstü ve çok yüksek bir lütufmuş gibi sunan söylemleri, bu büyük orantısızlığın gölgesinde kalmaktadır. Evet, onaylanan dış krediler ve devam eden projeler kıymetlidir; ancak İzmir'in genel bütçeye sağladığı devasa katkı ile şehre sunulan yatırım imkanları arasındaki bu makasın, "kaşıkla verilip göz çıkarırcasına" bir başarı öyküsü olarak anlatılması, İzmir halkının ferasetini ve haklı beklentisini hafife almaktır.

BELEDİYENİN "ENGELLENİYORUZ" ÇIKMAZI

Öte yandan, yerel yönetimin her hizmet aksamasını "engelleniyoruz" diyerek Ankara'ya havale etmesi de bir başka yönetim zafiyetidir. Bugün İzmir'de birkaç ana arter dışında "yüz

metre sağlam yol" bulmak, Körfez kirliliğini aşmak veya altyapıyı modernize etmek artık bir lüks değil, zorunluluktur.

Belediye bütçelerinin büyük bir kısmının **personel giderleri ve cari harcamalara** gitmesi, yatırıma ayrılan payın her geçen gün erimesi; şehrin vizyon projelerini hayata geçirmesinin önündeki en büyük engeldir. Kendi iç işleyişindeki bu verimlilik sorununu çözemeyen bir yapının, her türlü sorunu "dış güce" bağlaması, İzmir'in çürümesine sessizce onay vermekten başka bir anlam taşımaz.

BİR AKLİSELİM ÇAĞRISI

İzmir'in ihtiyacı olan şey; ne iktidar milletvekillerinin "zaten veriyoruz" diyerek yetersiz rakamları parlatması, ne de yerel yönetimin bu yetersizliğin arkasına saklanarak temel görevlerini ihmal etmesidir. Şehir, etkin medya güçleriyle yürütülen bu "algı yarışı"nın içinde yorulmaktadır.

2026 Yatırım Programı bir fırsat olabilir ancak bu fırsat, sadece kâğıt üzerindeki dış kredi onaylarıyla değil; bu bütçelerin personel maaşlarına değil, doğrudan İzmirli'nin yaşam kalitesini artıracak altyapı projelerine dönüştürülmesiyle anlam kazanır.

Gelin, İzmir'i bu kısır çekişmelerden kurtaralım. Şehrin hakkı olan payı almak için tek ses olduğu, ancak yerel yönetimin de aldığı her kuruşun hesabını "hizmet" olarak verdiği bir düzene geçelim. İzmir, ne ideolojik kutuplaşmalara ne de rakamsal illüzyonlara kurban edilemeyecek kadar değerlidir.

İZMİR'İN GELECEĞİ; SLOGANLARIN GÜRÜLTÜSÜNDE DEĞİL, AKLIN VE HAKKANİYETİN IŞIĞINDA İNŞA EDİLMELİDİR.

EGELİGAZETE 05

DİJİTAL MİSAK-I MİLLİ: VERİ LİMANLARINDAN AKILLI YARINLARA

Bugün dünya ekonomisi, ne 19. yüzyılın kömür madenlerinde ne de 20. yüzyılın petrol kuyularında dönüyor. Ocak 2026 itibarıyla karşımızda duran tablo net: Küresel servet artık sadece teknolojinin, daha çok özel olarak **Yapay Zeka (AI)** mülkiyetinin elinde toplanmış durumda.

Rakamlar ürkütücü olduğu kadar düşündürücü. Elon Musk'ın yaklaşık 727 milyar dolara ulaşan kişisel serveti, Türkiye'nin bir yıllık milli hasılasının yarısına denk geliyor. Daha çarpıcı olanı ise Nvidia gibi bir teknoloji devinin 4.5 trilyon dolarlık piyasa değerinin, ülkemizin yıllık üretim gücünün üç katını aşmış olmasıdır. Biz yıllık 1.5 trilyon dolarlık hacmimizle Satın Alma Gücü Paritesine göre dünyanın 12. büyük ekonomisiyiz; yani "hasılat" ve "üretim gücü" noktasında rüştünü ispatlamış bir ülkeyiz. Ancak eksik olan bir şey var: **Teknoloji Mülkiyeti**.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, "*Tam bağımsızlık ancak ekonomik bağımsızlıkla mümkündür*" derken, sadece kendi kendine yeten bir tarımı veya sanayiye kastetmiyordu. O, toplumsal bir şuurla "tüketilenden fazlasını üretmeyi" hedefliyordu. 2026 dünyasında bu hedefin adı *****Algoritmik Tam Bağımsızlık*****tır.

İZMİR: DİJİTAL MİLLİ İKTİSAT'IN BAŞKENTİ

Bu stratejik dönüşümün lokomotifi neresi olacak dersiniz, cevabım açık: **İzmir**. 1923'te Milli İktisat'ın temellerinin atıldığı İzmir, bugün 2026-2030 Teknoloji Yol Haritası ile "Dijital Serbest Bölge" ve "AI Vadisi" rolünü üstlenmelidir. İYTE ve Aziz Böber Yapay Zeka Merkezi gibi oluşumlar, sadece akademik makale değil; tarımdan savunmaya, lojistikten siber güvenliğe kadar yerli AI motorları (LLM) geliştirmelidir.

Bu noktada önerdiğim "İzmir Modeli", köhne ideolojik kalıpların dışına çıkan, Atatürkçü bir toplumsal şuur modelidir:

- **Veri Egemenliği:** Denizlerdeki egemenliğimizi perçinleyen Kabotaj Kanunu neyse, dijital dünyada verilerimizi saklayacağımız İzmir merkezli "Data Harbor" (Veri Limanı) odur.
- **Açık Kaynak Şifrelemesi:** Milli sanayi hamlemizi, küresel devlerin kapalı sistemlerine mahkûm olmadan, açık kaynaklı ama siber güvenlik zırhıyla donatılmış yerli yazılımlarla taçlandırmalıyız.
- **Algoritmik Vergilendirme:** Bir zamanlar üreticinin boynunu büken Aşar Vergisini kaldıran irade, bugün küresel teknoloji devlerinden alınan vergiyi yerli girişimcilerimize "can suyu" (seed fon) olarak aktaran iradedir.

DİJİTAL KOOPERATİFÇİLİK: MİKRO-DEVLERİN GÜCÜ

Teknoloji tekellerinin "dev" cüssesine karşı çözümümüz; Atatürk'ün kooperatifçilik modelini dijital dünyaya taşımaktır. İzmirli binlerce küçük yazılım şirketinin ortak bir "Hesaplama Havuzu" (Compute Pool) kurması, tek bir dev yerine binlerce "mikro-devden" oluşan yıkılmaz bir teknolojik blok inşa edecektir.

SONUÇ: UTANÇ ÇUKURLARINDAN TEKNOLOJİ KALELERİNE

Türkiye, Davos 2026'da çizilen "Küresel Servet Konsolidasyonuna karşı ancak İzmir gibi demokratik, laik ve teknolojik altyapısı güçlü şehirlerin öncülüğünde direnebilir. Bu, sadece bir ekonomik tercih değil, bir beka meselesidir.

Ancak bu büyük vizyonu konuşurken, şehrimizin kalbinde sızlayan bir yarayı da görmezden gelemeyiz. Dünya, yapay zeka ile galaksiler arası veri transferini ve kuantum ekonomisini tartışırken; İzmir, maalesef son 30 yılını aynı siyasi gelenekten

gelen üç eski Büyükşehir Belediye Başkanının "**Eski ESHOT Garajı ne olacak?**" tartiŐmalarıyla tükettiŐtir.

Şehrin merkezinde bir "utanç çukuru" olarak bekletilen o alan, yerel siyasetin vizyon dar boğazının somut bir simgesidir. Altı koca dönemin, yani çeyrek asrı aşan bir sürenin sadece bir arazi tartiŐmasıyla heba edilmiş olması; Elon Musk'ın servetini katladığı, Nvidia'nın dünyayı dijital bir ağla ördüğü bu hız çağında artık trajikomik bir vakadır.

Artık o çukurun ne olması gerektiğini tartiŐarak bir 30 yıl daha kaybetme lüksümüz yok. İzmir'in ihtiyacı olan şey; bir beton kütlesi daha dikmek değil, o alanı ve benzerlerini "**İzmir Teknoloji Egemenlik Üssü**" gibi, yukarıda bahsettiğimiz Dijital Misak-ı Milli hedeflerine hizmet edecek merkezlere dönüştürmektir.

Atatürk'ün "İktisadi muzafferiyetler ile taçlandırılmazlarsa, askeri zaferler payidar olmaz" sözü, yerel siyasete de rehber olmalıdır. Yarının dünyasında bayrağımız sadece toprakta değil, bulutlarda ve algoritmalarda dalgalanacaktır; yeter ki biz, enerjimizi çukur tartiŐmalarında değil, ufku aşan projelerde birleŐtirelim.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 06

İZMİR'İN GELECEĞİ BİR "RAKAM SAVAŞI" DEĞİL, BİR VİZYON MESELESİDİR

İzmir'de uzun zamandır bir "alışkanlık siyaseti" ve buna eşlik eden bir "slogan yarışı" izliyoruz. Sandıklar kapanıp hayatın gerçekleri başladığında; İzmir, ne yazık ki ideolojik bağlılıklar ile hizmet eksikliği arasına sıkışıp kalıyor. Ancak son dönemde bu tabloya, karşılıklı ithamların ve rakamların havada uçuştığı bir "mağduriyet ve müjde" savaşı eklendi.

800 MİLYAR VE %3: TERAZİNİN ŞAŞMAYAN DİLİ

Hakkaniyetli bir analiz yapmak gerekirse, masadaki en çıplak gerçek şudur: İzmir, 2025 yılı verilerine göre merkezi bütçeye **800 milyar lira** vergi veren, Türkiye'nin ekonomik yükünü sırtlayan üçüncü büyük şehridir. Buna karşın, bu devasa katkının merkezi bütçeden şehre geri dönüş oranının **yüzde 3** civarında kalması, İzmirli için üzerinde durulması gereken bir "adalet" meselesidir.

İktidar milletvekillerinin, yatırım programındaki kalemleri sanki olağanüstü ve çok yüksek bir lütufmuş gibi sunan söylemleri, bu büyük orantısızlığın gölgesinde kalmaktadır. Evet, onaylanan dış krediler ve devam eden projeler kıymetlidir; ancak İzmir'in genel bütçeye sağladığı devasa katkı ile şehre sunulan yatırım imkanları arasındaki bu makasın, "kaşıkla verilip göz çıkarırcasına" bir başarı öyküsü olarak anlatılması, İzmir halkının ferasetini ve haklı beklentisini hafife almaktır.

BELEDİYENİN "ENGELLENİYORUZ" ÇIKMAZI

Öte yandan, yerel yönetimin her hizmet aksamasını "engelleniyoruz" diyerek Ankara'ya havale etmesi de bir başka yönetim zafiyetidir. Bugün İzmir'de birkaç ana arter dışında "yüz

metre sağlam yol" bulmak, Körfez kirliliğini aşmak veya altyapıyı modernize etmek artık bir lüks değil, zorunluluktur.

Belediye bütçelerinin büyük bir kısmının **personel giderleri ve cari harcamalara** gitmesi, yatırıma ayrılan payın her geçen gün erimesi; şehrin vizyon projelerini hayata geçirmesinin önündeki en büyük engeldir. Kendi iç işleyişindeki bu verimlilik sorununu çözemeyen bir yapının, her türlü sorunu "dış güce" bağlaması, İzmir'in çürümesine sessizce onay vermekten başka bir anlam taşımaz.

BİR AKLİSELİM ÇAĞRISI

İzmir'in ihtiyacı olan şey; ne iktidar milletvekillerinin "zaten veriyoruz" diyerek yetersiz rakamları parlatması, ne de yerel yönetimin bu yetersizliğin arkasına saklanarak temel görevlerini ihmal etmesidir. Şehir, etkin medya güçleriyle yürütülen bu "algı yarışı"nın içinde yorulmaktadır.

2026 Yatırım Programı bir fırsat olabilir ancak bu fırsat, sadece kâğıt üzerindeki dış kredi onaylarıyla değil; bu bütçelerin personel maaşlarına değil, doğrudan İzmirli'nin yaşam kalitesini artıracak altyapı projelerine dönüştürülmesiyle anlam kazanır.

Gelin, İzmir'i bu kısır çekişmelerden kurtaralım. Şehrin hakkı olan payı almak için tek ses olduğu, ancak yerel yönetimin de aldığı her kuruluşun hesabını "hizmet" olarak verdiği bir düzene geçelim. İzmir, ne ideolojik kutuplaşmalara ne de rakamsal illüzyonlara kurban edilemeyecek kadar değerlidir.

İzmir'in geleceği; sloganların gürültüsünde değil, aklın ve hakkaniyetin ışığında inşa edilmelidir.

EGELİGAZETE 07

İzmir'in İstihdam Çıkmazı: "Saksı Arkasındaki" Bürokrasiden "Ovada Ter Döken" Girişimci Kente

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Ocak 2026 bütçe verileri ve ardına çıkan personel alım ilanları, kamuoyunda haklı bir soruyu gündeme getiriyor: **"Belediye devasa personel fazlası nedeniyle ödeme gücünü çekerken, neden hala yeni alım yapıyor?"** Yakında dijital kitap olarak yayınlanacak olan *"İzmir: Bürokratik Belediyeden Girişimci Kente İzmir Büyükşehir Örneği"* çalışmamın 2. bölümü, bu paradoksun şifrelerini çözüyor.

Yanlış Birimde Enflasyon, Doğru Birimde Kıtlık

Belediyenin içine düştüğü durum, kitabımda **"Nitelsiz İstihdam Sarmalı"** (Bölüm 2.3) olarak tanımladığım kronik bir hastalıktır. Ocak 2026 itibarıyla itfaiye ve teknik saha personeli alımı yapılması bir lüks değil, zorunluluktur. Çünkü mevcut %30'luk personel fazlası, ne yazık ki "koridorlarda" ve "silo" yapılarındaki masa başlarında hapsolmuş durumdadır. Şehir yangınla mücadele edecek er, asfalt dökecek usta, arıtma tesisini işletecek teknik personel ararken; bürokrasi labirentlerinde binlerce nitelsiz atıl kapasite "amortismanı olmayan bir maliyet" olarak beklemektedir.

5216 ve 5393 Sayılı Kanunların "İstihdam Sığınağı" Olması

Kitabımın 2.1. maddesinde vurguladığım üzere, yerel yönetim yasaları birer hizmet aracı olmaktan çıkıp, "sosyal belediyecilik" maskesi altında birer **istihdam sığınağına** dönüşmüştür. 2026 bütçesinin %40'ından fazlasını yutan personel giderleri, İzmirli'nin beklediği metro, körfez temizliği ve deprem dönüşümü projelerinin önündeki en büyük barikattir.

Çözüm: "İzmir İstihdam Dönüşümü (İİD)" Modeli

Peki, bu 10.000 - 12.000 kişilik atıl kapasiteyi işten çıkarmadan nasıl birer değere dönüştürebiliriz? Kitabımda önerdiğim "**Gıda Kalkanı**" (Bölüm 2.4) ve "**Dönüşüm Akademisi**" (Bölüm 2.6.6) modelleri tam da burada devreye giriyor:

1. **Reskilling (Yeniden Vasıflandırma):** Meslek Fabrikası'nı sadece dışarıdaki işsizler için değil, belediye içindeki "atıl" personel için bir "Dönüşüm Reaktörü"ne çevirmeliyiz.
2. **Koridordan Ovaya:** 657 ve 4857 sayılı kanunların hukuki zırhını kullanarak, masa başındaki fazlalığı İzmir'in çeperlerindeki üretim havzalarına (Menemen, Bayındır, Tire) kaydırmalıyız.
3. **Maliyetten Yatırıma:** Personel maaşı, genel bütçeden bir "gider" değil; üretilen ucuz ve sağlıklı gıdanın satışından elde edilen bir "yatırım maliyeti" olarak muhasebeleştirilmelidir.

Netice: Ter Döken Beşeri Sermaye

Başkan Cemil Tugay'ın "ödeme güçlüğü" söylemi ile "yeni istihdam" ilanları arasındaki çelişkiyi çözmenin tek yolu, **dışarıdan hizmet alımını bitirip, içerideki atıl gücü teknik uzmanlığa dönüştürmektir.**

İzmir'in geleceği, belediye koridorlarında saksı arkasına saklanan şeffaflıkta değil; ovada ter döken, halkın sofrasına ucuz ekmek ve sebze taşıyan o devasa beşeri sermaye hareketindedir. Aksi takdirde, 2024-2029 Stratejik Planı, sadece kâğıt üzerinde kalan bir temenni dokümanı olmaktan öteye gidemeyecektir.

tüketen" hantal bürokratik yapısını, teknoloji odaklı, finansal açıdan bağımsız ve üretim merkezli bir "**Girişimci Kent**" modeline dönüştürme rehberidir. Eski Genel Sekreter Vekili Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin akademik birikimi ve Dr. Burhan

Özfatura döneminin icracı vizyonuyla şekillenen modelin temel sacayakları şunlardır:

1. Organizasyonel Devrim ve Personel Reformu

- **Silo Yönetiminden Kurul Yapısına:** 30+ bağımsız Daire Başkanlığı yerine, 5 Ana İcra Kurulu altında toplanmış "çevik" bir yapı önerilmektedir.
- **Niteliksiz İstihdamın Dönüşümü:** Mevcut personelin %30'unu oluşturan niteliksiz/atıl iş gücü, işten çıkarma yerine "Yeniden Vasıflandırma" (Reskilling) ile belediyenin tarımsal ve teknik üretim birimlerine kaydırılacaktır.

2. "İzmir Gıda Kalkanı" ve Kaynak Yönetimi

- **Suyun ve Toprağın Buluşması:** Çiğli Arıtma Tesisinin 4. fazından çıkan geri kazanılmış su, Menemen Ovası ve 30 ilçedeki atıl arazilerle buluşturulacaktır.
- **Üretim Ordusu:** Belediye atölyelerinde tarım makinesine dönüştürülen atıl araçlar ve eğitilmiş belediye personeli ile İzmir, temel gıdada (buğday, sebze, et) kendi kendine yeten bir kent haline getirilecektir.
- **Mülkiyet Paydaşlığı:** Parçalanmış araziler, belediye garantörlüğünde "Gelir Paylaşımçı Model" ile ekonomiye kazandırılacaktır.

3. Dijital Akıl ve Sanayi Entegrasyonu

- **Algoritmik Tasarruf:** 5216 S.K. 7/f ve 7/p maddeleri kapsamında; çöp toplama ve toplu taşıma rotaları yapay zeka/dijital ikiz ile optimize edilerek operasyonel giderlerde %20-30 tasarruf sağlanacaktır.
- **Sanayi Protokolü:** Çimentoş ve Batıçim gibi tesislerin enerji ihtiyacı, şehir çöpünden üretilen yan yakıtla

karşılanacak; bu tesislerin eski ocak alanları ekolojik rehabilitasyon ile hafriyat dönüşüm merkezlerine dönüştürülecektir.

4. Finansal Bağımsızlık: "İzmir Gelecek Fonu"

- **Tasarrufun Yatırıma Dönüşü:** Operasyonel verimlilikten sağlanan tüm kaynaklar, sadece büyük yatırımlar için kullanılacak olan bloke bir "Gelecek Fonu"nda toplanacaktır.
- **Yeni Nesil Finansman:** Belediye tahvilleri, karbon kredisi satışları ve uluslararası yeşil fonlar ile merkezi bütçeye bağımlılık minimize edilecektir.

Temel Hedef

Bu modelin uygulanmasıyla; İzmir Büyükşehir Belediyesi bütçesinde yıllık bazda milyarlarca liralık bir "verimlilik payı" oluşturulması ve bu kaynağın **Körfez Temizliği, Raylı Sistemler ve Deprem Dirençli Kent** projeleri için ana finansman kaynağına dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

EGELİGAZETE 08

Engelsiz Bir Gelecek İçin Yeni Bir Durak: Özel Öğrenme Güçlüğü Birimi

Eğitimde "feda edilecek tek bir fert yoktur" ilkesi, bizim gibi vakıf kültüründen gelen kurumlar için sadece bir söz değil, bir vicdan pusulasıdır. Bugün, Denetim Kurulu Başkanlığını yürüttüğüm **İzmir Zihinsel Özürlüleri Koruma ve Yetiştirme Vakfı** olarak, bu pusulanın bizi getirdiği heyecan verici bir noktayı sizlerle paylaşmanın gururunu yaşıyorum.

Konak Engelsiz Yaşam Köyü içerisinde, çocuklarımızın potansiyellerini en doğru şekilde açığa çıkarabilmek adına **Özel Öğrenme Güçlüğü Birimi**'ni hayata geçirdik.

Neden Özel Öğrenme Güçlüğü?

Disleksi, diskalkuli veya disgrafi gibi başlıklarla andığımız özel öğrenme güçlüğü, bir eksiklik değil; sadece bilginin beyinde farklı işlenme biçimidir. Doğru metotla yaklaşıldığında, bu çocuklarımızın içinden nice sanatçılar, bilim insanları ve mucitler çıktığını tarih bize defalarca göstermiştir. İşte biz de bu "farklı" düşünen zihinlere hak ettikleri alanı tanıyoruz.

YDEP ile Bilimsel Temelli Eğitim

Birimiz bünyesinde uygulayacağımız **YDEP (Yapılandırılmış Disleksi Eğitim Programı)**, bu alandaki en güncel ve bilimsel temelli yaklaşımlardan biridir. Bu programla amacımız;

- Çocuklarımızın akademik özgüvenlerini yeniden inşa etmek,
- Okuma, yazma ve matematik becerilerini bireyselleştirilmiş yöntemlerle desteklemek,
- Onlara "başarabiliyorum" duygusunu tattırmaktır.

Bir Köyden Daha Fazlası

Konak Engelsiz Yaşam Köyü, sadece dört duvardan ibaret bir okul değil; bir nefes alanı, bir dayanışma merkezidir. Yeni kurulan bu birimimizle, ailelerimizin omuzlarındaki yükü paylaşıyor, çocuklarımızın geleceğe daha sağlam adımlarla basması için profesyonel bir köprü kuruyoruz.

İzmir'in kalbinde, her çocuğun kendi hızında ve renginde parlayabileceği bir dünya inşa etmeye devam ediyoruz. Eğer çocuğunuzun öğrenme yolculuğunda bir farklılık seziyor ya da bu süreçte yalnız olduğunuzu düşünüyorsanız; kapımız, kalbimiz ve uzman kadromuzla buradayız.

Unutmayın; fark edilmek, başarmanın yarısıdır.

ZİHİNSEL ÖZÜRLÜLERİ YETİŞTİRME VE KORUMA VAKFI

İZMİR'E YENİ HİZMET-ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ BİRİMİ
KAPILARINI AÇTI

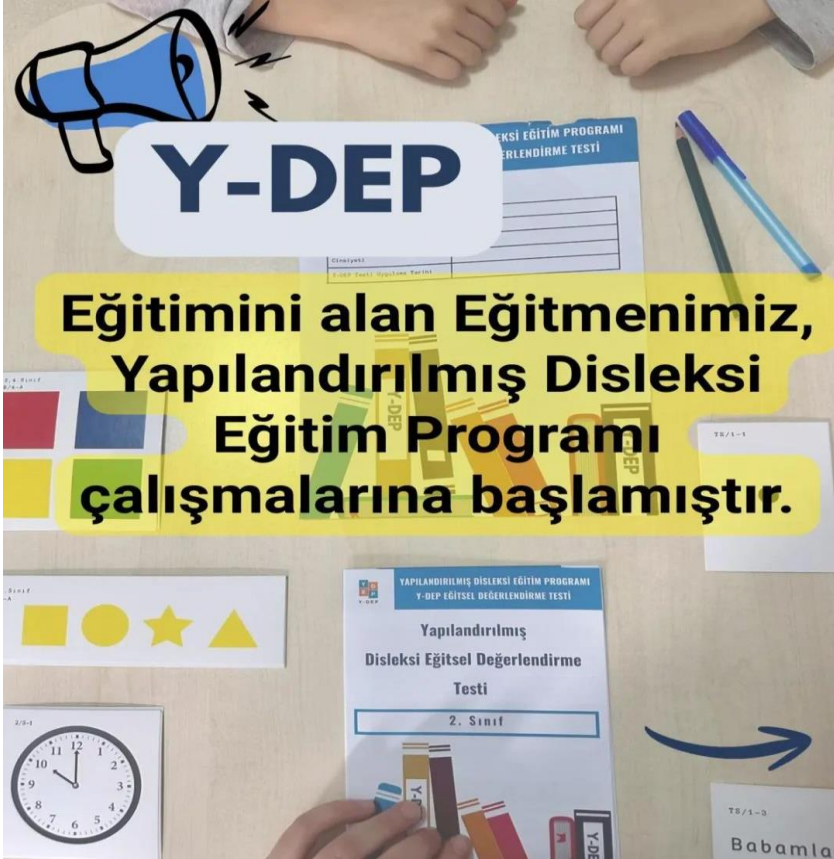
İZMİR – İzmir'in köklü sivil toplum kuruluşlarından biri olan İzmir Zihinsel Özürlleri Koruma ve Yetiştirme Vakfı, eğitim ağını genişletmeye devam ediyor. Vakıf bünyesindeki Konak Engelsiz Yaşam Köyü'nde, öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklar için özel olarak tasarlanan "Özel Öğrenme Güçlüğü Birimi" resmi olarak hizmete girdi.

Bilimsel Metot: YDEP Programı Yeni açılan birimde, disleksi ve benzeri öğrenme farklılıkları olan öğrencilere yönelik uluslararası standartlarda kabul gören YDEP (Yapılandırılmış Disleksi Eğitim Programı) uygulanacak. Program, çocukların okuma-yazma ve matematik becerilerini geliştirirken, onların öğrenme hızına uygun özel teknikler barındırıyor.

"Tek Bir Çocuğumuzu Bile Geride Bırakmayacağız" Bu vakfın başkanı Dr. Burhan Özfatura bende Vakfın Denetim Kurulu

Başkanı olarak "Vakfımız, İzmir'de engelsiz bir yaşamın inşası için yıllardır mücadele veriyor. Konak Engelsiz Yaşam Köyü'nde kurduğumuz bu yeni birimle, öğrenme güçlüğü nedeniyle akademik hayatın dışında kalma riski yaşayan çocuklarımıza profesyonel bir el uzatıyoruz. YDEP programı sayesinde bilimsel veriler ışığında, her çocuğun başarabileceğini kanıtlayacağız,"

Konak Engelsiz Yaşam Köyü bünyesindeki birim, sadece öğrencilere değil, aynı zamanda bu süreçte rehberliğe ihtiyaç duyan ailelere de danışmanlık hizmeti sunacak. İletişim Bilgisi: 05012359008 veya @disleksiegitimprogrami @knakengelsizyasamkoyu

EGELİGAZETE 09

GÜÇLER SAVAŞINDA TÜRK DÜNYASI: BİR GELECEK İNŞASI

Günümüz dünyası, uluslararası hukukun yerini "güçlünün iradesine" bıraktığı, enerji ve gıda güvenliğinin birer silah olarak kullanıldığı kritik bir dönemeçten geçiyor. Bu puslu havada, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan Türk dünyasının stratejik işbirliği, sadece bir kardeşlik vazifesi değil; ekonomik ve siyasi bir kalkan niteliğindedir.

VERİLERİN DİLİYLE TÜRK DÜNYASI

Bugün Türk devletlerine baktığımızda, her birinin farklı zenginlikleri ve imkânları olduğunu görüyoruz. Bu çeşitlilik, aslında devasa bir puzzle'ın parçaları gibi birbirini tamamlıyor:

- **Ekonomik Güç Merkezleri:** Kişi başına düşen 26.000 dolarlık geliriyle **Türkmenistan** ve 25.000 doları aşan milli geliriyle bölgenin dev toprağı **Kazakistan**, yeraltı zenginlikleriyle birer enerji üssüdür.
- **Kültürel ve Demografik Dinamizm:** 36 milyonu aşan nüfusuyla **Özbekistan**, Semerkant ve Buhara gibi tarih kokan şehirleriyle Türk dünyasının ruhunu ve çalışkan insan gücünü temsil eder.
- **Stratejik Köprüler:** **Azerbaycan**, Zengezur Koridoru'nun açılmasıyla Türkiye ile Orta Asya arasındaki "eksik halkayı" tamamlayacak kilit bir aktördür.
- **Bati'daki Sesimiz:** Avrupa'nın kalbinde yer alan ve Turan kurultaylarıyla birleştirici bir rol üstlenen **Macaristan**, birliğin küresel arenadaki etkisini artırmaktadır.
- **Zor Şartların Direnci:** Arazisinin %80'i dağlık olmasına rağmen kimliğini koruyan **Kırgızistan**, birliğin manevi ve kültürel kalelerinden biridir.

NEDEN ŞİMDİ?

Dünya ekonomisi artık tek bir merkezden yönetilmiyor. Türkiye'nin sanayi ve savunma sanayi tecrübesiyle, Orta Asya'nın hammadde ve enerji potansiyeli birleŐtiğinde; **4.8 milyon kilometrekareden fazla bir alan** ve devasa bir pazar hacmi ortaya çıkmaktadır.

Zengezur Koridoru sadece bir yol değil; Bakü'yü, Bişkek'i, Astana'yı ve TaŐkent'i İstanbul üzerinden Avrupa'ya bağlayan bir "refah damarı"dır. Kıymetli RaŐit Tabak Bey'in de vurguladığı gibi, bu 6 Turan ülkesinin BirleŐmiŐ Milletler nezdindeki ortak duruşu, "istediğini zorla yaptırın" güçlere karşı en büyük caydırıcılıktır.

SONUÇ: BİRLİğİN GÜCÜ

Güçlünün haklı sayıldığı bu düzende dik durabilmenin yolu, dilde, fikirde ve işte birlikten geçiyor. PaylaŐtıęınız bu istatistikler göstermektedir ki; biz bir araya geldiğimizde sadece bir kültürel topluluk değil, dünyanın en büyük enerji, ticaret ve tarım güçlerinden biri haline geliyoruz.

KardeŐ topluluklar arasındaki bu bağları güçlendirmek, gelecek nesillere bırakacağımız en büyük miras olacaktır.

ürk Devletleri Ekonomik ve Stratejik KarŐılaŐtırma Tablosu

AŞağıdaki tablo, paylaŐtıęınız verileri daha analiz edilebilir bir formatta özetlemektedir:

Söz Uçar, Şehir Kalır

Ülke	Nüfus (Milyon)	Kişi Başı Gelir (\$)	Temel Geçim Kaynakları	Stratejik Önemi
Kazakistan	20.6	25.000	Petrol, Doğalgaz, Maden	En geniş yüzölçümü, Orta Asya'nın ekonomik motoru.
Türkmenistan	7.5	26.000	Doğalgaz, Petrol	Enerji arz güvenliği, Hazar Denizi kıyısı.
Macaristan	10.0	23.272	Ticaret, Sanayi	Avrupa ile Türk dünyası arasındaki diplomatik köprü.
Özbekistan	36.3	18.200	Tarım, Altın, Turizm	Tarihi-kültürel merkez, en yoğun işgücü.
Azerbaycan	10.2	7.300	Petrol, Ziraat, Ticaret	Zengezur Koridoru ile

Ülke	Nüfus (Milyon)	Kişi Başı Gelir (\$)	Temel Geçim Kaynakları	Stratejik Önemi
				lojistik merkez.
Kırgızistan	8.0	3.500	Hayvancılık, Maden	Stratejik dağlık konumu ve kültürel bağlar.

TÜRK ORTAK PAZARI: EKONOMİK ENTEGRASYONUN

Türk Ortak Pazarı, sadece gümrüklerin kalkması değil, kaynakların ve sermayenin özgürce dolaşması demektir.

- Gümrük Birliği ve Ortak Tarife:** Üye ülkeler arasında gümrük vergilerinin sıfırlanması, ticaret hacmini kısa vadede **%30-40** oranında artırabilir. Kazakistan'ın buğdayı, Özbekistan'ın pamuğu ve Türkiye'nin tekstil teknolojisi engelsiz buluşacaktır.
- Lojistik ve Orta Koridor:** Zengezur Koridoru'nun tamamlanmasıyla desteklenen bu pazar, Çin'den Avrupa'ya giden ticaret yollarını (Kuşak-Yol projesi) kendi kontrolüne alacaktır.
- Enerji Entegrasyonu:** Türkmen ve Azeri gazının ortak bir boru hattı ağıyla (TANAP vb. genişletilmesiyle) tüm üye ülkelere ve oradan Avrupa'ya uygun maliyetle ulaştırılması.

4. **Standartların Uyumlulaştırılması:** Ticari sertifikaların ve hukuki süreçlerin tek çatı altında toplanması, bir Türk yatırımcısının Bişkek'te veya Bakü'de yabancılik çekmeden iş yapmasını sağlar.

2-TÜRK YATIRIM FONU (TYF): KALKINMANIN FİNANSÖRÜ

Türk Yatırım Fonu, bölgenin kendi "IMF" veya "Dünya Bankası" gibi çalışarak projeleri fonlar.

1. **KOBİ Destekleri:** Özbekistan'daki bir altın işleme tesisi veya Kırgızistan'daki bir hayvancılık kooperatifi, dış güçlere faiz ödemek yerine bu fonun düşük faizli kredilerinden yararlanır.
2. **Altyapı Yatırımları:** Üye ülkeler arasındaki demiryolu ve karayolu ağlarının modernizasyonu bu fonla finanse edilebilir.
3. **Teknoloji Transferi:** Türkiye'nin savunma sanayi ve teknoloji tecrübesinin diğer ülkelere ihracatı için gerekli sermaye bu fon üzerinden yönetilebilir.

Potansiyel Sonuçlar ve Engeller

Fırsatlar	Zorluklar
Gıda Güvenliği: Ukrayna-Rusya savaşı gibi krizlerde Türk dünyası kendi kendine yetebilir hale gelir.	Dış Baskılar: Bölgesel güçlerin (Rusya, Çin, Batı) bu birliği bir "tehdit" olarak görme riski.
Pazarlık Gücü: Enerji ve hammadde fiyatlarını	Hukuki Altyapı: Her ülkenin farklı yasalarını tek bir "Ortak

Fırsatlar	Zorluklar
belirlemede toplu hareket etme yeteneği.	"Pazar" yasasına uyarlama zorluğu.
Dijital Turan: Ortak bir dijital para birimi veya ödeme sistemi (Troy vb.) ile dolar bağımlılığının azaltılması.	Lojistik Kopukluk: Hazar Denizi geçiş maliyetlerinin ve bürokrasinin henüz yüksek olması.

EGELİGAZETE 10

"Geçmişin Tecrübesiyle, Yarının İzmir'ine Bir Emanet"

İzmir, sadece bir şehir değil; suyla barışık yaşamayı öğrenmiş, ancak suyun gücü karşısında her daim tetikte olması gereken bir liman kentidir. Bu kitabın sayfaları; kentin "Büyük Kanal" ve "Çiğli Arıtma" gibi devrim niteliğindeki projelerinde imza atmış, altyapının kılcal damarlarında görev yapmış bir yöneticilik hafızasının ürünüdür.

Bugün karşı karşıya olduğumuz tablo, sadece teknik bir arıza değil, bir "Kentsel Dirençlilik" sınavıdır. 2025 yılının ağır kuraklığı ve Iodosun kapımıza dayanan suları bize tek bir şeyi söylemektedir: Eski yöntemlerle yeni krizleri yönetemeyiz. Bu eser, İzmir'in su geleceğini kurtaracak olan "Mavi Kuşak" projesini, yani denizi kıyıda tutup yağmuru gölette biriktirme **vizyonunu** bilimsel bir temelde sunmaktadır.

Bu kitapçık; mazeretlerin değil, çözümlerin; korkunun değil, rasyonel planlamanın rehberidir. İzmir'in suyunun her damlasına sahip çıkmak, bu kente borcumuzdur.

Dr. Mehmet Talat Şimdi

Geçmişin Tecrübesi, Yarının İzmir'ine Bir Emanet: "Mavi Zırh"

İzmir, sadece bir şehir değil; suyla barışık yaşamayı öğrenmiş ancak suyun gücü karşısında her daim tetikte olması gereken kadim bir liman kentidir. Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ'nin kaleminden çıkan bu eser, kentin "Büyük Kanal" ve "Çiğli Arıtma" gibi devrim niteliğindeki projelerinde bizzat görev almış bir yöneticilik hafızasının ürünüdür.

Bugün İzmir'in karşı karşıya olduğu tablo sadece teknik bir arıza değil, bir "Kentsel Dirençlilik" sınavıdır. 2025 yılının ağır kuraklığı ve lodosun kapımıza dayanan suları bizlere tek bir gerçeği fısıldıyor: Eski yöntemlerle yeni krizleri yönetemeyiz.

"Mavi Zırh", mazeretlerin yerine çözümleri, korkunun yerine rasyonel planlamayı koyan bir rehber niteliğindedir. İzmir'in su

Söz Uçar, Şehir Kalır

---

geleceğini kurtaracak olan "**Mavi Kuşak**" projesini bilimsel bir temelde sunan bu eser, denizi kıyıda tutmanın ve yağmuru gölette biriktirmenin vizyonunu çiziyor.

İzmir'in her damla suyuna sahip çıkmak bu kente olan borcumuzdur. Geleceğin İzmir'ini bugünden inşa etmek isteyen tüm okurlar davetlidir.

EGELİGAZETE 11

İzmir'in Mali ve Beşeri Geleceği

Merhaba son yazdığım beş kitabı nihayet e-kitap olarak şahsi internet siteme yükledim ve bu kitaplardan ilkinin okuyucu ile buluşturmak için ekli yazıyı bir tanıtım menine dönüştürmüştüm.

Bu çalışma, bir yerel yönetim hayalinden öte, otuz yıla yayılan bir akademik birikimin ve bizzat sahada yazılmış bir başarı hikâyesinin ürünüdür. İzmir'in yerel yönetim tarihindeki büyük dönüşümlere sadece tanıklık etmekle kalmadım; bu dönüşümlerin bizzat mimarı ve savunucusu oldum.

1998 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde başlattığımız, **Toplam Kalite Yönetimi** anlayışını esas alan çalışma ile İzmir'e **"Türkiye'nin İlk ISO Belgeli Belediyesi"** unvanını kazandırmanın onurunu yaşadım. O dönemde attığımız bu vizyoner adım, aslında bugünkü yerel yönetim mevzuatının habercisiydi. Nitekim 2005 yılında yürürlüğe giren ve bugünkü yerel yönetimin anayasası sayılan **5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun** omurgasını oluşturan; **Stratejik Planlama, Performans Programı, Norm Kadro ve Analitik Bütçe** gibi işlevsel organizasyon el yapıları, bizim o yıllarda İzmir'de başarıyla uyguladığımız modellerden süzülerek yasalaşmıştır.

Yüksek lisans tezimde ele aldığım **"Kaynak-Hizmet Dengesi Açısından Belediye İşletmeciliği"** ve doktora çalışmamda derinleştirdiğim **"Yerel Yönetimlerde Beşeri Sermayenin Rolü ve Etkinliği"** konuları, bugün İzmir'in içinde bulunduğu kronikleşmiş sorunların bilimsel reçetesidir. Doktora çalışmamda ortaya koyduğum üzere; bir kenti ayağa kaldıran sadece beton

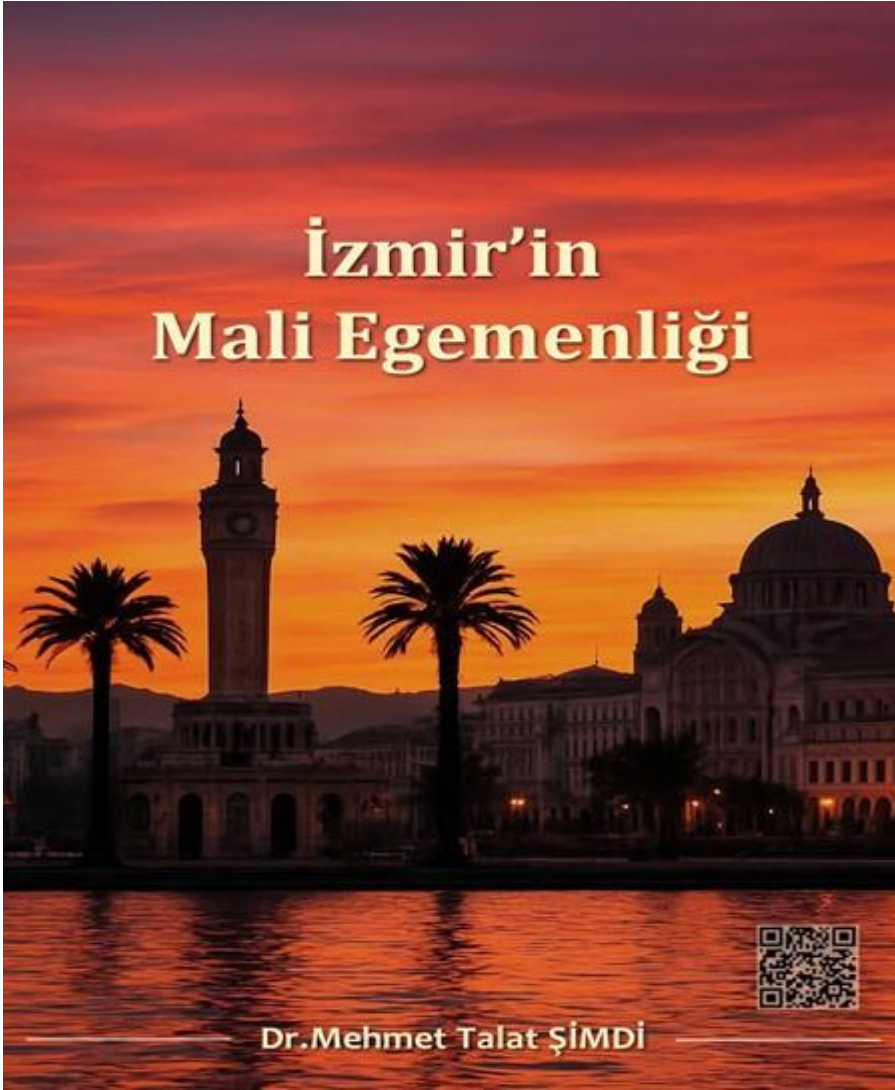
ve asfalt değil, o belediyenin sahip olduğu beşeri sermayenin niteliği ve bu sermayenin ne kadar etkin yönetildiğidir.

2024 seçimlerinin üzerinden geçen iki yıl, bizlere gösterdi ki; belediyeler artık klasik bürokrasiyle yönetilemez. Yerel yönetimler; liyakatli beşeri sermayeyi merkeze alan, iktisadi birer aktör olmak zorundadır. Bu kitapta; belediye iştiraklerinin neden birer 'istihdam deposu'na dönüşerek kaynak tükettiğini bilimsel verilerle analiz ederken, aynı zamanda bu yetkinin nasıl bir **'Belediye Holding'** zırhına bürünerek kenti kalkındırabileceğini anlatıyorum.

Amacım; İzmirliyi belediyenin 'gizli finansörü' olmaktan çıkarıp, yönetim masasına 'stratejik ortak' olarak oturtmaktır. 2026 yılı itibarıyla önümüzde duran tablo nettir: Ya klasik belediyeçilik anlayışıyla beşeri sermayemizi heba etmeye devam edeceğiz ya da 1998'deki o öncü ruhu bugünün teknolojisiyle birleştirip finansal bağımsızlığını kazanmış bir İzmir inşa edeceğiz.

Bu kitap; 1998'de başlattığımız kalite yolculuğunu, 2026'nın dijital dünyasında nihai zaferine ulaştıracak bir yol haritasıdır. İzmir'in potansiyeline inanan ve bu kenti dünya ligine taşımak isteyen herkes için bir rehber olması dileğiyle...

Dr.Mehmet Talat Şimdi

İZMİR İÇİN RADİKAL VERİMLİLİK VE ÜRETİM MODELİ

Bu alışma; İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin mevcut "kaynak

EGELİGAZETE 12

BİN YILLIK KARDEŞLİĞİN SOSYO-POLİTİK TEMELLERİ

Anadolu coğrafyası, insanlık tarihinin sadece tanığı değil, aynı zamanda en büyük medeniyet harmanlarının merkezidir. Bu toprakların hafızası, M.Ö. Orta Asya (Türkistan) içlerinden kopup gelen Sümerlerden Sakalara; Selçuklulardan Karakoyunlulara, Akkoyunlulara, Safevilere, Osmanlılara ve nihayet Türkiye Cumhuriyeti'ne uzanan devasa bir Türk devlet geleneğiyle yoğrulmuştur.

Türk Hoşgörüsü ve Etnik Muhafaza

Türklerin bu topraklardaki bin yıllık egemenliği, sadece askeri bir başarı değil, özünde yüksek bir **"yaşatıcı irade"** barındıran medeniyet tasavvurudur. Bugün Anadolu ve çevresinde Kürt, Arap, Süryani, Ermeni ve diğer pek çok etnik grubun kendi dillerini, dinlerini ve varlıklarını özgürce sürdürebiliyor olmaları, Türk devlet geleneğinin sunduğu emsalsiz hoşgörünün bir sonucudur. Türk, yönettiği tebaayı asimile etmeyi değil, adalet dairesinde bir arada yaşatmayı esas almıştır.

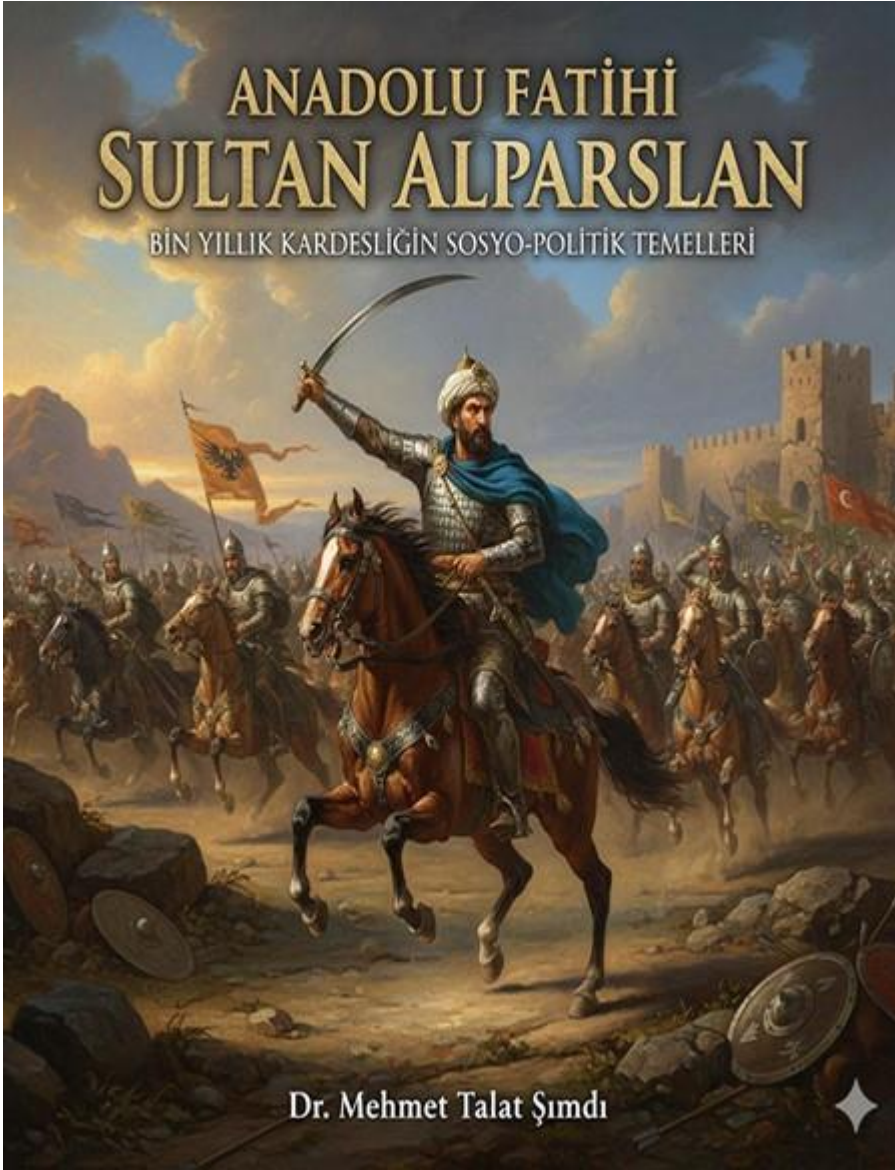
Emperyalizm ile Mukayese: Dil ve Kimlik Tahribatı

Bu durum, modern dünyanın "medeni" olarak nitelendirdiği emperyalist güçlerin yönetim anlayışıyla taban tabana zıttır. Batılı sömürgeci güçler; Fas, Tunus, Cezayir ve Libya gibi bölgelerde hüküm sürdükleri çok kısa süreler içerisinde, yerli dilleri ve kültürleri tasfiye ederek kendi lisanlarını ve kimliklerini zorla hakim kılmışlardır. Oysa Türkler, yüzyıllarca hükmettikleri coğrafyalarda hiçbir halkın diline ve kimliğine müdahale etmemiş; aksine barış iklimini tesis etmiştir.

Kavramsal Tuzaklar ve "Mezopotamya" Örneği

Bugün karşı karşıya olduğumuz en büyük tehlikelerden biri, tarihsel kavramların güncel ayrılıkçı emellere alet edilmesidir. Örneğin, Büyük İskender'in lisanı olan Makedoncada "iki nehir arası" anlamına gelen "**Mezopotamya**" terimi, bugün bölgedeki ayrılıkçı odaklar tarafından yapay bir aidiyet ve siyasi bir kimlik oluşturma çabasıyla kullanılmaktadır. Kendi köklerinden kopuk, dışarıdan ithal bu tür kavramlarla bin yıllık kardeşlik dokusu zedelenmeye çalışılmaktadır.

Dr. Mehmet Talat Şimdi

EGELİGAZETE 13

"İZMİR'İN KAYIP AKCİĞERLERİ"

İzmir'in geleceği için hazırlanan, ancak çeyrek asırdır tozlu raflarda bekletilen o devasa vizyonla tanışmaya hazır mısınız?

Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin kaleminden çıkan ve Dr. Burhan Özfatura döneminin stratejik mirasını gün ışığına çıkaran bu eser, sadece bir anı kitabı değil; modern, dirençli ve yeşil bir İzmir için somut bir kurtuluş reçetesidir.

BU KİTAPTA NE BULACAKSINIZ?

- 62 Milyon Metrekarelik Miras: Rantın değil, aklın ve vicdanın eseri olan projelerin perde arkası.
- İklim Krizine Yerel Çözümler: Suyun her damlasını koruyan göletler ve şehre nefes aldiren orman projeleri.
- Gerçek Belediyecilik Ruhu: Sosyal donatılardan istihdam kapılarına, insana dokunan bir vizyonun analizi.

"Bu kitap; ihmal edilen projelerin ve heba edilen kamu kaynaklarının hesabını tarihe not düşmek, gelecek nesillere gerçek belediyecilik ruhunu miras bırakmak için yazıldı."

NEDEN OKUMALISINIZ?

Bugün karşı karşıya olduğumuz çarpık kentleşme ve iklim krizine karşı "neler yapılabilirdi?" ve "neler yapılabilir?" sorularına teknik ve stratejik yanıtlar arayan herkes için bir başucu kaynağı.

HEMEN OKUYUN

İzmir'in geleceğine sahip çıkmak ve yarım kalan hikâyelerin profesyonel rotasını incelemek için aşağıdaki bağlantıdan

Söz Uçar, Şehir Kalır

---

kitaba ücretsiz olarak ulaşabilirsiniz: www.talatsimdi.com
Yayınlar Bölümünde

EGELİGAZETE 14

"İzmir'in Sürdürülebilirlik Vaadi

Dev Projelerden Su Bidonlarına, Vizyondan Ekonomik Darboğaza"

Özet: Bu makale, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) 2025-2030 Stratejik Planı'nda yer alan iddialı hedefler ile 2026 yılı başındaki finansal performans ve saha uygulamaları arasındaki asimetriyi incelemektedir. "Sünger Şehir" ve "İklim Nötr" olma iddialarının, belediye personelinin maaş ödemelerinde yaşanan aksaklıklar ve "bir elin parmaklarını geçmeyen" ölçekteki yağmur suyu hasadı projeleriyle nasıl bir "yeşil boyama" (greenwashing) riskine dönüştüğü analiz edilmektedir.

1. Giriş: Kağıt Üstünde Bir "Küresel Marka"

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2025-2030 Stratejik Planı, **Amaç 3.2 (Finansal Sürdürülebilirlik)** ve **Amaç 2.1 (İklimle Mücadele)** başlıkları altında, kenti küresel bir sürdürülebilirlik lideri olarak konumlandırmaktadır. Ancak uluslararası finansal raporlama standartları (GRI 201: Ekonomik Performans), bir kurumun sürdürülebilirliğinin öncelikle kendi iç işleyişini ve insan kaynağını finanse edebilme yeteneğine dayandığını vurgular.

2. Finansal Sürdürülebilirlik ve İnsan Sermayesi İkilemi

Belediyenin 2026 Şubat ayı itibarıyla çalışan maaşlarını ve yan haklarını ödemediği çökme, stratejik planın **Hedef 3.2 (Kurumsal Verimlilik)** maddesiyle taban tabana zıttır.

1. **Ekonomik Kırılganlık:** Bir kurumun en temel yükümlülüğü olan personel giderlerini karşılayamaması, uluslararası literatürde "kurumsal sürdürülebilirlik iflası" olarak nitelendirilir.

2. **Sosyal Adalet Çelişkisi: Hedef 2.3** kapsamında "Eşitlikçi Toplum" vaat eden bir yönetimin, kendi çalışanlarının ekonomik refahını sağlayamaması, toplumsal dirençliliği artırmak yerine kurumsal huzursuzluğu tetiklemektedir.

3. "Su Bidonları" ve Ölçek Sorunu: Sürdürülebilirlik mi, Sembolizm mi?

2026 Şubat ayında belediye binalarına yerleştirilen sınırlı sayıdaki su bidonlarının büyük bir hizmet gibi sunulması, **Hedef 2.1 (Yeşil Altyapı)** bağlamında ciddi bir "ölçek hatası" barındırmaktadır.

1. **Sünger Şehir İllüzyonu:** Uluslararası "Sünger Şehir" (Sponge City) standartları, mikro düzeyde bidon yerleştirmeyi değil; makro düzeyde geçirimli zeminler, devasa yer altı sarnıçları ve bütünleşmiş havza yönetimini gerektirir.
2. **Analiz:** Milyarlarca liralık altyapı bütçesi (İZSU 169 Milyar TL projeksiyonu) varken, birkaç adet plastik bidonun "iklim krizine kurumsal yanıt" olarak lanse edilmesi, uluslararası sürdürülebilirlik iletişimde **"Önemlilik İlkesi" (Materiality)** ihlalidir. Kurum, kentin su sorununa etkisi %0,001 bile olmayan bir projeyi, ana strateji gibi sunarak kamuoyunu yanıltma riski taşımaktadır.

4. Finansal Yol Haritası: Gerçekçi mi, Ütopik mi?

Belediyenin sunduğu "Yeşil Tahvil" ve "Mavi Tahvil" hedefleri, uluslararası piyasalarda ancak yüksek şeffaflık ve mali disiplinle karşılık bulur.

1. **Kredi Notu ve Güven:** Personel maaşını ödemekte zorlanan bir yerel yönetimin, uluslararası piyasalardan düşük faizli "Yeşil Finansman" çekmesi rasyonel

beklentilerle uyuşmamaktadır. Yatırımcılar, stratejik plandaki iddialı **ROI (Geri Dönüş) sürelerine** değil, belediyenin likidite dengesine bakmaktadır.

5. Finansal Performans ve Operasyonel Verimlilik Sapması

İlgili Hedef: 3.2. *Finansal Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Verimlilik*

1. **Planlanan:** Öz kaynakların etkin yönetimi, personel yetkinliğinin geliştirilmesi ve maksimum verimlilik.
2. **Gerçekleşen (Şubat 2026):** Belediye ve bağlı iştiraklerde personel maaşlarının ve ikramiyelerin taksitlendirilmesi veya geciktirilmesi süreci.
3. **Sapma Analizi:** Uluslararası sürdürülebilirlik ilkelerine göre (GRI 201), bir kurumun "ekonomik sürekliliği" en temel sürdürülebilirlik göstergesidir. İnsan kaynağının temel hakkı olan ücretlerin ödenememesi, **%100 oranında bir stratejik sapma** teşkil eder. Finansal likidite krizinin olduğu bir ortamda "maksimum verimlilik" hedefi operasyonel olarak geçersiz kalmıştır.

6. İklim Değişikliği ve Altyapı Yatırımı Sapması

İlgili Hedef: 2.1. *İklim Değişikliği ile Mücadele ve Yeşil Altyapı*

1. **Planlanan:** 169 Milyar TL'lik İZSU yatırımı, kentin karbon ayak izinin azaltılması ve AB Misyon Etiketi doğrultusunda 2030 karbon nötr hedefi.
2. **Gerçekleşen (Şubat 2026):** Belediye binalarına sembolik düzeyde (5-10 adet) su bidonu yerleştirilmesi.
3. **Sapma Analizi:** Stratejik plandaki "Yeşil Altyapı" tanımı, devasa yağmur suyu ayrıştırma hatlarını ve Sünger Şehir matrisini kapsarken; uygulamanın "su bidonu" ölçeğine indirgenmesi, projeyi bir **altyapı projesi**

olmaktan çıkarıp bir **halkla ilişkiler (PR) faaliyetine** dönüştürmüştür. Milyarlık bütçe projeksiyonları ile birkaç bin liralık plastik bidon alımı arasındaki fark, kentsel ölçekte anlamlı bir etki yaratmaktan uzaktır.

7. Kaynak Dağılımı ve Önceliklendirme Hatası

İlgili Hedef: 1.1. Kapsayıcı Kentsel Altyapı ve 2.2. Tarımsal Kalkınma

Stratejik Öncelik	Ayrılan Bütçe (Kağıt Üstünde)	Fiili Durum (Saha)	Sapma Notu
Büyük Altyapı	169 Milyar TL	Durdurulan/Yavaşlayan Şantiyeler	Finansal darboğaz nedeniyle yatırımlar durma noktasında.
Su Hasadı	"Sünger Şehir" Vizyonu	Sınırlı sayıda su bidonu	Vizyon ile uygulama arasında devasa ölçek farkı.
Sosyal Adalet	770 Milyon TL Nakdi Yardım	Ödenemeyen Personel Maaşları	Belediye kendi çalışanına sosyal adalet sağlayamaz

Stratejik Öncelik	Ayrılan Bütçe (Kağıt Üstünde)	Fiili Durum (Saha)	Sapma Notu
			duruma gelmiştir.

8. Risk Analizi: "Yeşil Boyama" (Greenwashing) Riski

Belediyenin 2025 yılındaki AB "Miyon Etiket" başarısı, somut ve büyük ölçekli adımlarla desteklenmediği takdirde uluslararası itibar kaybına yol açabilir.

- Kurumsal İtibar Riski:** Personel haklarının ödenemediği bir ortamda, düşük maliyetli ve sembolik çevreci adımların (su bidonları) "büyük devrim" gibi sunulması, uluslararası derecelendirme kuruluşları nezdinde "**Greenwashing**" olarak algılanma riski taşımaktadır.
- Güven Endeksi:** Stratejik planda vadedilen "Yeşil Tahvil" ihracı, belediyenin mevcut finansal tabloları ve maaş krizi nedeniyle yatırımcı güvenini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

9. Sonuç: Retorikten Realiteye Geçiş Şartı

İzmir'in 2030 vizyonu, teknik olarak doğru kurgulanmış olsa da operasyonel ve finansal olarak "ayakları yere basmayan" bir görüntü sergilemektedir. Birkaç su bidonu ile "Sünger Şehir" yaratılamayacağı gibi, personeline maaş ödeyemeyen bir kurumun "Küresel Marka" (Hedef 3.3) olması mümkün değildir.

Öneri: İBB yönetimi, makro projelerden bahsetmeden önce "Finansal Sürdürülebilirlik" (Amaç 3.2) hedefini kağıt üstünden hayata geçirmeli; kaynaklarını gösterişçi mikro uygulamalar yerine, altyapının gerçek yapısal dönüşümüne kanalize etmelidir.

Raporun Amacı: Stratejik planda yer alan "Finansal Sürdürülebilirlik" ve "İklim Dirençliliği" hedefleri ile saha gerçekleri (maaş ödeme krizleri ve mikro ölçekli su hasadı) arasındaki korelasyonu analiz etmek.

1-İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2025-2030 stratejisi, **Şubat 2026 itibarıyla "Finansal Felç" ve "Sembolik Belediyecilik" kısıkcındadır.**

Öneri: 1. Sembolik projelerin "stratejik başarı" gibi sunulmasına son verilerek, bütçe disiplini sağlanmalıdır.

2. **Hedef 3.2** gereği; gelir artırıcı faaliyetler (taşınmaz satışı yerine verimli varlık yönetimi) acilen devreye alınmalı ve öncelikle "İnsan Sermayesi" (maaşlar) stabilize edilmelidir.

3. "Sünger Şehir" hedefi bidon ölçeğinden çıkarılıp, merkezi hükümet ve uluslararası fonlarla gerçek altyapı projelerine (ayrıştırma hatları) odaklanmalıdır.

Kaynakça

1. **GRI Standards (2021):** *Economic Performance and Employment Management (GRI 201 & 401).*
2. **UN Sustainable Development Goals (SDG 11 & 6):** *Sustainable Cities and Communities; Clean Water and Sanitation.*
3. **İzmir Büyükşehir Belediyesi 2025-2030 Stratejik Plan Taslağı.**

İzmir Su Dirençli Şehir Yol Haritası (2026-2035)

14 Mart 2026 tarihli ve 33196 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 11063 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren "**Ulusal Su Planı (2026-2035)**", Türkiye'nin önümüzdeki 10 yıllık su yönetimi stratejisini belirleyen temel politika belgesidir.

İttiğiniz bölümleri ve özellikle İzmir özelindeki yansımalarını şu başlıklar altında özetleyebiliriz:

1. Kararın Genel Çerçevesi ve Analizi

Ulusal Su Planı, iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Planın temel özellikleri şunlardır:

- **Bütüncül Yaklaşım:** Su kaynakları artık sadece "ihtiyaç duyulduğunda kullanılan bir kaynak" değil, ekosistem temelli ve havza bazlı bir yönetim (ESKY) anlayışıyla korunacaktır.
- **8 Stratejik Hedef:** Planda suyun verimli kullanımı, kirliliğin önlenmesi, atık suyun geri kazanımı ve su güvenliğinin sağlanması gibi 8 ana hedef belirlenmiştir.
- **Sektörel Dönüşüm:** Sanayide suyun geri kazanımı, tarımda sulama randımanının artırılması ve kentsel altyapıda kayıp-kaçak oranlarının düşürülmesi ana odak noktalarıdır.

2. İzmir ile İlgili Öne Çıkan Hususlar ve Hedefler

İzmir, hem Gediz hem de Küçük Menderes gibi kritik su havzalarına sahip olması ve "su stresi" yaşayan büyükşehirlerden biri olması nedeniyle planda dolaylı ve doğrudan şu şekilde yer almaktadır:

- **Havza Bazlı Koruma (Gediz ve Küçük Menderes):** Planda yer alan "su kalitesini iyileştirme" hedefi kapsamında, İzmir'i etkileyen Gediz ve Küçük Menderes havzalarındaki kirlilik baskısının azaltılması için arıtma tesisi yatırımlarına öncelik verilecektir.
- **Su Verimliliği ve Kayıp-Kaçak Oranları:** İzmir gibi metropollerde içme suyu şebekelerindeki kayıp oranlarının 2030 yılına kadar %25'e, 2050 yılına kadar ise %10'a düşürülmesi zorunlu hedef haline getirilmiştir. Bu, İZSU (İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi) için ciddi altyapı yenileme yatırımları anlamına gelmektedir.
- **Deniz Suyu Arıtma ve Alternatif Kaynaklar:** Planın "alternatif su kaynakları" stratejisi içinde, İzmir'in kıyı şehri olması avantajı değerlendirilerek, acil durumlar ve su kıtlığı dönemleri için **deniz suyu arıtma (desalinizasyon)** projelerinin hayata geçirilmesi öngörülmektedir.
- **Sünger Şehir Modeli:** İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin halihazırda gündeminde olan "Sünger Şehir" modeli, Ulusal Su Planı ile resmî bir eylem maddesi haline gelmiştir. Şehir içindeki yağmur sularının yer altında depolanması ve sel riskinin yönetilmesi İzmir için kritik öneme sahiptir.
- **Tarım ve Sanayide Geri Kazanım:** Ege bölgesinin önemli sanayi bölgelerinden biri olan İzmir'de, sanayi tesislerinde suyun %30 oranında geri kazanılması (2030 hedefi) ve tarımsal sulamada modern yöntemlere geçiş (sulama randımanının %60'a çıkarılması) planın İzmir ekonomisine doğrudan etkileridir.
- **Yeraltı Suyu Yönetimi:** İzmir'in içme suyu ihtiyacının önemli bir kısmını karşılayan yer altı sularının "dijital izleme sistemleri" ile takibi ve suni besleme yöntemleri planda İzmir için hayati maddelerden biridir.

Özetle İzmir için Ne Değişecek?

1. **Altyapı Seferberliği:** Eski şebeke borularının hızla yenilenmesi.
2. **Gri Su Uygulamaları:** Yeni konut projelerinde ve sanayide "gri su" (arıtılmış atık su) kullanımının yaygınlaşması.
3. **Tarımsal Kısıtlamalar:** Havzalardaki su durumuna göre ürün deseninin su azlığına göre yeniden şekillendirilmesi.
4. **Dijital Su Yönetimi:** Akıllı sayaçlar ve uydu görüntüleriyle tarımsal su kullanımının izlenmesi.

Bu plan, İzmir'in gelecekte yaşayabileceği kuraklık krizine karşı "su dirençli bir şehir" haline gelmesi için bir yol haritası sunmaktadır.

Ulusal Su Planı (2026-2035) çerçevesinde İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve İZSU Genel Müdürlüğü için hazırladığım stratejik yol haritası aşağıdadır. Bu plan, İzmir'in su stresini yönetmek ve yasal hedeflere uyum sağlamak amacıyla "**Acil**", "**Orta Vadeli**" ve "**Sürdürülebilir**" olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır.

EGELİGAZETE 16

İzmir'in 30 Yıllık Dügümünü Çözecek "Altın Dokunuş": Kordon Yeraltı Projesi

Son günlerde İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Cemil Tugay'dan heyecan verici bir açıklama geldi: **"İzmir'in otopark sorununu kökten çözecek 3 bin 300 araçlık dev bir projemiz var."** Bu açıklama, sadece bir otopark müjdesi değil, aslında İzmir'in yıllardır beklediği ulaşım devriminin de fitilini ateşleyebilir.

Şehrin kalbinde, Alsancak ve Kordon hattında yaşanacak bu dönüşümü konuşurken, hafızalarımızı biraz tazelemekte fayda var. Çünkü bazen geleceğin çözümü, geçmişin sağlam temellerinde gizlidir.

Geçmişin Mirası, Bugünün Fırsatı

Takvimler 1998'i gösterdiğinde, dönemin Belediye Başkanı Dr. Burhan Özfatura'nın talimatıyla, benim de başkanlığını yürüttüğüm UKOME ve AYKOME ekipleriyle geceli gündüzlü bir mesai içindeydik. O günlerde Kordon sahil düzenlemesi yapılırken, işe hız kazandırmak ve zemini tahkim etmek adına bölgeye iki metre yüksekliğinde, sarsılmaz bir **sağlam kaya dolgu** yapılmıştı.

1999'daki yönetim değişikliğiyle bu vizyoner proje rafa kaldırılmış, o kıymetli dolgu malzemesi yer seviyesine çekilerek sadece yeşil alanla yetinilmişti. Ancak o gün atılan "sağlam temel" hâlâ orada, ayaklarımızın altında bizi bekliyor!

Neden Şimdi, Neden Bu Proje?

Sayın Cemil Tugay'ın otopark niyetini, bizim 1998'de hazırladığımız "Liman-Viyadük-Kordon" geçiş planıyla birleştirdiğimizde ortaya dünya çapında bir mühendislik projesi

çıkıyor: **Alsancak-Kordon Yeraltı Geçişi ve Lojistik Otoparkı.**

Bu projenin hayata geçmesi için her şey hazır:

1. **Zemin Avantajı:** Mevcut kaya dolgu sayesinde sıfırdan zemin güçlendirme maliyeti yok! Bu, inşaat maliyetinde ve süresinde **%40'a varan bir tasarruf** demek.
2. **Viyadük Entegrasyonu:** Liman ağzında yer seviyesinde bekleyen viyadük ayakları, bu projenin doğal giriş kapısıdır.
3. **Kesintisiz Trafik:** Limandan giren araçlar, Kordon'un başında yer altına dalacak ("Batar-Çıkar") ve Mustafa Kemal Sahil Bulvarı'ndan çıkacak. Böylece çevre yolunun eksik kalan halkası tamamlanacak.

Kordon "Nefes" Alacak

En önemlisi de şu: Geçmişte "Kordon'a Çin Seddi örülüyor" diyerek fırtınalar koparan o algı, bu teknolojik çözümlerle tamamen ortadan kalkıyor.

1. **Üstte:** Cıvıl cıvıl, yeşil, egzoz dumanından ve gürültüden arınmış bir Kordon.
2. **Altta:** 3.300 araçlık akıllı otopark ve tıkr tıkr işleyen bir trafik.

Vatandaş aracını güvenle yer altına bırakacak; asansörle doğrudan Alsancak çarşısının göbeğine veya Kordon'un keyifli yürüyüş yoluna çıkacak. Başkan Tugay'ın hedeflediği "10 dakikada ulaşım" vizyonu, tramvay ve İZBAN entegrasyonu ile tam burada ete kemiğe bürünecek.

Şimdi İcraat Zamanı

İzmir'in kayıp yıllarını geri kazanmak, şehre modern bir kimlik kazandırmak için bu tarihi bir fırsattır. UKOME ve AYKOME

koordinesinde yapılacak bir "Ulaşım Master Planı Revizyonu", bu hayali gerçeğe dđnüřtürmeye yeterlidir.

Sayın Tugay'ın bu cesur çıkışını destekliyor ve ekliyorum: **Zemin hazır, proje hazır, İzmir hazır!** Gelin, 30 yıllık bu teknik mirası, İzmir'in geleceğine bir armağan olarak hep birlikte inşa edelim.

EGELİGAZETE 17

Bir Şehri Yaşlanırken Terk Etmemek

İzmir, bugün Türkiye'nin en bilge şehri; yaş ortalaması ülke genelinin çok üzerinde. Ancak bu "yaş alma" süreci, ne yazık ki planlama hataları ve vizyonsuz kararların gölgesinde kalıyor. Bugün size bir ibret tablosundan ve bu tablodan nasıl bir çıkış yolu bulabileceğimizden bahsetmek istiyorum.

Hatırlayın; 1998 yılında hayırsever Fahri Dokuz Eylül'ün kıymetli bağışlarıyla temeli atılan 1000 yataklı o devasa huzurevi projesini... %95 seviyesine gelmiş, İzmirli yaşlılar için bir umut kapısı olmuştu. Sonra ne oldu? 1999'da yönetim değişti ve dönemin belediye başkanı, binanın inşa amacını adeta hiçe sayarak burayı üniversite yurduna tahsis etti. Huzurevi olarak tasarlanan bir binayı yurda çevirmek için bir yurt parası kadar daha harcandı! Yetmedi; aynı üniversitenin hemen yanındaki bir başka belediye arazisine, bu kez çok yüksek maliyetli yeni bir huzurevi yapıldı. **İşte biz buna "kamu kaynağının fütursuzca savrulması" diyoruz.**

Neyse ki bugün önümüzde yeni bir fırsat var. Devlet, yaşlanan nüfus için barınak ve bakım merkezi yapacaklara ciddi teşvikler vermeyi öngörüyor. Peki, biz yine aynı hataları mı yapacağız, yoksa İzmir'den başlayarak Türkiye'ye model olacak bir sistem mi kuracağız?

"Yerel Odaklı Bütüncül Model" Vakti

Benim önerim net: **Yerel Odaklı Bütüncül Yaşlı Bakım ve İhtisaslaşmış Rehabilitasyon Modeli.** Bu modelde "Ben yaptım oldu" mantığına yer yok; "Merkezi Yönetim - Yerel Yönetim - Üniversite" üçgeni var.

Önce Konum, Sonra Mimari! Araştırmalar gösteriyor ki yaşlı bakım merkezinde en büyük güç **konumdur.** Yaşlıyı şehrin

dışına, ıssızlığa itmek onu hayattan koparmaktır. Yeni projelerde belediyeler; hastaneye 5-10 dakika mesafede, camiye, parka, çarşıya komşu arsalar üretmek zorunda. Yaşlı birey penceresinden baktığında hayatın aktığını görmeli.

Yurda Değil, Yaşama Dönüşüm! Mimari, en baştan "ihtisaslaşmış" olmalı. Tek bir blokta her şeyi çöremezsiniz. Sağlıklı yaşlı ile Alzheimer hastasını aynı odada barındıramazsınız. Eşiksiz zeminler, geniş asansörler ve hobi atölyeleriyle donatılmış, "otel konforunda değil, ev sıcaklığında" merkezler inşa etmeliyiz.

Sadece Dört Duvar Yetmez

Bize sadece bina değil, **içerik** lazım. Kuracağımız bu merkezlerde;

- **Tıbbi Bakım:** Geriatrik takip ve fizik tedavi,
- **Psiko-Sosyal Destek:** Sosyal hayata entegrasyon,
- **Manevi Bakım:** Manevi huzur odaklı rehberlik,
- **Eğitilmiş Personel:** Üniversite iş birliğiyle uzmanlaşmış kadrolar olmalı.

Sonuç Olarak...

Mahalli idarelerin "arsa bizden, işletme bizden" dediği, Bakanlığın denetlediği ve üniversitelerin bilimsel destek verdiği bu model, İzmir'in geçmişteki o "yurt-huzurevi" krizine verilecek en güzel cevaptır.

Gelin, devletin bu yeni teşviklerini beton yığınlarına değil, insan odaklı, sürdürülebilir bir geleceğe yatıralım. İzmir'in yaşlıları, hayırseverlerin mirasının çarçur edildiği bir geçmişi değil, kıymet gördükleri bir geleceği hak ediyor.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 18

Mutfaktaki Yangın: Küresel İstikrar, Yerel Yalnızlık

Dünya ekonomisi, pandemiden bu yana peşini bırakmayan o devasa gıda enflasyonu dalgasını nihayet kıyıya ulaştırmış görünüyor. OECD'nin (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) taze yayımlanan Aralık 2025 verileri, gelişmiş ülkeler için suların durulduğunu müjdeliyor. Ancak bu tablo, bizler için ne yazık ki "sevindiren" değil, "düşündüren" bir manzara sunuyor.

Dünyada Bahar Havası Esiyor

OECD ülkelerinde gıda enflasyonu **%3,9** seviyesinde sabitlendi. Bu rakam, küresel gıda tedarik zincirlerinin artık eski sağlığına kavuştuğunun en net göstergesi. Hatta bazı komşularımızda "fiyat artış hızı" durmakla kalmadı, fiyatlar geriye gitmeye başladı.

Kosta Rika **-%3,0**, İsviçre **-%0,8** ve Macaristan **-%0,3** ile deflasyon bölgesinde, yani gıdanın ucuzladığı bir döneme girdi. Almanya ve Fransa gibi devler ise artışı **%2**'nin altında tutarak adeta "enflasyonu yendik" diyorlar.

Zirvedeki Acı Yalnızlık

Tablonun en üstüne baktığımızda ise Türkiye'yi görüyoruz. Ama bu kez liderlik koltuğu biraz ağır: **%28,3**. OECD ortalamasının tam **7 katı!** En yakın takipçimiz Estonya ile aramızda bile 5 katlık devasa bir uçurum var. 1961'den bu yana kurucu üyesi olduğumuz bu "seçkinler kulübü"nde, gelişmişlik standartlarından bu denli keskin bir şekilde kopmamız, gıdadaki yangının artık mevsimsel değil, yapısal bir krize dönüştüğünü kanıtlıyor.

Çıkış Yolu: Sadece Etiketle Mücadele Yetmez

OECD'nin Türkiye için çizdiği yol haritası aslında oldukça net. Gıda enflasyonunu sadece market denetimleriyle düşürmek mümkün değil. İhtiyacımız olan şey, köklü bir zihniyet değişimi ve üçayaklı bir çözüm piramidi:

- **Üretimde Devrim:** Çiftçiye sadece nakit vermek yetmiyor; desteklerin modern sulama, teknoloji ve verimlilik odaklı projelere aktarılması şart. Girdi maliyetleri (gübre, mazot) dövizden arındırılmalı.
- **Arz Zinciri ve Lojistik:** Tarladan sofraya gelen ürünün yolda telef olmasını engelleyecek soğuk zincir yatırımları ve aracı maliyetlerini şeffaf kılacak düzenlemeler olmazsa olmaz.
- **Makroekonomik İstikrar:** Piramidin en tepesinde ise döviz kurunu dizginlemek ve genel enflasyonu aşağı çekmek duruyor.

Sonuç Olarak

Dünya, gıda krizini geride bırakırken biz bu sorunla çok daha derin ve kronik bir şekilde yüzleşiyoruz. Aralık 2025 verileri bize şunu fısıldıyor: Geçici pansumanların vakti çoktan geçti. Eğer soframızdaki maliyeti OECD standartlarına çekmek istiyorsak, tarımı bir "beka meselesi" olarak görüp teknolojiyle, planlamayla ve gerçek yapısal reformlarla ayağa kaldırmak zorundayız.

Aksi takdirde, bu "zirvedeki yalnızlık" daha uzun süre canımızı yakmaya devam edecek. Örnek ve önder kent İzmir için hayalime, Bürokratik Belediyeden Girişimci Kente İzmir Büyükşehir Örneği kitabıma ücretsiz olarak ulaşabilirsiniz.

MUTFAKTAKİ YANGIN: Külesel İstiktar, Yerel Yalınlık

3.9%
OECD AVERAGE

28.3%
TÜRKİYE

Dr.Mehmet Talat Őindi

EGELİGAZETE 19

Çelişkiler Ülkesi: Mega Fabrikalar mı, Mega Yolsuzluk mu?

Türkiye bugün iki farklı gerçekliğe uyanıyor. Bir tarafta 182 ülke arasında 124. sıraya gerilediğimizi gösteren "Yolsuzluk Algı Endeksi", diğer tarafta ise 13 ili kapsayan, mevcut OSB'lerin 11 katı büyüklüğünde "Mega Endüstriyel Bölgeler" müjdesi. Soru şu: Hukukun ve şeffaflığın olmadığı bir toprakta, muazzam sanayi bölgeleri ne kadar yükselebilir?

Şeffaflıkta "Üçüncü Dünya" Gölgesi

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2025 verileri can yakıcı. Sadece bir yılda 34 puandan 31'e gerileyen bir Türkiye var. Bu sadece bir sayı değil; yatırımcının ürktüğü, hukukun yerini "tanıdıklara" bıraktığı ve "dış güçler" söyleminin artık kimseyi ikna edemediği bir irtifa kaybıdır. 2013 yılında 50 puanla Balkanlar'dan daha iyi durumdayken, bugün hukukun üzerine düşen o karanlık gölge, doğrudan mutfağımızı ve yatırım güvenliğimizi vuruyor.

Anadolu'da Sanayi Devrimi mi?

Madalyonun diğer yüzünde ise Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın ilan ettiği tarihi bir adım var. Samsun'dan Mersin'e uzanan dev bir koridor, 59 bin hektarlık yeni yatırım alanı... Marmara'nın sıkışmışlığından kurtulup Anadolu'nun kalbine, Aksaray'dan Yozgat'a kadar uzanan bu "Master Plan", Türkiye'nin gelecek 30 yılına ışık tutma iddiasında. Demir yolları, teknoloji kolejleri ve yeşil üretim vaatleri kulağa oldukça hoş geliyor.

Hangisi Doğru?

İşte çelişki tam burada başlıyor: **Yolsuzlukla anılan bir ülkede, devasa sanayi alanları kime tahsis edilecek?**

Bakan Kacır, "sanayicinin en uygun maliyetle yatırım yerine erişimini" amaçladıklarını söylerken; Avrupa Konseyi raporları, belediyelerdeki soruşturmaların taraflı yürüdüğünden ve "Siyasi Etik Kanunu"nun tozlu raflarda bekletildiğinden bahsediyor.

Analiz: Kurumlar mı, Şahıslar mı?

Modern bir devlet, sadece metrekafe bazında büyüyen sanayi bölgeleriyle değil, o bölgeleri yönetecek **kurallarla** yükselir. 5.5 milyon kamu personelinin olduğu bir düzende; eğer denetim, denge ve hesap verilebilirlik yoksa "güç bozar, mutlak güç mutlaka bozar." Mega endüstri bölgeleri inşa etmek vizyoner bir adımdır ancak bu bölgelerin "getirim kapısı" değil "üretim üssü" olması için yolsuzluk endeksindeki o 31 puanın utancından kurtulmamız şarttır.

Sonuç olarak: Türkiye bir yol ayrımında. Ya muazzam sanayi alanlarını şeffaf bir hukuk sistemiyle taçlandırıp gerçek bir kalkınma yaşayacak; ya da yolsuzluk çukurunda debelenirken o devasa fabrikaların sadece kâğıt üzerinde veya belirli ellerde kaldığı bir "seçim ekonomisi sahte cenneti"ne hapsolacak.

Anadolu'nun toprağı fabrika bekliyor, ama ondan önce adalet ve dürüstlük susuzluğunu gidermek istiyor. Gönlüm sayın bakanın açıklamalarından yana ancak rakamlar tersini söylüyor. Ülkemi seviyorum ve bu kara bulutların dağılmasını ve baharın gelmesi en büyük dileğimdir. Dost acı söyler.

Veri Analiz Tablosu: İki Türkiye Karşı Karşıya

Söz Uçar, Şehir Kalır

Kriter	Yolsuzluk/Hukuk Gerçeği	Sanayi/Yatırım Vaadi
Puan/Kapasite	100 üzerinden 31 (Çok Kötü)	59 Bin Hektar Yeni Alan
Küresel Yerimiz	182 ülke içinde 124. sıra	Mevcut OSB'lerin 11 Katı Büyüme
Temel Sorun	Siyasi irade ve vizyon eksikliği	Marmara'daki sanayinin sıkışmışlığı
Risk / Fırsat	Yatırım güvenliğinin kaybolması	Anadolu'nun topyekûn kalkınması

ÇELİŞKİLER ÜLKESİ: Mega Fabrikalar mı, Mega Yolusuluk mu?

Yayan: 17.01.2026

Dr.Mehmet Talat Şimdi

EGELİGAZETE 20

İZMİR BUCA

Kanun "Yap" Diyor, Buca "Satıyor": 32 Maddelik Görev Listesinin Neresindeyiz?

1. Giriş: Hukuki Zorunluluk vs. Pratik Uygulama

Belediye Kanunu ve Büyükşehir Belediye Kanunu, yerel yönetimlere sadece "yetki" vermez, aynı zamanda "mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak" adına kaçınılmaz sorumluluklar yükler. Yazımda, Buca Belediyesi'nin bu yasal görev listesindeki (katı atıktan imara, ilaçlamadan parklara kadar) performansını, "mali iflas" gerekçesiyle nasıl askıya aldığını sorguluyoruz.

2. Kritik Görev Maddeleri Üzerinden Sorgulama

Belediyenin yapmakla yükümlü olduğu 32 maddeden Buca'da sınıfta kalan öncelikli kalemler:

- Madde 15 (Katı Atık Yönetimi):** Kanun; katı atıkların toplanması, taşınması ve depolanmasıyla ilgili bütün hizmetleri emreder.
  - Soru: Çöplerin lojistik merkezinde bekletilip kente sızması, bu maddenin açıkça ihlali değil midir?
- Madde 7 (İlaçlama ve Çevre Temizliği):** Halk sağlığını etkileyen kirlilikle mücadele bir lütuf değil, görevdir.
  - Soru: Biriken çöplerin yarattığı hava ve çevre kirliliğiyle mücadele etmek yerine, kirliliği "halı altına süpürmek" hangi yasal sınıfa girer?
- Madde 8 (İmar ve Yeşil Alanlar):** İmar planlama ve park tesisi görevi.
  - Soru: 13,5 2 yeşil alanı 2 m2 altına düşüren imar tadilatları, "belde sakinlerinin müşterek ihtiyacını" mı yoksa "rantın ihtiyacını" mı karşılamaktadır?

1988 Planları ile kişi başına düzen yeşil alan 13,5 m aradan geçen 28 yılda gelmiş geçmiş tüm başkanlar imar rantları ile uğraşmış ve yapılan plan tadilatları ile kişi başına düşen yeşil alan 2m2 altına düşürmesi yakında bir kitap olarak okuyucunun takdirine sunacağım.

3. Büyükşehir ve İlçe Paylaşımı Karmaşası

5216 Sayılı Kanun, 1/5.000 planları Büyükşehir'e, uygulama imar planlarını (1/1.000) ilçeye verir.

1. Analiz: Buca'daki yeşil alan kaybının sorumluluğu, ilçe belediyesinin yaptığı imar tadilatları ve bu tadilatların denetimsizliğidir. Büyükşehir katı atık planı yaparken, ilçe belediyesi o atığı toplamak ve sisteme iletmekle yükümlüdür. Buca'da bu zincir kopmuştur.

4. Mali Kaynakların Yanlış Kullanımı (Madde 28)

Kanun, belediyeye vergi, resim ve harç tahsil etme yetkisi verir.

1. Soru: Halktan toplanan bu kaynaklar; personelin maaşına, çöp kamyonunun mazotuna ve parkın yeşiline yetmiyorsa; bütçenin "Temsil ve Tanıtma" (Madde 16) kaleminde neden hâlâ yüksek harcamalar görünmektedir?

Sonuç ve Kamuoyu Denetimi Çağrısı

Yerel kamuoyu ve sivil toplum kuruluşları, yukarıdaki 32 maddeyi bir "**belediye karne dökümü**" olarak kullanmalıdır. Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmadığı her gün, kentin hem ekonomik hem de çevreyle ilgili geleceğinden çalınmaktadır.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 21

TERÖRSÜZ TÜRKİYE'NİN KÖKLERİ

BİN YILLIK DEĞİL, MİLENYUMLUK KARDEŞLİK

Tarih, sadece kazananların yazdığı bir metin değildir; toprak altına gömülen gerçeğin er ya da geç gün yüzüne çıkma inadıdır. Bugün Anadolu'yu 'sonradan gelinen bir durak' sananlar, Amasya'dan Sinop'a, Erzurum'dan Kızılırmak boylarına kadar her taşa kazınmış olan Saka (İskit) tamgalarını görmezden geliyor. Biz bu topraklara kök salmadık; biz bu toprakların köküydük.

Son günlerde "Terörsüz Türkiye" hedefiyle atılan adımların, toplumsal huzur iklimini rahatsız ettiği çevrelerce yeni bir nifak tohumu ekilmeye çalışılıyor. Türk varlığını 1071 yılıyla sınırlayıp, öncesini "başkalarına" ait bir mülk gibi göstererek Müslüman Türkleri bu coğrafyada "işgalci" pozisyonuna düşürme gayretindedir. Oysa bu sığ tarih okuması, Anadolu'nun tozlu raflarında ve toprağın yedi kat altında saklanan **Saka Türkleri** gerçeğine çarparak darmadağın oluyor.

1071 Bir Varış Değil, Bir Dönüştür!

Bizans'ın vergi zulmü ve dini baskıları altında inleyen Anadolu halkları için Malazgirt, bir "istila" değil, binlerce yıllık kadim bir ruhun, bozkırın adalet anlayışıyla yeniden buluşmasıydı. Türkler bu topraklara 11. yüzyılda ilk kez ayak basmadılar; aksine, M.Ö. 7. yüzyılda Kafkaslar üzerinden süzülüp bu coğrafyayı yurt edinen Saka (İskit) atalarının mirasını geri almaya geldiler.

Görselde gördüğümüz o okçu süvari figürü, sadece Selçuklu'nun değil, binlerce yıl öncesinin "Bozkırın Efendileri" olan Sakaların yaşayan ruhudur. Amasya'da, Sinop'ta ve Doğu Anadolu'nun sarp dağlarında bulunan kurganlar, koç başlı mezar taşları ve o meşhur "hayvan üslubu" sanat eserleri, Türk

mührünün milattan önceki asırlarda bu toprağa vurulduğunun en somut kanıtlarıdır.

Barışı Sabote Eden "İşgalci" Yalanı

Anadolu'nun "asli unsuru" olduklarını iddia ederek Türk milletine "misafir" muamelesi yapanlar, aslında toplumsal barışı dinamitleyen birer mevcut durum bekçisidir. "Terörsüz Türkiye" vizyonu, işte bu binlerce yıllık "milenyumluk" kardeşliği yeniden ihya etme girişimidir. Bu coğrafyanın kaderi; hantal, baskıcı ve ayrıştırıcı Bizans zihniyetinde değil; Sakalardan Selçuklu 'ya, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan o kuşatıcı, özgürlükçü ve adalet merkezli Türk iradesindedir.

Sonuç Olarak

Aidiyet krizinden beslenen terör odaklarına en büyük cevabımız, tarihimizin derinliğidir. Biz bu topraklarda bin yıldır değil, milenyumlarıdır varız. 1071 bir mühürse, Sakalar o mühürün kazındığı asil cevherdir. Gelecek, geçmişin kinini değil, bu kadim köklerin gücünü arkasına alanların olacaktır.

Unutulmasın ki; kökü Saka olanın, gövdesi Türkiye, gölgesi ise dünya barışıdır.

Biliyor muydunuz?

- **Alp Er Tunga:** Saka Türklerinin efsanevi hükümdarı, antik çağlarda Anadolu ve çevresindeki hâkimiyetiyle hem Türk hem de İran (Şehname) destanlarında başrol oynamıştır.
- **Tamgalar:** Anadolu'nun dört bir yanındaki kaya resimlerinde bulunan Saka tamgaları, Türk yazı kültürünün Malazgirt'ten çok önce bu topraklarda var olduğunun sessiz tanıklarıdır.

Önemli Not: Bu köşe yazısı Bin Yıllık Kardeşliğin Sosyo-Politik Temelleri isimli kitabımın bir bölümündür dijital kitaba ücretsiz ulaşmak için www.talatsimdi.com yayınlar bölümünden indirebilirsiniz.

EGELİGAZETE 22

İzmir İçin Bir Ufuk Çizgisi: 2029'a Doğru "Direnç ve Umut"

İzmirli olmak, sadece bu güzel şehrin sokaklarında yürümek değil; onun rüzgârıyla dertlenmek, deniziyle ferahlamak ve her bir taşının geleceği için kafa yormaktır. Son günlerde, özellikle 21 Şubat'ta Foça'nın o eşsiz atmosferinden bizlere seslenen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Cemil Tugay'ın açıklamalarını dinlerken, bu kentin geleceğine dair hem gerçekçi bir tablonun hem de heyecan verici bir vizyonun harmanlandığına tanıklık ettim.

"Yeni Nesil Belediyecilik" Bir Lüks Değil, Zorunluluktur

Başkan Tugay'ın stratejik planının merkezine koyduğu "Yeni Nesil Belediyecilik" kavramı, aslında İzmir'in küresel krizlere karşı bir kalkan oluşturma çabasıdır. Artık sadece asfalt dökmekle belediyecilik olmuyor. İklim krizinden gıda güvenliğine kadar geniş bir yelpazede yerel çözümler üretmek zorundayız. Karşıyaka Stadi'ndan Bornova'daki büyük kütüphaneye, deniz suyu arıtma tesisinden yaşlı bakımevlerine kadar uzanan o "3 yıllık büyük hedefler" listesi, kentin sadece altyapısını değil, ruhunu da iyileştirmeyi hedefliyor.

Ulaşımında Raylı Sistem Omurgası ve Buca Metrosu

İzmir'in ulaşım çilesini bitirecek anahtarın "Raylı Sistem" olduğu bir gerçek. Buca Metrosu'nun %42 ilerleme seviyesine ulaşması ve hattın stratejik bir kararla 17,8 kilometreye çıkarılması, kentin finansal kredibilitésinin de bir nişanesidir. 765 Milyon Euro'luk devasa bir bütçeyle, sürücüsüz teknolojiyle inşa edilen bu hat, sadece Buca'yı değil, İzmir'in trafiğini de nefeslendirecek. Karbon nötr bir şehir hedefi doğrultusunda mikro mobilizasyonu ve yayalaştırmayı önceleyen bu yaklaşım, İzmir sevdalısı bir araştırmacı olarak benim de en büyük tezlerimden biridir.

Mali Zorluklar ve "Gerçekçi" Bir Mücadele

Elbette, her büyük vizyonun önünde ciddi engeller var. Belediye kaynaklarına baktığımızda, 56,6 milyar TL'ye ulaşan toplam borç stoku ve Türkiye'nin en yüksek SGK borç yükü gibi sarsıcı bir tabloyla karşılaşılıyor. Personel ödemelerinde yaşanan dönemsel sıkışıklıklar, yüksek enflasyon ve merkezi hükümetin kestiği paylar... Bunlar İzmir'in sırtındaki ağır yükler. Ancak bu ağır yüklerin büyük bir bölümü aynı partili bir önceki başkandan kaynaklanmış olması ayrı bir engel.

Ancak burada Dr. Cemil Tugay'ın sergilediği "şeffaf ve rasyonel" duruşu takdir etmek gerekiyor. Gayrimenkul satışları ve borçlanma yetkileri, evet, zor kararlardır; ancak bu mali krizi yönetmek ve yatırımları durdurmamak adına başvuru alan acı reçetelerdir. 21 milyar TL'lik 2025 yılı yatırım tutarı, kentin ekonomik dar boğaza rağmen durmadığının kanıtıdır.

Tasarruf ve Verimlilik: Bürokrasi Değil, İcraat Odaklılık

Belediyenin kendi içindeki "Tasarruf Genelgesi" ve "Hizmet Birleştirmeleri" hamlelerini çok önemsiyorum. Kiralık araç filosunun %20 azaltılması, temsil giderlerinin kısıtlanması ve daire başkanlıklarının birleştirilerek "Holding Modeli"ne geçilmesi, sadece paradan tasarruf sağlamaz; aynı zamanda karar alma mekanizmalarını hızlandırır. İzmir'in hantal bir bürokrasiye değil, çevik bir yönetime ihtiyacı var.

Sonuç Olarak; İzmir Bir Umuttur

Başkan Tugay'ın dediği gibi; *"İzmir'in Türkiye için bir umut olduğunu düşünüyorum. Kötü olma hakkımız asla yok."* İzmir; körfeziyle barışan, suyunu "Sünger Şehir" modeliyle koruyan, kentsel dönüşümde vatandaşını yerinden etmeyen ve sosyal adaleti "İZMAR Marketler" ile sofralara taşıyan bir şehir olma yolunda ilerliyor. Evet, borç yükü ağır, evet, personel maaşlarında bazen nefesimiz kesiliyor ama stratejik planın

Söz Uçar, Şehir Kalır

---

rehberliğinde atılan bu kararlı adımlar, İzmir'in 2029'da çok daha dirençli bir kent olacağını müjdeliyor.

Biz İzmir'i sevenler olarak bu sürece eleştirel ama yapıcı bir gözle tanıklık etmeye, şehrimizin geleceği için çözüm üretmeye devam edeceğiz. Çünkü İzmir, her şeyin en iyisine layıktır.

Aklın Yolu Bir: Tezimin Bir Adım Hayat Bulması

Dijital ortamda kaleme aldığım "**İzmir Büyükşehir Belediyesinin Mali Egemenliği**" isimli kitabımda, İzmir'in kronikleşmiş mali sorunlarını aşması için sunduğum çözüm önerilerinin bir kısmı "aklın yolu birdir" ilkesiyle uygulamaya konulduğunu görmek, benim için en büyük mutluluk kaynağı oldu. (Merak eden okurlarımız, bu stratejik çözüm tezlerime www.talatsimdi.com adresindeki "Yayınlar" bölümünden ücretsiz olarak ulaşabilirler.)

EGELİGAZETE 23

Bir Meydan, Bin Hafıza

Bugün Bornova'da Hürriyetin İzini Sürdüm

Bugün yolum Bornova'ya düştü ve iyi ki de düşmüş. Daha önce açılışı yapılan ama benim ilk kez görme fırsatı bulduğum **Abide-i Hürriyet Meydanı**'nı boydan boya gezdim. Meydanın ruhuna sindirilmiş o derin tarih bilincini solurken, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün o meşhur sözü zihnimde asılı kaldı: **“Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.”**

Gerçekten de öyle; insan burayı adım adım gezdikçe, damarlarındaki o milli bilincin nasıl yükseldiğini hissediyor.

Tarihin Derinliği: Fatih'ten Atatürk'e, Hektor'dan Orhun Yazıtları'na

Meydanı adımlarken kendimi bir tarih atlasının sayfaları arasında buldum.

- **18 Türk Devleti'nin** kurucularının büstleri arasında yürümek,
- **31 Mart şehitlerinin** anısını yaşatan 71 kişilik o temsilî anıtın önünde saygıyla durmak,
- **Atatürk, Fatih Sultan Mehmet ve Truva'nın kahramanı Hektor**'un oluşturduğu o muazzam üçlemeyi incelemek...

Tarih burada bir bütün olarak ele alınmış. **Orhun Yazıtları**'ndan **Ulu Kayın Ağacı**'na kadar her detay, bize kim olduğumuzu ve nereden geldiğimizi hatırlatıyor. Atatürk'ün dediği gibi, ecdadımızı tanıdıkça bugünün haksızlıklarına karşı duracak o gücü

Sonuç Olarak...

Bugün Bornova Abide-i Hürriyet Meydanı'ndan ayrılırken içimde büyük bir huzur ve aynı zamanda sarsılmaz bir inanç vardı. Burası sadece bir dinlenme alanı değil, bir direniş ve bilinç meydanı. Geçmişine sahip çıkan, ecdadını tanıyan ve haksızlığa boyun eğmeyenlerin buluşma noktası.

İyi ki bugün burayı görmüşüm; çünkü anladım ki, o zincirler bir kere kırıldı ve bir daha asla vurulamayacak! Bu eseri İzmir'e kazandıran Bornova Belediye Başkanı Ömer Eşki Türkiye'de bulan bütün belediyelere örnek olması dileği ile kutluyorum.

EGELİGAZETE 24

İzmir'in 2030 Vizyonu

Laboratuvardaki Hedefler, Sokaktaki Gerçekler

İzmir bugünlerde iki farklı tablo arasında gidip geliyor. Bir yanda İzmir Planlama Ajansı (İZPA) öncülüğünde kurulan, akademi ve özel sektörü buluşturan heyecan verici **M-LAB (Misyon Kent Eylem Laboratuvarı)**; diğer yanda ise kentin sokaklarında yankılanan "projem kuşa çevrildi" feryatları ve temel hizmetlerdeki aksamalar.

Belediyenin "**2030 İklim Nötr Şehir**" hedefi doğrultusunda hayata geçirdiği dijital portallar ve mentör ağları kâğıt üzerinde kusursuz bir gelecek vaat ediyor. Ancak sürdürülebilirliğin temel ilkeleriyle bu hedeflere baktığımızda, karşımıza düşündürücü bir manzara çıkıyor.

Dijital Altyapı mı, Pratik Çözüm mü?

M-LAB bünyesinde geliştirilen "Kentsel İnovasyon Portalı" ve uluslararası fon takipleri, modern bir kentin olmazsa olmazlarıdır. Ancak sürdürülebilirliğin en önemli ayağı "Bütünsel Uygulama"dır. "Sünger Şehir" projesinin müellifi tarafından dile getirilen; devrimsel nitelikteki su yönetimi planlarının sadece birkaç binaya konulan "su bidonlarına" indirgenmesi, vizyonun sahada ne kadar daraldığını gösteriyor. 2030'da iklim nötr olmayı hedeflerken, yağmur suyu hasadı gibi hayati bir konuyu sembolik dokunuşlara hapsetmek, konulan hedefin inandırıcılığını zedeliyor.

Sosyal ve Ekonomik Sürdürülebilirlik Sarsılıyor

M-LAB'ın çalışma başlıkları arasında "insana yakışır gelir", "sağlık ve esenlik" gibi maddeler yer alıyor. Fakat kentin gerçeklerine döndüğümüzde:

1. **Halk Sağlığı ve Çöp Sorunu:** Bazı ilçelerde çöplerin toplanamaması, bir kentin sürdürülebilirlik iddiasının temelinden sarsılmasıdır. Hijyenin ve temel temizliğin kriz haline geldiği bir ortamda, "akıllı şehir" portalı kurmak, temeli su alan bir binanın dış cephesini boyamaya benzer.
2. **Personel Hakları:** Belediyede alın teri döken personelin maaşlarının taksitler halinde ve gecikmeli ödenmesi, sosyal adaletin ve kurumsal sürdürülebilirliğin en büyük engelidir. Kendi çalışanın motivasyonunu ve huzurunu sağlayamayan bir yönetim yapısının, 2030 gibi devasa dönüşüm hedeflerini omuzlaması oldukça güçtür.

Yol Gösterici Bir Not: Vitrini Değil, Gövdeyi Güçlendirin

İzmir'in potansiyeli ve vizyon koyma arzusu her zaman yüksektir. Ancak bu vizyonun gerçekleşmesi için M-LAB'ın sunduğu o değerli veriler, bürokrasinin hantallığına veya "küçültme" operasyonlarına kurban edilmemelidir.

Gerçek bir sürdürülebilirlik için;

1. **Liyakate Dönüş:** Büyük projeleri (Sünger Şehir gibi) "kuşa çevirmeden", bilimin ve müellifinin öngördüğü ölçekte hayata geçirmek gerekir.
2. **Operasyonel Güven:** 2030 hedefleri koyarken, bugünün çöp ve personel maaşı sorunlarını çözerek halkın ve çalışanın güvenini tazelemek öncelik olmalıdır.
3. **Uygulanabilirlik:** Vizyon belgelerindeki 10 büyük zorlukla başa çıkmanın yolu, laboratuvardaki parlak fikirlerin sahada küçük bidonlara hapsedilmemesinden geçer.

İzmir, sadece raporlarda değil, sokaklarında da "iklim nötr" ve "dirençli" bir şehir olmayı hak ediyor. Bunun yolu ise yüksek teknolojiye kadar, vaktinde ödenen maaşlardan ve zamanında toplanan çöplerden geçiyor.

EGELİGAZETE 25

İzmir İçin Gerçekçi Bir Çıkış

Rakamların Dili ve Hizmetin Vicdanı

İzmir'de son günlerde İzmir Büyükşehir Belediyesinin, Cumhuriyetin Kuruluşundan buyana, kullanımında olan mülklerin vakıflar genel müdürlüğü adına tescil işlemi ile siyasetin dili sertleştikçe, olan hemşerimize, sokağımıza ve geleceğimize oluyor. Ancak artık "kim ne dedi?" sığılığında çıkıp, rakamların ve rasyonel yönetimin dilini konuşma vaktidir. İzmir'in potansiyeli yüksek ama bu potansiyeli prangalarından kurtarmak için hem Ankara'nın hem de Büyükşehir'in şapkasını önüne koymasına gerekiyor.

Bütçede Adalet: %3 Prangası

Rakamlar yalan söylemez. Son üç yılın bütçe verilerine baktığımızda İzmir, Türkiye ekonomisinin lokomotiflerinden biri olarak genel bütçeye devasa bir katkı sağlıyor. Ancak hazineye aktardığımız her 100 liranın karşılığında kamu yatırımı olarak geri aldığımız pay maalesef %3'ler seviyesinde kalıyor. Bu tablo, İzmir'in "üvey evlat" hissetmesine neden olan en somut veridir. İzmir'in merkezi idare yatırım projeleri, altyapı yatırımları ve çevre projeleri birer lütuf değil, bu şehrin alın terinin doğal bir karşılığıdır. Ankara'nın bu "kaynak-yatırım" dengesini İzmir lehine revize etmesi, sadece İzmir'i değil, tüm Ege'yi kalkındıracak bir hamle olacaktır.

Yerelde Reform: Borç Sarmalından Hizmet Üretimine

Ancak madalyonun diğer yüzü de en az bu kadar kritik. Merkezi yönetimden kaynak talep ederken, elimizdeki kaynakları ne kadar verimli kullanıyoruz? Yerel yönetimlerin SGK prim borçları ve personel maliyetleri altındaki yükü, hizmet üretmeyi zorlaştıran bir "borç sarmalına" dönüşmüş durumda.

İzmir'in ihtiyacı olan; "çalışıyor gibi yapan" değil, iş tanımına uygun, nitelikli ve verimli bir personel yapısıdır. Kentin kaynaklarını personel maaşlarına hapseden değil, o personeli kenti kalkındıracak projelerin motoru haline getiren bir liyakat dönüşümü şarttır.

Kredi Onayı Değil, "Fayda Analizi" Dönemi

Yerel yönetimlerin dış krediler için onay beklemesi bir gerçek, ancak bu kredilerin halka anlatılma biçimi değişmeli. Belediyelerimiz, talep ettikleri kredilerin sadece miktarını değil; bu paranın hangi **rantabilite hesabına** dayandığını, kente ne kadar tasarruf sağlayacağını ve geri ödeme planının kenti nasıl etkileyeceğini şeffafça "İzmir Ortak Paydası"na anlatmalıdır.

Vatandaş şunu bilmeli: Alınan bu kredi sadece bir beton yatırımı mı, yoksa işletme maliyetlerini düşüren ve kendini 5 yılda amorti eden akıllı bir yatırım mı? Tasarruf ve verimlilik anlatılmadan talep edilen her kredi, geleceğe bırakılan bir yük olarak görülme riskini taşır.

Sonuç: Çözüm "Şeffaf Bir Sözleşme"de

İzmir'in kurtuluşu; Ankara'nın adaletli bir bütçe dağılımı yapması ve yerel yönetimin de kendi kaynaklarını profesyonel, siyasetten uzak ve verimlilik odaklı yönetmesinden geçiyor.

Geleceğin İzmir'i; merkezi yönetimin hakkını teslim ettiği, yerel yönetimin ise her kuruluşun hesabını halka "tasarruf ve getiri" analiziyle verdiği bir güven ortamında kurulacaktır. Kavga ederek değil, rakamlarla konuşarak, projeye ikna ederek ve en önemlisi İzmirliyi bu sürecin hakemi yaparak kazanacağız.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 26

Bölgesel Kaos ve Milli Müdafaa Hattı

1. Küresel Hegemonya ve Hukuk İhlali

ABD'nin 2026 yılındaki İran müdahalesi ve "Yönetimi ben belirlerim" şeklindeki üst otorite dili, modern diplomasinin ve **BM Şartı'nın (Madde 2/4)** açık bir ihlalidir. Bu tavır, devletlerin egemen eşitliğini yok sayarak, "Güç Siyaseti"ni (Power Politics) hukukun üzerine koymakta ve bağımsız ülkeler için küresel bir güvencesizlik ortamı yaratmaktadır.

2. Bölgesel Yangın ve Ekonomik İstikrarsızlık

Müdahalenin ardından tüm bölge bir "Ateş Hattı"na dönüşmüştür. İran'ın misillemeleriyle Körfez hattına yayılan çatışmalar; enerji koridorlarını tehdit etmekte, petrol fiyatlarını tırmandırmakta ve kitlesel göç dalgalarını tetikleme potansiyeli taşımaktadır.

3. Tarihi Referans: Nutuk ve Gençliğe Hitabe

Atatürk'ün miras bıraktığı bu iki metin, bugünkü krizde yol göstericidir. **Nutuk**, bağımsızlığın nasıl kazanıldığının hafızası; **Gençliğe Hitabe** ise "şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edenlere" karşı bir erken uyarı sistemidir. Bu belgeler, milli refleksin ve iradenin sarsılmaz kaynağıdır.

4. Tam Bağımsızlık ve Stratejik Hamleler (Mavi Vatan - Savunma Sanayii)

Atatürk'ün "Tam Bağımsızlık" ilkesi bugün **Savunma Sanayii'ndeki yerlilik oranı** ve **Mavi Vatan** doktrini ile hayat bulmaktadır. Kendi mühimmatını üreten ve deniz yetki alanlarına sahip çıkan Türkiye, dış baskılara karşı "istiklal-i tam" (tam bağımsızlık) mücadelesi vermektedir.

EGELİGAZETE 27

Buca'nın Hazin Dönüşümü

Yeşilden Ranta, Planlamadan Kaosa

Buca'nın modern belediyeçilik serüveni, 1987 yılında Konak'tan ayrılıp müstakil bir ilçe statüsü kazanmasıyla başladı. O günleri hatırlayanlar bilir; "işe göre adam" mantığıyla hazırlanan, 220 bin nüfusu esas alan liyakat odaklı bir organizasyon şeması vardı. Tarım alanlarına dokunmadan, kayalık arazide 14 ayda yükselen ve orta gelirliyi ev sahibi yapan Evka-1 mucizesi, bir kentin nasıl planlanabileceğinin en somut örneğiydi. O günlerde kişi başına düşen 13,5 metrekarelik yeşil alan, bugün ne yazık ki rant uğruna 2 metrekarenin altına kadar geriledi.

Bugün Buca, sadece beton yığınının dönüşmekle kalmıyor; yönetsel bir vizyonsuzluğun pençesinde can çekişiyor. 1988 yılında gecekondular işgalinden kurtarıp belediye lojistik alanı yaptığımız bölge, bugün "halı altına süpürülen çöplerin" merkezi haline gelmiş durumda. Son yağmurlarla birlikte Buca'nın ana girişine akan o çöp sızıntıları, sadece çevre kirliliği değil, doğrudan bir halk sağlığı tehdididir. İşçisinin maaşını ödeyemeyen, memurunu "havuz sistemi" adı altında belirsizliğe ve baskıya mahkûm eden bir belediye yönetiminin, öte yandan şatafatlı başlıklarla **"Üretken Yapay Zekâ Eğitimi" duyurusu yapması, tam anlamıyla bir "bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" vakasıdır.**

Habitat ve Sürdürülebilirlik mi Dediniz?

Belediye yönetiminin dilinden düşürmediği "Habitat" ve "Sürdürülebilirlik" kavramlarının içini boşaltmak, kente yapılabilecek en büyük kötülüktür. **Habitat**, bir canlının sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürebileceği doğal yaşam alanıdır. Çöp dağlarının içinde, yeşili yok edilmiş bir Buca artık insan habitati

olmaktan çıkmıştır. **Sürdürülebilirlik** ise bugünün ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin kaynaklarını yok etmeden karşılamaktır. Oysa Buca'da bugün yapılan; geleceği bugünden tüketmek, liyakatli personel yerine siyasallaşmış kadrolarla günü kurtarmaya çalışmaktır.

Genç Başkana ve Buca'ya Uyarı

Görevdeki genç belediye başkanına hatırlatmak gerekir: Algı yönetimiyle, boyalı afişlerle ve içi boş eğitim programlarıyla bir kentin sorunları çözülmez. Buca'nın ihtiyacı olan şey yapay zekâ eğitiminden önce;

- **Norm Kadro Esasına Dönüş:** Mevcut nüfus projeksiyonuna uygun, nitelikli ve işinin ehli personelin doğru birimlerde istihdam edilmesi,
- **Liyakatli Yönetim:** Çalışanların haklarını teslim eden, baskıdan uzak bir iş ortamının tesisi,
- **Ekolojik Restorasyon:** Rant için feda edilen yeşil alanların ve altyapı sorunlarının bilimsel yöntemlerle çözülmesidir.

1988 yılında benim talimatımla, Hasan ağa Bahçesi'ndeki İzcilik Şubesi'nde bir ressama çizdirdiğimiz o meşhur belediye logomuzda; üzüm bağları, bahçeler ve bereketli bir Buca vardı. Bugün o logoyu her gördüğümde içim burkuluyor; çünkü o bağların yerinde artık yüksek binalar, kilitlemiş trafik ve patlayan kanalizasyonlar var.

Buca'nın nasıl bu hale getirildiğini, rantın estetiği ve doğayı nasıl katlettiğini tüm detaylarıyla kaleme aldığım "**Buca: Yeşilden Ranta Bir Kentin Anatomisi**" adlı kitabımda yakında tüm gerçekleri belgeleriyle ortaya koyacağım.

Henüz vakit varken, Buca'nın sonunu getiren bu "göz boyama" siyasetinden vazgeçilmeli; kentin asıl sahibi olan halkın ve

emekçinin hakları öncelenmelidir. Aksi takdirde tarih, bu vizyonsuzluğu affetmeyecektir.

"Bugün 520 bini aşan nüfusuyla 40 ilden büyük olan Buca, 2025 bütçesini 4,8 milyar TL olarak belirlemiş ancak işçisinin alın terini, memurunun 7 aylık hakkını ödeyemez hale gelmiştir. Norm kadro ilkesi, bir belediyenin siyasi arpalık değil, bir hizmet makinesi olmasını öngörür. Oysa bugün Buca'da personel sayısı kâğıt üzerinde artarken, sokaktaki çöp miktarı ve altyapı çöküşü, 'nitelikli uzman' yerine 'siyasi sadakat' odaklı istihdamın acı faturasını önümüze koymaktadır. 1988'de 220 bin nüfusa göre tıkr tıkr işleyen sistemin, bugün devasa bütçelere rağmen iflas etmesi; yapay zekâ eğitimleriyle değil, ancak norm kadro disiplinine ve liyakate dönüşle tedavi edilebilir."

EGELİGAZETE 28

İzmir'in 1987 Ruhu: Kadına Şiddette "Kangren" Tedavisi ve Yarım Kalan Devrim

8 Mart Dünya Kadınlar Günü, çoğumuz için kutlama mesajlarından ibaret olsa da, benim için 1987 yılının o umut dolu Haziran ayına uzanan derin bir sorumluluktur. Bugün size, tozlu raflarda kalmaması gereken, Türkiye'nin belediyecilik tarihinde "ilk" olan ve "kangrenleşmiş" bir yaraya neşter vuran o cesur adımı anlatacağım.

Bir İlk: Sessizlerin Sesi Olmak

1987 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi Sosyal ve Kültürel Hizmetler Daire Başkanlığı kurulduğunda, önümüzde devasa bir enkaz vardı: Şiddet gören, gidecek yeri olmayan, çaresiz bırakılmış kadınlar. O dönem İzmir Belediye Başkanı **Dr. Burhan Özfatura**'ya sunduğum teklif ve onun vizyoner onayıyla, Buca Zübeyde Hanım Huzurevi bünyesinde Türkiye'nin ilk "**Geçici Barınma ve İş Edindirme Merkezi**" hayata geçti.

Bu merkez, sadece bir "sığınak" değildi; bir kurtuluş reçetesiydi. Rahmetli **Duygu Asena**, o dönem *Kadınca* dergisinde bu uygulamayı manşete taşıyarak Türkiye'ye ilan etmişti: "İzmir, kadının elinden tutuyor!"

"Kangren" Tedavisi Neydi?

Neden mi "kangren" diyorum? Çünkü o yıllarda (ve ne yazık ki bugün de) kadına yönelik şiddet, sadece pansuman tedbirlerle geçiştiriliyordu. Biz ise o gün "**radikal bir tedavi**" uyguladık:

- **Barınma yetmez, iş şart:** Kadınları koruma altına alırken, onları ekonomik olarak ayağa kaldıracak mesleki eğitimi şart koştuk.

- **Anne ve Çocuk Ayrılmaz:** Kadının şiddet ortamından kaçamamasının en büyük sebebi çocuklarıdır. Biz çocukları da sistemin içine aldık, ehil ellerde bakılmalarını sağladık.

Bugünün Tablosu: Yasalar Var, Ruh Eksik

Bugün elimizde 6284 sayılı Kanun gibi güçlü yasal zırhlar, 5393 sayılı Belediye Kanunu gibi görev tanımları var. Ancak kağıt üzerindeki bu maddeler, 1987'deki o samimi "hayat bulma" ruhuyla birleşmedikçe sadece birer prosedür olarak kalıyor.

Şiddet mağduru kadınlarımızın hâlâ büyük bölümü ekonomik özgürlüğü olmadığı için o cehenneme geri dönüyor. Eğer devlet güvencesine alınan bir kadın, kendi kabiliyetine göre bir meslek edinip sürekli bir gelire kavuşmuyorsa, o barınma merkezi sadece bir "bekleme odası"dır. Ötesi ise maalesef gösterişten ibarettir.

İzmir'e Çağrı: "1987 Modelini" Yeniden Hayata Geçirelim!

Buradan İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne ve tüm yerel yönetimlere sesleniyorum: 1987'de Buca'da yaktığımız o meşaleyi, bugün lafzıyla ve ruhuyla yeniden bir **stratejik proje** haline getirelim.

Gelin;

1. Barınma merkezlerini sadece birer bina değil, birer **"Meslek ve Yaşam Kampüsü"** yapalım.
2. Kadının istidatlarına göre sürekli gelir elde edeceği kooperatifleri bu merkezlere entegre edelim.
3. Çocuk bakımını "ehil ellerde" garantileyerek, annenin sadece kendi geleceğine odaklanmasını sağlayalım.

1987 yılında bu merkezin kuruluşunda yer almanın ve "isim babası" olma onurunu taşımanın gururuyla diyorum ki: **Kadını**

yaşatmak, sadece onu korumakla değil, ona onurlu ve bağımsız bir gelecek kurmakla mümkündür.

Zaman, 37 yıl önceki o devrimci ruhu bugünün imkânlarıyla taçlandırma zamanıdır.

EGELİGAZETE 29

Sürdürülebilirlik

Bir "Moda" mı, Yoksa Yerel Yönetimlerin Yeni Varoluş Mücadelesi mi?

Son günlerde belediye koridorlarında, stratejik plan dosyalarında ve açılış konuşmalarında yükselen bir kelime var: "**Sürdürülebilirlik.**" Kulağa oldukça modern, çevreci ve vizyoner geliyor, değil mi? Peki, bu kavramın altını doldurabiliyor muyuz, yoksa "sürdürülebilir kalkınma"yı sadece asfalt dökülen yolların, beton parkların ömrünü uzatmakla mı karıştırıyoruz?

Sürdürülebilirlik, artık belediyeler için bir "tercih" değil, bir "zorunluluktur." Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın kapılarımıza dayandığı, **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)** ile ihracatçımızın ter döktüğü, **Net Sıfır** hedeflerinin küresel bir yarışa dönüştüğü bir dünyada, yerel yönetimler "gibi görünerek" vakit kaybedemez.

Brundtland Raporu'ndan bugüne 17 **sürdürülebilir Kalkınma Amacı**'nı (SKA) sadece birer madde olarak duvarlarımıza asmak yetmez. Şehrin atık yönetiminden ulaşım stratejisine, enerji verimliliğinden sosyal adalete kadar her adım, **GRI** veya **ESRS** standartlarında ölçülebilir, denetlenebilir ve şeffaf bir performans raporlamasına dönüşmek zorundadır.

Dönüşümün Adresleri: Hangi Birimler Sahada?

Peki, bu "moda" kelimeyi nasıl bir yönetim disiplinine dönüştüreceğiz? Öncelikle şunu netleştirelim: Sürdürülebilirlik, sadece Çevre Koruma Daire Başkanlığı'nın sorumluluğunda görülen bir "bahçe-park" meselesi değildir. Eğer bu süreci bir vizyon haline getirecekseniz, şu birimleri derhal dönüştürmelisiniz:

Strateji Geliştirme birimleri, tüm bütçeyi artık "ESRS" standartlarıyla hizalamalı; **Fen İşleri ve Ulaşım**, karbon emisyonunu düşürecek "akıllı" yatırımlara odaklanmalı; **Mali İşler ve Satın Alma**, "Yeşil Kamu Alımları"na geçerek tedarik zinciri risklerini yönetmelidir. **İnsan Kaynakları** ise personeline acilen "iklim okuryazarlığı" kazandırmalıdır.

İştirakler İçin Bir Pusula: Uygulama Check-list'i

İştirak şirketlerinizin (enerji, ulaşım, inşaat, atık yönetimi vb.) "sürdürülebilirlik" karnesini test etmek istiyorsanız, şu kontrol listesini masanıza yatırın:

1. **Yönetişim:** Şirkette bir "Sürdürülebilirlik Komitesi" var mı? Faaliyetleriniz 17 SKA ile eşleşiyor mu? "Çifte Önemlilik" analizi yapıldı mı?
2. **Çevre:** Karbon ayak iziniz (Kapsam 1-2) hesaplı mı? Yenilenebilir enerji oranınız nedir? Binalarınız enerji verimliliği denetiminden geçti mi?
3. **Sosyal ve Etik:** Çalışan haklarınız ILO sözleşmeleriyle uyumlu mu? Paydaşlarınızdan gelen geri bildirimler raporlarınıza yansıyor mu?
4. **Finansal ve Teknik:** SKDM kapsamında ihracat/ithalat riskleriniz analiz edildi mi? Şeffaf, denetlenebilir bir sürdürülebilirlik raporu yayınlıyor musunuz?

Dr. Mehmet Talat'ın Notu: "Bu liste bir bürokrasi yükü değildir; şehrin geleceğine yapılan bir sigorta poliçesidir. Hangi iştirakinizin bu listeyi en çok zorlanmadan doldurabildiğine bakın; işte o iştirak, şehrinizin gelecekteki yeşil dönüşümünün lokomotifidir. Modaya uyup bu kelimeyi dilinize dolamak kolay; zoru, bu ilkeleri bir kentin yaşam damarlarına işlemektir."

Unutmayın; gelecek nesillere aktaracağımız tek şey, bugün kurduğumuz sistemin sağlamlığıdır. Yarın "sürdürülebilirlik" moda olmaktan çıktığında, geriye sadece kurduğunuz kalıcı, adil ve çevreci yapılar kalacak.

EGELİGAZETE 30

İzmir'i Geleceğe Bağlamak: Çatışmadan Akıllı Çözüme

Bugün İzmir'de merkezi idare ile yerel yönetimler arasındaki ilişki, birbirini tamamlayan bir yapıda değil; enerjinin boşa harcandığı, adeta bir rekabet ve tıkanma sarmalına dönüşmüş durumda. Hantal bürokratik yapı, personel ödemelerinde yaşanan mali darboğazlar ve atık yönetiminden temel şehircilik hizmetlerine kadar uzanan operasyonel aksaklıklar, Büyükşehir ve ilçe belediyelerini günlük kriz yönetimi kısıyacına mahkûm ediyor. Ancak bu tablo bizi umutsuzluğa sürüklemek yerine, aslında "akıllı kentleşmenin" neden bir tercih değil, bir zorunluluk olduğunu haykırıyor.

Krizin Çözümü: Veri ve Stratejik Akıl

Belediyelerin yaşadığı kaynak yönetimi krizleri, eski yöntemlerle çözülemeyecek kadar karmaşık. Şehirleri "akıllandırmak", sadece teknoloji yatırımı değil; bu hantal yapıları daha şeffaf, ölçülebilir ve verimli hale getirme sanatıdır. Peki, bu nasıl olacak?

1. **Operasyonel Verimlilik:** Çöp toplamadan personel maliyetlerine kadar her alan, Nesnelerin İnterneti (IoT) tabanlı sistemlerle takip edilebilir. Doğru veriye dayalı rota optimizasyonu, maliyetleri düşürürken kapasiteyi artırır.
2. **Dijital Yönetişim:** Merkezi idare ile yaşanan bütçe çekişmeleri, dijitalleşmiş ve şeffaf bütçe izleme sistemleriyle aşılabılır. Şeffaflık, yerel yönetimin halk nezdindeki güvenini yeniden tesis edecek en güçlü araçtır.
3. **Katılımcı Bütçeleme:** Dijital platformlar üzerinden vatandaşın önceliklerini belirlediği bir yönetim anlayışı, kaynakların daha doğru harcanmasını sağlar.

İzmir Bir "Akıllı Laboratuvar" Olabilir mi?

İzmir, merkezi idarenin tamamlayıcı rolünü göz ardı etmesi ve belediyelerin verimsiz kaynak kullanımıyla kısır bir döngüde. Çıkış yolu belli: Akıllı kentleşme, sadece teknoloji değil, aynı zamanda kriz yönetme biçimini kökten değiştirmektir. İzmir Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde; parçalı değil bütünleşmiş, çatışan değil, verimlilik odaklı dijital köprüler kuran bir vizyona ihtiyacımız var.

Örnek Senaryo: "Akıllı Alsancak"

Alsancak'ta araçla park yeri bulma kaosunu, egzoz dumanını ve yaya güvenliği endişelerini dijitalle çözebiliriz. IoT sensörleriyle anlık park yönetimi, yoğunluğa göre çalışan akıllı trafik ışıkları ve hava kalitesine duyarlı mikro-iklim sensörleri ile Alsancak'ı çok daha nefes alan bir noktaya taşımak mümkün. Bu sadece verimlilik değil, aynı zamanda şehrin "dijital röntgenini" çekerek sorunlara nokta atışı müdahale etmektir.

Sonuç: Geleceği İnşa Etme Zamanı

Bugün karşılaştığımız operasyonel acizyetler, eski yönetim modelinin iflasıdır. İzmir'i sadece yönetilen birer idari birim olarak mı göreceğiz, yoksa dijital çağa uygun, çözüm üreten "akıllı organizmalar" mı? İzmir'in geleceği çatışmalarla değil; veriyle, teknolojiyle ve insan odaklı bir yönetim vizyonuyla inşa edilmelidir.

Unutmayalım; teknoloji bizim için çalışıyorsa, krizlerin üstesinden gelecek güce sahibiz demektir. Şimdi, bu krizin içinden dijitalleşme ile çıkma vaktidir.

EGELİGAZETE 31

İzmir'in Kayıp Hazinesi: Borç Peşinde Koşarken Kendi Fabrikasını Görememek

İzmir, toplu ulaşım tarihinde her zaman bir "ilklerin şehri" olmuştur. Ancak bugün, kentin toplu ulaşım omurgası olan ESHOT ve İZULAŞ, sanki sıfırdan bir şeyler inşa etmeye çalışan, çaresiz kurumlar gibi yansıtılıyor. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın meclis kürsüsünden merkezi idareyi borçlanma izinlerini vermedikleri için şikâyet etmesi, aslında çok daha vahim bir durumu gözler önüne seriyor: Kurumun, kendi elinin altındaki devasa mühendislik gücünden ve köklü geçmiş birikiminden habersiz olması.

Oysa İzmir'in ulaşım tarihinde, sadece otobüs işleten değil; kendi otobüsünü imal edebilen, atıl kadroları verimliliğe dönüştüren, şehrin trafiğini sanatla ve vizyonla rahatlatan bir dönem yaşandı. 1997 yılı, bu anlamda bir milattır.

Geçmişten Gelen Bir "Devrim" Hafızası

1943 yılında İzmir Belediyesi'ne bağlı bir işletme olarak kurulan ESHOT, büyüyen İzmir'in altyapı hizmetlerini (elektrik, su, havagazı, otobüs, trolleybüs) tek merkezden, sistematik ve verimli yönetme amacıyla doğmuştu.

1997 yılına gelindiğinde ESHOT ve İZULAŞ, sadece bir ulaşım kurumu değil, adeta bir "yönetimsel laboratuvar" işlevi görüyordu. Şehrin merkezini tıkayan Güzelyalı Trolleybüs atölyesini İnciraltı'na taşıyıp o alanı bugün gurur duyduğumuz Adnan Saygun Kültür Merkezi'ne dönüşümün önünü açan irade, aynı zamanda Basmane'den Karşıyaka'ya kadar tüm hareket merkezlerini rasyonel noktalara çekerek kentin kılcal damarlarını açmıştı.

En önemlisi, o dönemde hayata geçirilen "kaynakların verimli kullanımı" devrimiydi. Buca Gediz'de inşa edilen çağdaş genel müdürlük binası ve 25 farklı noktaya dağılmış küçük atölyelerin tek çatı altında toplanması, bugün "dijital dönüşüm" olarak pazarlanan kavramın, aslında o günkü "organizasyonel zekâ" ile başladığının kanıtıdır. Kamyon şasisi üzerine otobüs inşa edip ruhsatlandırabilen bir kurumun genlerinde "üretmek" vardır.

Borçlanma Değil, Üretim Modeli

Bugün belediye yönetimi, dövizle elektrikli otobüs satın almak için kapı kapı borçlanma izni ararken, ESHOT'un Buca Gediz'deki o büyük yerleşkesinde yatan "potansiyeli" görmezden geliyor. Elde şasisi sağlam, motor aksamı test edilmiş yüzlerce dizel otobüs varken, bunları hurdaya ayırmak yerine e-retrofit (elektrikliye dönüşüm) hattı kurmak neden bir seçenek değil?

Dünyada Almanya'dan Hindistan'a kadar pek çok ülke, yeni araç almanın maliyetine katlanmak yerine, mevcut filolarını elektrikli motor ve batarya paketleriyle "yeniden hayata döndürüyor." Bu, hem %60 daha düşük bir yatırım maliyeti (CAPEX) hem de döngüsel ekonomiye hizmet eden gerçek bir sürdürülebilirlik hamlesidir.

Tehdit Nasıl Fırsata Dönüşür?

Merkezi idarenin borçlanma onayını geciktirmesi, İzmir için bir engel değil, kendi kendine yetme projesini başlatmak için bir "kırılma anı" olmalıdır. Belediye yönetimi, İzmir'in o köklü mühendislik geleneğini yeniden masaya yatırmalıdır:

1. **Yerli Dönüşüm Hattı:** ESHOT'un kendi atölyelerinde kurulacak bir üretim hattı ile dizel araçlar, elektrikli araçlara dönüştürülmelidir.
2. **GES Entegreli Şarj İstasyonları:** Buca Gediz yerleşkesi, çatı tipi güneş enerjisi santralleri (GES) ile

donatılmalı; otobüslerin enerjisini güneşten alması sağlanmalıdır. Bu, işletme maliyetini sifıra yaklaştıracaktır.

3. **İnsan Gücü:** 1997'de "iş yapmadan maaş alan" kadroları üretim hattına taşıyan o vizyoner akıl, bugün de kurumdaki teknik personeli elektrikli araç teknolojileri üzerine eğiterek bir "İzmir Teknoloji Üssü" kurabilir.

İzmir, borçlanma bekleyen bir taraf değil; kendi teknolojisini kendi atölyesinde üreten bir merkezdir. Geçmişte bunu başaran irade, bugün neden başaramasın? Yeter ki "hazır alıp satmak" yerine, kendi potansiyeline güvenen bir "üretim kültürü" hatırlansın. İzmir Büyükşehir Belediyesi, merkezi yönetiminin (400 Otobüs için 80 milyon Euro) için onayını beklemekle vakit kaybetmek yerine, 1997'deki o cesur adımları atanların mirasına sahip çıkmalı ve kendi elektrikli filosunu kendi elleriyle üretmelidir.

İzmir, yönetenler ellerinin altındaki gücün farkına varırlarsa, kendisine yetebilir.

EGELİGAZETE 32

Ramazan'da Sosyal Yardım

Bir Paket Erzak mı, Bir Gelecek İnşası mı?

Ramazan ayı geldiğinde şehirlerimizde tatlı bir telaş başlar. İftar sofraları kurulur, dayanışma ruhu sokaklara taşar. Ancak bu kutsal ayın ruhuna en çok yakışan ve yerel yönetimlerin omuzlarındaki en ağır yük olan konu başkadır: **Sosyal yardımlar.**

Bugün yerel yönetimlerin sosyal yardım politikalarına baktığımızda, meseleyi sadece bir "maddi destek" parantezine almanın artık günümüz gerçekleriyle bağdaşmadığını görmemiz gerekiyor. Sosyal yardımlar, yalnızca ihtiyaç sahibine ulaşan bir el değil; toplumsal adaletin tesisi, sosyal entegrasyonun sağlanması ve bireyin yeniden güçlendirilmesi için kurulan devasa bir mekanizmadır.

Yardımanın Ötesinde Bir Vizyon: Rehabilitasyon ve Güçlendirme

Yerel yönetimler artık sadece "yardım sunucusu" değil, birer "**rehabilitasyon merkezi**" gibi çalışmak zorundadır. Bir aileye gıda kolisi ulaştırmak kıymetlidir; ancak o ailenin sosyal becerilerini geliştirmek, kayıt dışı istihdamın önüne geçmek ve onları toplumsal hayata tam anlamıyla entegre etmek asıl başarıdır.

Günümüzün küresel ekonomik dalgalanmaları, göç hareketleri ve derinleşen gelir eşitsizliği karşısında; yerel yönetimlerin "eski usul" yardım stratejilerini bir kenara bırakıp **veriye dayalı, yenilikçi ve kapsayıcı** modeller geliştirmesi bir tercih değil, zorunluluktur.

Adalet, Şeffaflık ve İnsan Onuru

Sosyal yardımların en kritik noktası, adalet ve ihtiyaç odaklı dağıtımdır. Eğer bir belediye, yardımı kime ve neden yaptığını net kriterlere bağlamazsa; toplumda "adaletsizlik" hissi derinleşir. Yardımların belirsiz kriterlerle dağıtılması, sosyal uyumu güçlendirmek yerine zayıflatma riski taşır.

Özellikle Ramazan ayında dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise **insan onurudur**. Yardım alan bireyin mahremiyeti, reklam malzemesi yapılmayacak kadar kutsaldır. Etik kaygıları merkeze alan, dijital altyapıyla desteklenmiş, şeffaf ve hesap verebilir bir sistem; bir yerel yönetimin en büyük prestijidir.

Sürdürülebilirlik Şart

Bir sosyal yardım programı, sadece belediye bütçesinden çıkan bir harcatma kalemi olarak görülmemelidir. Bu yardımlar bir **kalkınma aracıdır**. Ramazan ayındaki o yoğun yardımlaşma enerjisinin, yılın geri kalanına yayılacak sürdürülebilir bir finansman modeline dönüşmesi şarttır. Ekonomik dalgalanmalara karşı esneyebilen, toplumsal ihtiyaç analizlerini anlık verilerle güncelleyen bir yapı; 21. yüzyılın belediyeçilik vizyonudur.

Sonuç olarak;

Ramazan ayı, yerel yönetimler için bir sınav niteliğindedir. Bu sınavdan sadece "kaç paket dağıttık?" sorusuyla değil; "kaç insanın hayatına dokunduk, kaç aileyi kendi ayakları üzerinde duracak noktaya getirdik?" sorusuyla geçilir.

Sosyal yardımları bir lütuf değil, sosyal adaletin bir gereği olarak gören; veriye inanan ve insan onurunu baş tacı eden tüm yerel yöneticilerimize bu kutlu yolda başarılar diliyorum.

Zira gerçek belediyeclik, Şehrin sadece yollarını değil, gönüller arasındaki köprülerini de onarmaktır.

EGELİGAZETE 33

DÜNÜN ACISINDAN BUGÜNÜN DERSİNE VE BİR VEFA ÇAĞRISI

Bugün elimde 15 Mayıs 1919 tarihli *İstiklal Harbi Gazetes*'nin bir nüshası duruyor. Gazetenin manşetinde o meşhur soru yankılanıyor: "**Şanlı Bir Sayfa: Bu hâle nasıl düştük?**"

O gün o satırları yazanlar, bir imparatorluğun nasıl çöküşün eşiğine geldiğini, yurdun nasıl işgal edildiğini derin bir acıyla sorguluyorlardı. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının, o "karanlık manzara" içerisinden bir milletin küllerini nasıl doğurduğunu asla unutmamalıyız. Onların mücadelesi, eşitsizliğe ve emperyalist baskılara karşı atılmış en büyük çılgıktı.

Bugün bölgemizdeki jeopolitik tabloya baktığımızda; Filistin, Lübnan ve İran gibi coğrafyalarda ABD ve İsrail eksenli yürütülen orantısız güç kullanımı ve adalet yoksunu baskılar, bölge barışını geri dönülemez şekilde tahrip etmektedir. Bu vahim tablonun yarın bizim kapımızı çalmayacağını, bağımsızlığımıza yönelik benzer bir "orantısız müdahalenin" yaşanmayacağını hiçbir garantisi yoktur.

İşte tam da bu yüzden, tarihimizi sadece kütüphanelerde değil, şehirlerimizin kalbinde yaşatmak zorundayız. Bu doğrultuda İzmir'in hafızasını tazeleyecek çok somut bir adım atılmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasındaki ihtilafın merkezinde yer alan **Meslek Fabrikası** binasının, şehrimize yakışır bir 9 Eylül Müzesi ve Hafıza Mekânı "na dönüştürülmesi önerisi, bağımsızlık ruhumuzu gelecek nesillere aktarmak adına hayati bir vizyondur. Bu müze, sadece dünü hatırlatmakla kalmayacak; aynı zamanda emperyalist güçlerin bölge üzerindeki planlarını ve buna karşı verilen "tam bağımsızlık" mücadelesinin neden vazgeçilmez olduğunu yeni nesillere anlatacak bir okul vazifesi görecektir.

Bu kıymetli fikri ortaya atarak İzmir'in tarihsel belleğine sahip çıkan araştırmacı-yazar **Yaşar Aksoy**'a ve bu öneriyi Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsüne taşıyarak meclis kayıtlarına tarihi bir belge olarak düşen İzmir Milletvekili **Hüsmen Kırkpınar**'a, bağımsızlık mirasımıza gösterdikleri bu hassasiyetten dolayı teşekkürü bir borç biliriz.

Eğer bugün, o büyük mücadelenin kıymetini idrak edemezsek; eğer tarihin sayfalarında yazan o "Şanlı Sayfa"dan ders çıkaramaz ve bu hafızayı somutlaştıramazsak, yarın başka bir gazetenin manşetinde aynı acı soruyu biz sormak zorunda kalabiliriz.

Meslek Fabrikası gibi bir yapıyı mülkiyet tartışmalarının ötesine taşıyıp, Kurtuluş Savaşı'nın ruhunu gelecek nesillere aktaran bir "bilinç merkezi" haline getirmek; Atatürk'ün bizlere bıraktığı mirasa ve 9 Eylül'ün o unutulmaz destanına en büyük saygı olacaktır. Unutmayalım; bağımsızlık, ancak hafızası diri tutulan toplumlarca korunabilen, her gün yeniden sahip çıkılması gereken bir değerdir.

EGELİGAZETE 34

İzmir'in Geleceği Suyla Çiziliyor

Ulusal Su Planı ve Şehrimize Bir "Emanet" Çözüm

14 Mart 2026 tarihi, Türkiye ve özellikle su stresiyle boğuşan **İzmir** için bir dönüm noktası olarak kayıtlara geçti. Resmî Gazete'de yayımlanan "**Ulusal Su Planı (2026-2035)**", artık suyun sadece musluktan akan bir sıvı değil, ekonomik bağımsızlığımızın ve ekolojik varlığımızın temel taşı olduğunu tescilledi.

Peki, bu devasa plan İzmir için ne anlama geliyor? Ve daha önemlisi; bu krizin içinden nasıl çıkacağız?

Bir Vizyon Belgesi: Suyun "Yeşil" Dönüşümü

Ulusal Su Planı, artık günü kurtaran çözümlerden vazgeçmemiz gerektiğini söylüyor. İzmir için bu plan; Gediz ve Küçük Menderes gibi kritik havzalarda kirlilikle mücadele, kentsel altyapıda kayıp-kaçığın önce %25'e sonra %10 çekilmesi ve deniz suyu arıtma gibi radikal adımları kapsıyor. Bu, sadece bir çevre projesi değil, bir "**Su Seferberliği**" ilanıdır.

Geçmişin Tecrübesi, Geleceğin Rehberi

Ancak kâğıt üzerindeki planlar, sadece liyakat ve tecrübe ile hayat bulur. Bu noktada, İzmir'in su yönetimi hafızasına kulak vermek hayati önem taşıyor. Daha önce kaleme aldığım ve kentin su geleceğine dair bilimsel bir vizyon sunduğum kitabımda da vurguladığım gibi:

"İzmir, sadece bir şehir değil; suyla barışık yaşamayı öğrenmiş, ancak suyun gücü karşısında her daim tetikte olması gereken bir liman kentidir. Bu çalışma; kentin 'Büyük Kanal' ve 'Çiğli Arıtma' gibi devrim niteliğindeki projelerinde imza Dr. Burhan Özfatura

ekibinde yöneticilik yapan hafızanın ürünüdür. Bugün karşı karşıya olduğumuz tablo bir 'Kentsel Dirençlilik' sınavıdır. Eski yöntemlerle yeni krizleri yönetemeyiz."

Belediyeye Açık Çağrı: Bu Eser Bir Çözüm Anahtarıdır

İzmir Büyükşehir Belediyesi yönetimine ve İZSU yetkililerine buradan samimi bir çağrıda bulunuyorum: Mazeretlerin değil, rasyonel planlamanın rehberliğine ihtiyacımız var. Kitabımda detaylandığı "Mavi Zırh: İzmir'in Su Krizi, Altyapı Restorasyonu ve Gelecek Vizyonu " denizi kıyıda tutup yağmuru gölette biriktirme vizyonu— Ulusal Su Planı ile tam bir uyum içindedir. Bu kitaba ücretsiz olarak www.talatsimdi.com Yayınlar bölümünde.

İzmir yönetimi, merkezi hükümetin yatırım vaatlerini takip ederken, kendi mutfağında da bu kentin öz hafızasından, bilimsel temelli bu yerel birikimden yararlanmalıdır. **Bu kitap, İzmir'in suyunun her damlasına sahip çıkmak için yönetimin masasında bir "başucu rehberi" olarak durmalıdır.**

Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

Bu süreç sadece teknik bir mesele değildir. Belediye, merkezi yönetimden beklediği yatırımların takipçisi olduğunu halka göstermeli ve kendi performansını (kayıp-kaçak oranları, arıtma kapasiteleri vb.) **halka açık, dijital bir "Su Panosu" sistemiyle** sürekli paylaşmalıdır.

İzmir halkı, ödediği her kuruşun suyun geleceği için nasıl yatırıma dönüştüğünü görmeyi hak ediyor. Unutmayalım; geçmişin tecrübesini geleceğin teknolojisiyle birleştirmesek, yarının İzmir'ine bırakacak bir emanetimiz kalmayabilir.

EGELİGAZETE 35

YEREL YÖNETİMLERDE HUKUKİ VE MALİ GÜVENLİK: "BELEDİYELERDE UYGULAMALI İÇ DENETİM"

"Ben Seçildim, Her Şeyi Yaparım" Devrini Kapatın Başucu Eseri

Günümüzde belediyeler; devasa bütçeleri yöneten, "Şehri Geleceğe Taşıyacak" kompleks altyapı projelerini hayata geçiren devasa mekanizmalara dönüştü. Ancak bu büyüme, beraberinde sert bir hukuki denetim iklimini de getirdi. Son dönemde şahit olduğumuz üzere; yasaların işleyişini ve amir hükümlerini bilmeden atılan her imza, belediye başkanlarının ve üst düzey yöneticilerin görevden alınmasına, ağır hukuki ve mali yaptırımlarla karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır.

Maliye Anabilim Dalında doktora ve mülki idare tecrübelerimin işığında hazırladığım, "hesap verebilirlik" gündeminin ortasında, yerel yöneticiler için bir can simidi niteliği taşıyan "**Belediyelerde Uygulamalı İç Denetim**" kitabımın güncellenmiş 2. Baskısını PDF formatında.

Hukuku Bilmemek Mazeret Değil, Tedbirsizliktir

Kitap, "Seçildim, istediğimi yaparım" mantığının modern hukuk devletinde geçerli olmadığını; aksine makamın, yasalar önünde daha ağır bir sorumluluk yüklediğini hatırlatıyor. Dr. Şimdi, 5018 sayılı Kanun'un getirdiği "Zihniyet Devrimi"ni merkeze alarak, denetimi soğuk bir cezalandırma aracı olmaktan çıkarıp, kurumu ve yöneticiyi koruyan bir "**Stratejik Kalkan**" olarak tanımlıyor.

En Alt Birimden Başkana Kadar Bir "Öğrenme Rehberi"

Bu eser sadece müfettişler için değil; belediye başkanlarından meclis üyelerine, harcama yetkililerinden en alt düzeydeki memura kadar her personelin bilmesi gereken kuralları içeriyor.

Kitabın en özgün yanlarından biri olan **"Uygulamalı Soru Listeleri" (Check-listler)**; Fen İşleri'nden İmar'a, Mali Hizmetlerden Sosyal İşler'e kadar her müdürlük için hata payını sifıra indirmeyi hedefliyor.

Tek Tıkla Bilgiye Erişim: Ücretsiz Dijital Kütüphane

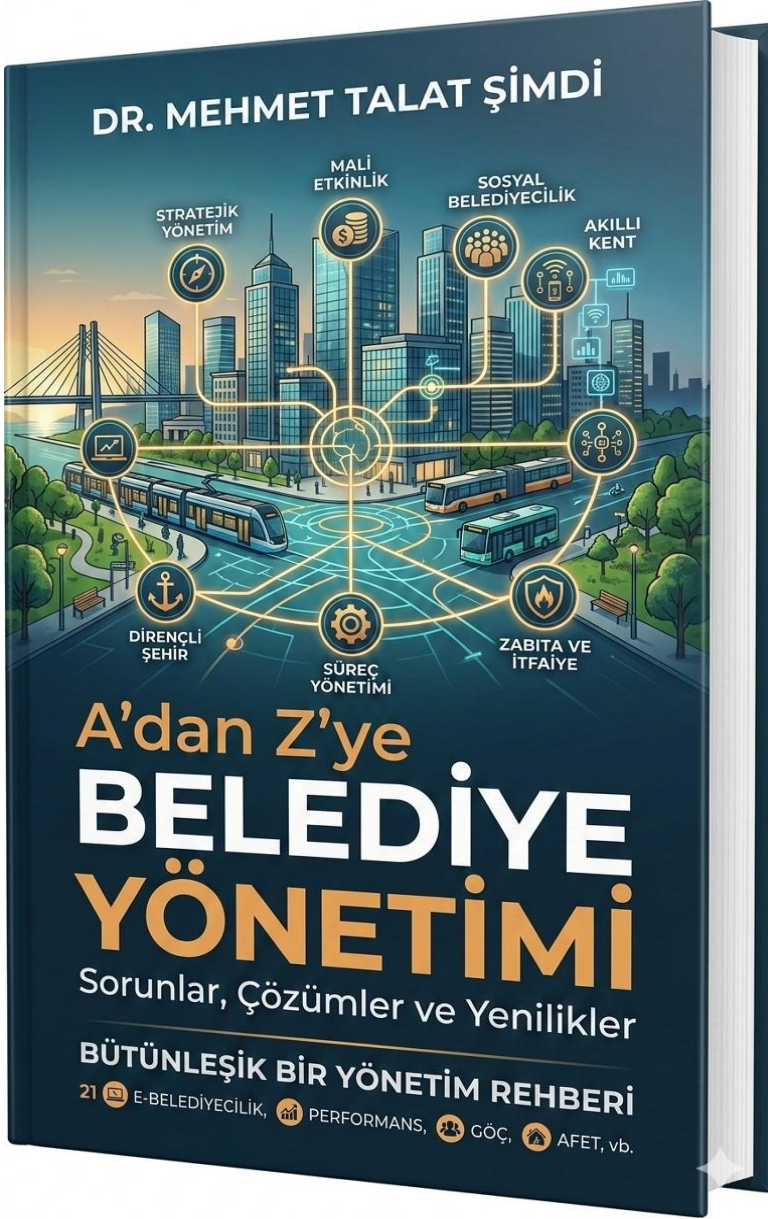
Yerel yönetimlerde şeffaflığı ve "mali namusu" kurumsallaştırmayı amaçlayan bu kıymetli esere ulaşmak artık çok kolay. Dr. Mehmet Talat Şimdi, yerel demokrasinin güçlenmesi ve hatasız yönetim anlayışının yaygınlaşması adına kitabını dijital ortamda tüm kamuoyuna açtı.

Nasıl Ulaşabilirsiniz? Belediyelerin kurumsal kapasitesini artıracak bu başucu eserine ve yazarın diğer akademik çalışmalarına; www.talatsimdi.com adresindeki **"Yayınlar"** bölümünden **ücretsiz** olarak ulaşabilir ve hemen PDF formatında incelemeye başlayabilirsiniz.

Neden Her Belediye Yöneticisinin Masasında Olmalı?

1. **Güncellik:** 2026 yılı güncel mevzuat yapısı ve yeni nesil denetim standartlarına (ISO 19011, COSO) tam uyumludur.
2. **Hukuki Koruma:** Belediyelerin en çok hata yaptığı ihale, imar ve temsil-ağırlama gibi alanlarda "Erken Uyarı Sistemi" görevi görür.
3. **Pratik Çözümler:** Teorik karmaşadan uzak, sahada anında uygulanabilecek risk matrisleri sunar.

"Kaliteli hizmet tesadüf değil, iyi kurgulanmış bir iç kontrol sisteminin sonucudur." Denetlenemeyen yönetim gelişime kapalıdır; bu kitap ise o güvenli kapıyı sonuna kadar aralıyor.

EGELİGAZETE 36

ATEŞ HATTINDAKİ TÜRKMEN MÜHRÜ

ERBİL VE SUİSTİMAL EDİLEN HOŞGÖRÜ

Bugün haber bültenlerine düşen patlama sesleri, füzeler ve bölge üzerindeki kirli hesaplar; aslında yüzyıllar önce atılan bir Türkmen düğümünün çözülme çabasıdır. **Erbil Atabeyliği (1144)** ile temelleri atılan bu kadim Türk coğrafyası, bugün "bölgeci" unsurların elinde bir çatışma sahasına dönüşmüşse, bunun temel sebebi Türkün tarihsel hoşgörüsünün bir zafiyet sanılarak mülkiyet hakkına evrilmesidir.

Haberlerin Ötesindeki Gerçek: Kimin Yurdu?

Son günlerde Erbil'e yönelik saldırılar ve bölgedeki otorite boşluğu, aslında bir "kimliksizleşme" sancısıdır. Tarihsel kaynaklar Erbil'i; Ali Küçük'ün kurduğu, **Muzafferüddin Kökböri**'nin imar ettiği bir Selçuklu kalesi olarak tanımlar. Bugün bölgenin "ateş altında" olması, Türkmen kimliğinin pasifize edilip, bölgeci ve bölücü unsurların burayı bir "hak" gibi sahiplenmesinin yarattığı istikrarsızlıktır.

1. **Tarihsel Hak ve Gasp:** XII. yüzyılda Türkmenlerin kurumsal bir yapıya kavuşturduğu Erbil, Kerkük ve Sincar hattı; Türk devlet aklının bölge halklarına gösterdiği "Türkün Hoşgörüsü" sayesinde kozmopolit bir yapıya izin vermiştir. Ancak bu hoşgörü, bugün bölücü unsurlar tarafından "Türkün tapulu malını" kendi hanelerine geçirme cüretine dönüşmüştür.
2. **Ateş Hattındaki Mimari:** Haberlerde yıkılan binaların arasında yükselen **Gökböri Minaresi**, aslında o toprağın kime ait olduğunu haykıran sessiz bir tanıktır. Türkmen medeniyetinin bu mührü, bugün bölgeci siyasetlerin gölgesinde kalmış olsa da Erbil'in özündeki Türk ruhunu temsil etmeye devam etmektedir.

Terörsüz Türkiye ve Bölgesel Güvenlik

"Terörsüz Türkiye" hedefi, sınır ötesindeki bu kadim Türkmen yurtlarının güvenliğinden bağımsız düşünülemez. Erbil'in bugün istikrarsızlığın merkezi haline gelmesi; Türkün adil yönetim sisteminin (Atabeylik geleneği) terk edilip, yerine etnik bölgeciliğin ve terör aparatlarının ikame edilmeye çalışılmasının bir sonucudur.

Unutulmamalıdır ki: Erbil bir zamanlar Selahaddin Eyyubi ile omuz omuza Haçlıya karşı duran Türkmen beylerinin adalet merkeziydi. Bugün bölgeyi ateşe atanlar, bu tarihsel ittifakı bozan ve Türkün iyi niyetini "bölgesel egemenlik" hayalleriyle suistimal eden bölücü odaklardır.

Sonuç: Bir Hak Değil, Emanet İstismarı

Erbil'in bir Türk bölgesinden, bugün tartışmalı bir "kürt bölgesi" algısına dönüştürülmesi; sistemli bir demografik kaydırma ve Türkün "herkesi yaşatma" idealinin kötüye kullanılmasıdır. Haberlerdeki ateş, sadece bugünün çatışması değil, bin yıllık bir Türk yurdunun asli kimliğinden koparılma çabasına karşı tarihin verdiği bir tepkidir.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 37

Sınırların Ötesindeki Vatan

Atatürk'ün Kültürel Milliyetçilik Pusulası

Cumhuriyet'in kuruluş felsefesi, genellikle Misak-ı Milli sınırları içine hapsedilmiş bir içe kapanma hareketi olarak yorumlanır. Oysa Mustafa Kemal Atatürk, henüz Cumhuriyet ilan edilmeden önce, 20 Mart 1923'te Konya Türk Ocağı'nda yaptığı o meşhur konuşmayla, Türk milliyetçiliğinin ufkunu sınırların ötesine taşımıştır.

Konya Konuşması: "Gözümüz Onların Üstünde Olmalı"

Atatürk, Konya'da Türk Ocağı gençlerine hitap ederken, bugün dahi yolumuzu aydınlatan şu hayati uyarıyı yapar:

"Siyasi sınırların dışında kalmış Türkleri kaderlerine terk edemeyiz. Onlarla kültürel bağlarımızı koparmamalıyız. Onların dillerini, kültürlerini ve benliklerini korumaları için elimizden geleni yapmalıyız. Bizim siyasi sınırimız bellidir ancak kültürel sınırimız, Türk'ün yaşadığı her yerdir." (Kaynak: Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt II, s. 142)

Bu sözler, Kemalist milliyetçiliğin bir "yayılmacılık" (irredantizm) değil, bir "**kültürel beka**" stratejisi olduğunu kanıtlar. Atatürk, askeri ve siyasi riskleri göze alarak başka devletlerin iç işlerine karışmak yerine; dil, tarih ve sanat köprüleriyle dış Türklerle irtibatı canlı tutmayı esas almıştır. Dilde Birlik İşte Birlik yaparak sürdürülebilir kılmak.

Realizm ve Kültürel Bağ Arasındaki Hassas Denge

Atatürk'ün bu yaklaşımı, dönemin jeopolitik gerçekleriyle harmanlanmış bir dehadır. Bir yandan 1921 Moskova Antlaşması ile Sovyet Rusya'ya "topraklarında birbirine zarar

verecek örgütlere izin vermeme" sözü vererek genç Cumhuriyeti güvenceye almış, diğer yandan ise "kültürel irtibatı kesmeme" talimatıyla milli şuuru diri tutmuştur.

1. **Türk Ocakları ve Sınırlar:** 1927'de Türk Ocakları tüzüğüne eklenen "çalışma sahamız Türkiye sınırlarıdır" ibaresi, bir vazgeçiş değil, devletin resmi dış politikasını zora sokmamak için atılmış diplomatik bir adımdır. Ancak arka planda, Konya konuşmasında belirtilen o "kültürel mühür" her daim öncelenmiştir.
2. **İrkçılık Değil, Kültürel Bütünlük:** Atatürk, biyolojik bir ırkçılığı veya Kafatası ölçümlerini bir devlet politikası haline getirmeyi reddederken; Balkanlar'dan Orta Asya'ya kadar uzanan o büyük Türk harsını (kültürünü) "milli bir miras" olarak korumayı asli görev saymıştır.

Anayasal Kimlik ve Dış Türkler Sentezi

1924 Anayasası'ndaki "vatandaşlık bağıyla bağlı herkes Türk'tür" tanımı, ülke içindeki huzuru sağlarken; Konya konuşmasındaki vizyon, dışarıdaki Türkler için bir umut ışığı olmuştur. Atatürk'e göre, sınır dışındaki bir soydaşımızın dilini unutmaması, en az sınır içindeki bir vatandaşımızın kalkınması kadar hayatiydi.

Bugün "Terörsüz Türkiye" ve güçlü bölge vizyonunu tartışırken, Atatürk'ün Konya'da çizdiği o kültürel haritayı yeniden okumak zorundayız. O, bize ne hayaller peşinde koşup devleti ateşe atmayı, ne de soydaşımızı kaderine terk edip içimize kapanmayı öğütledi. O, "**siyasi sınırlar içinde güçlü, kültürel sınırlar içinde ilgili**" bir Türkiye'nin temellerini attı.

Ziya Gökalp

Zeki Velidi Togan

EGELİGAZETE 38

Şehrin Tapusu Kimde?

Belediyeler Özgür mü, Yoksa Merkezin "Gölge Kabinesi" mi?

Tanzimat'tan bugüne, modernleşme hikâyemizin en sarsılmaz sütunlarından biri yerel yönetimler oldu. Hepimiz mahallemizdeki parktan, musluğumuzdan akan sudan ya da kapımızın önündeki çöp konteynerinden sorumluyuz; ama bu hizmetlerin arkasındaki devasa çarkın nasıl döndüğünü, daha doğrusu **dönmekte ne kadar zorlandığını** pek konuşmuyoruz.

Kâğıt Üstünde Özerk, Kasada Bağımlı

1982 Anayasası'na baksanız tablo net: "İdare, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır." Yani devlet diyor ki; "Bazı işleri ben yaparım, bazılarını ise siz seçtiğiniz yerel yönetimlerle halledersiniz." Ancak kazın ayağı pek de öyle değil. Bugün Türkiye'deki yerel yönetim yapısı, özellikle 2012'deki **6360 Sayılı Kanun**'la birlikte tam bir kabuk değişimine uğradı. Büyükşehirlerde İl Özel İdareleri kalktı, yerini YİKOB'lara bıraktı. Hizmet yelpazesi genişledi; belediyeler artık sadece yol yapan değil, sosyal dayanışmadan tarıma kadar her alana dokunan birer "yerel devlete" dönüştü.

Peki, bu devasa sorumlulukların faturası nasıl ödeniyor? İşte zurnanın zırt dediği yer burası.

İktisat Bilimi Ne Diyor? Hakkio, Rush ve Quintos Uyarısı

Mesele sadece siyasi bir çekişme değil, aynı zamanda matematiksel bir sürdürülebilirlik krizidir. Literatürde **Hakkio ve Rush (1991)** ile **Quintos (1995)** gibi isimlerin geliştirdiği "Dönemler Arası Bütçe Kısıtı" modelleri tam da bu noktaya parmak basar.

Bu teorisyenlere göre bir yönetimin bütçesi, ancak gelirleri ile harcamaları uzun vadede "el ele" yürüyorsa sürdürülebilirdir. Eğer harcamalarınız roket hızıyla artarken gelirleriniz yaya kalıyorsa, o sistem "zayıf sürdürülebilirlik" tuzağına düşer. Quintos'un uyardığı gibi; harcamalar ile öz gelirler arasındaki makas açıldıkça, belediyeler borç sarmalına girer ve nihayetinde hizmet üretemez hale gelir.

"Kilit Taşı" Ama Cebinde Delik Var!

Belediyeler, yerel sistemin kilit taşıdır. Ancak bu kilit taşının harcı maalesef kendi cebinden gelmiyor. Rakamlar ürkütücü: 2019 verilerine göre, mahalli idarelerin toplam gelirleri içinde kendi ürettikleri "**öz gelirlerin**" payı sadece **%43,32**. Belediyelerde bu oran **%37**'lere, büyükşehirlerde ise merkezi idareden gelen paylara bağımlılık **%75**'lere ulaşıyor.

Düşünün ki bir ev geçindiriyorsunuz ama mutfak masrafınızın **%75**'ini babanız gönderiyor. Bu durumda mutfakta ne pişeyeceğine gerçekten siz mi karar verirsiniz, yoksa parayı gönderen mi? İşte yerel yönetimlerimizin yaşadığı temel kriz tam olarak bu: **Mali Özerklik Çıkmazı**.

İzmir Örneği: Hizmete "Vakıf Malı" Barajı

Bu mali kıskaca son yıllarda bir de "idari kuşatma" eklendi. **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı**, artık şehirlerde "ikinci bir belediye" gibi çalışmaya başladı. Bu durumun en somut örneğini İzmir'de izliyoruz.

Binlerce gencin koluna altın bilezik takan **Meslek Fabrikası** ve belediyenin hizmet binaları bir yana; mezarlık ve defin işlerinin yürütüldüğü binanın dahi "vakıf malı" gerekçesiyle tahliye edilmek istenmesi, yerel yönetimin nefes borusunu kesmektir. Defin hizmetlerinin kalbi sayılan binaların boşaltmaya zorlaması, Hakkio ve Rush'ın uyardığı o bütçe dengesini daha da

Söz Uçar, Şehir Kalır

bozmakta; belediyeyi fiziksel ve mali olarak işlevsiz bırakmaktadır.

Sonuç: Şehri Yerinden Yönetmek mi, Merkezden Seyretmek mi?

Hakkio, Rush ve Quintos'un modelleri üzerinden bakarsak; Türkiye'de yerel yönetimlerin mali sürdürülebilirliği bıçak sırtında. Öz gelirleri yetersiz olan, vergi toplama yetkisi kısıtlanan ve üzerine bir de mülkiyet tartışmalarıyla eli kolu bağlanan bir belediyeden "vizyoner projeler" beklemek ne kadar gerçekçi?

Eğer yerel demokrasiyi gerçekten güçlendirmek istiyorsak, belediyeleri merkezin birer "şubesi" veya "kiracısı" olmaktan çıkarmalıyız. Şehirlerimizin anahtarı, o şehrin seçmeninde kalmalı; Ankara'nın bürokrasi koridorlarında değil.

EGELİGAZETE 39

SAVAŞLARIN ATEŞİNDE TÜRK DEVRİMİ

"VADEDİLMİŞ" İHANETLER VE İLBER ORTAYLI'NIN ARDINDAN

Ortadoğu füzelerle sarsılırken, içeride "Vadedilmiş Topraklar" rüyası görenler ve Cumhuriyet'in temellerine sosyal medya yalanlarıyla saldıranlar aynı cephede birleşiyor. Türk Devrimi'nin barışçı gücü ile Siyasal İslam'ın yıkıcı dili arasındaki o ince çizgide, Türkiye'nin beka mücadelesini analiz ediyoruz.

Emperyalizmin Yeni Sahnesi: 1919'un Rövanşı mı?

Bugün bu satırları, ABD-İsrail-İran geriliminin tam merkezinde, füzelerin komşu topraklara vızır vızır düştüğü vahşi bir atmosferde yazıyorum. Manzara tanıdık: Tıpkı 15 Mayıs 1919'da emperyalizmin figüranlarını İzmir'e sürdüğü gibi, bugün de aynı "mizansen" İran üzerinden sahneleniyor. Hedef yine aynı: Bölgeyi istikrarsızlaştırıp enerji kaynaklarına çökmek.

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'nda olduğu gibi bu ateşin dışında kalabiliyorsa, bunu Türk Devrimi'nin "**Yurtta sulh, cihanda sulh**" ilkesine ve tam bağımsızlık karakterine borçludur.

Sosyal Medya Lağımı: "İtiraf" Süslü Cumhuriyet Düşmanlığı

Son günlerde "Selami Korkmaz" gibi sahte profiller üzerinden servis edilen "Bir Yahudi'nin İtirafı" başlıklı metinler, dijital bir "beşinci kol" faaliyetidir. Jak Kamhi'den Taha Akyol'a isimler karıştırılarak uydurulan; Kurtuluş Savaşı'nın bir "tiyatro", Cumhuriyet'in ise bir "Yahudi planı" olduğu yalanı, 100 yıldır Siyasal İslam'ın ve sahte liberallerin ısıtıp sunduğu bir zehirdir.

Bu iftiralar, aslında Türkiye'nin kuyusunu kazma faaliyetidir. Çünkü onlar biliyor ki; bu milletin tarihsel meşruiyetini sarsmadan, ülkeyi teslim alamazlar.

"Vadedilmiş Topraklar" ve Terörün Siyasi Vesayeti

Dışarıda namlular parıldarken, içeride "Terörsüz Türkiye" hedefinin önündeki en büyük engel, terörün kontrolündeki siyasi dildir. Mardin Kızıltepe'de yükselen **"Buralar vadedilmiş topraklar, Musa bütün ömrünü buraları arayarak geçirdi"** söylemi, bir siyasi gaf değil, açık bir mülkiyet iddiası ve anayasal düzene isyandır.

Prof. Hakkı Uyar'ın da vurguladığı gibi; bu zihniyet bizi Cumhuriyet öncesine değil, II. Mahmut öncesinin o karanlık "yurtluk-ocaklık" sistemine döndürmek, Türkiye'yi "Pan-Kürdizm" taşeronluğuna mahkûm etmek istemektedir.

Tarihin Acı Reçetesi: 130 Yıllık Sancılı Dağılma

Türk Devrimi bir gecede gökten zembille inmedi; 1792'den 1922'ye kadar süren, kuşaklar boyu sürmüş bir yıkımın içinden fıskırdı. 93 Harbi'nden Balkan bozgununa, Trablusgarp'tan I. Dünya Savaşı'nın devasa enkazına kadar Osmanlı'nın son yüzyılı, "ders" niteliğinde bir toprak kaybı ve acı tarihidir.

Savaşın Adı	Sonuç ve Kayıp
1829 Edirne Ant.	Yunanistan bağımsız oldu.
1878 Berlin Ant.	Balkanlar parça parça koparıldı.

Savaşın Adı	Sonuç ve Kayıp
1911 Uşi Ant.	Kuzey Afrika'daki son kale düştü.
1918 Mondros	Anadolu fiilen işgal edildi.
1923 LOZAN	Tam Bağımsız Türkiye'nin tapusu.

İlber Ortaylı: Bir Kalenin Sessizliğe Bürünüşü

Geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz, gerçek bir Kemalist olarak bağrımıza bastığımız İlber Ortaylı hocamızın yokluğunu bugün daha çok hissediyoruz. O, Türk Devrimi'nin çimentosunun "Kemalizm" olduğunu haykıran cesur bir sestî.

Vefatının ardından Yusuf Kaplan gibi isimlerin sergilediği "**Fatih Camii haziresine gömülmemeli**" protestosu, aslında Türkiye'deki Siyasal İslamcı sığlığın bir itirafıdır. Cumhuriyet'in bilimsel ışığına tahammül edemeyenler, Ortaylı'yı "görevli adam" ilan ederek aslında kendi karanlıklarını ele veriyorlar.

Geleceği Bekleyen Üç Büyük Tehlike

Bugün Türkiye'nin bayrağı göklerde dalgalanıyorsa da geleceği üç büyük tehlike karartmaktadır:

1. **Küresel Emperyalizm:** Bölgeyi yeniden dizayn etme iştahı.
2. **Evrensel Kürtçülük:** Emperyalizmin güdümünde Türkiye'yi parçalama projesi.
3. **Siyasal İslamcılık:** Kindar nesiller eliyle Cumhuriyet'i içeriden yıkmaya çabası.

Sonuç olarak; Yolumuza "vadedilmiş" yalanlarla değil, tarihin gerçekleriyle devam etmeliyiz. İlber Hoca'nın ardından kendi başımıza ilerliyoruz belki, ama elimizde sönmeyecek bir meşale var: Türk Devrimi'nin sarsılmaz bağımsızlık iradesi!

23 Mar 2026 CUMHURİYET ZİMR, TÜRKİYE

SAVAŞLARIN ATEŞİNDE TÜRK DEVRİMİ: DÜRABİRİR OAM NEĞİĞİN "VADEDİLMİŞ" İHANETLER VE İLBER ORTAYLI'NIN ARDINDAN DAĞILMA HARİTASI (1792-1922)

SPOT:

1792 Yaş Antlaşması (Kırım Kaybı) 1829 Edirne Ant. (Yunanistan Bağımsızlığı) 1830 Cezayir İlgali (Fransa) 1878 Berlin Ant. (Balkan Kayıpları) 1912 Üst Ant. (Trablusgarp Kaybı) 1920 Sevri Ant. (Anadolu İlgali)

TAM BAĞIMSIZLIK LOZAN VE CUMHURİYET

EMPERYALİZMİN YENİ SAHNESİ

Sosyal Medya Lağımı

Tarihin Acı Reçetesi

Vadedilmiş Topraklar

CUMHURİYET DÖNEMİ KAZANIMLARI: 100 YILLIK TEMLER

- HUKUK REFORMU (Medeni Kanun, Kadın Hakları)
- EĞİTİM SEFERBERLİĞİ (Harf İnkılabı, Millet Meclisleri)
- SANAYİLEŞME VE DEMİRYOLLARI (Kırmızı Kamyon, Sümerbank)
- ULUSLARARASI MEŞRUFİYET (Lozan, Montrö, Hatay)
- HALK SAĞLIĞI (Mfzlaşma, Hastaneler)

2026 HEDEF: "TERÖRSÜZ TÜRKİYE VE TOPLUMSAL BÜTÜNLÜŞME"

Geleceği Bekleyen Üç Büyük Tehlike

Planlı, Dr. Bekleyen Üç Büyük Tehlike arasında birisi olarak karşımıza çıkan terörizmdir. Terörizmin önlenmesi için devletlerin ve toplumların bir araya gelmesi gerekmektedir. Bu süreçte teknoloji, eğitim ve sosyal medya gibi araçlar etkili olabilir. Ancak terörizmin önlenmesi için sadece teknolojiye değil, aynı zamanda insanlara da ihtiyaç vardır. İnsanların terörizme karşı bilinçlendirilmesi ve terörün zararlı olduğunu kavrayabilmesi önemlidir. Bu süreçte devletlerin ve toplumların bir araya gelmesi gerekmektedir.

Planlı, Dr. Bekleyen Üç Büyük Tehlike arasında birisi olarak karşımıza çıkan terörizmdir. Terörizmin önlenmesi için devletlerin ve toplumların bir araya gelmesi gerekmektedir. Bu süreçte teknoloji, eğitim ve sosyal medya gibi araçlar etkili olabilir. Ancak terörizmin önlenmesi için sadece teknolojiye değil, aynı zamanda insanlara da ihtiyaç vardır. İnsanların terörizme karşı bilinçlendirilmesi ve terörün zararlı olduğunu kavrayabilmesi önemlidir. Bu süreçte devletlerin ve toplumların bir araya gelmesi gerekmektedir.

EGELİGAZETE 40

"Belediye Bütçeleri Alarm mı veriyor?"

Belediyeler Kendi Ayakları Üzerinde Durabiliyor mu?

Medeni ve Müşterek İhtiyaçlarımız.(Hizmet kapımıza kadar geliyor; çöpümüz toplanıyor, parklarımız yapılıyor, sosyal yardımlar ulaştırılıyor.) Peki, bu çarkın nasıl döndüğünü hiç düşündünüz mü? Yerel yönetimlerimizin, yani belediyelerimizin hikâyesi aslında Tanzimat dönemine kadar uzanan köklü bir geçmişe sahip. Ancak bugün geldiğimiz noktada, bu köklü kurumların önünde devasa bir engel var: **Mali Bağımlılık**.

Ankara'ya Uzanan Eller: Kimin Parasıyla Hizmet Alıyoruz?

Anayasa'mıza göre yerel yönetimler halkın ihtiyaçlarını karşılamak için var. Fakat işin mutfağına, yani bütçeye baktığımızda durum biraz düşündürücü. Türkiye'deki yerel yönetimlerin gelirlerine göz attığımızda, kendi ürettikleri "öz gelirlerin" toplam içindeki payı sadece **%43** civarında. Bu şu demek: Belediyelerimiz harcadıkları her 100 liranın 57 lirasını Ankara'dan, yani merkezi yönetimden bekliyor.

İl Özel İdarelerinde durum daha da vahim; orada öz gelirlerin payı **%10'un** bile altına düşmüş durumda. Kısacası, yerel yönetimlerimiz idari olarak güçlü görünse de mali açıdan tabiri caizse "merkezin gölgesinde" yaşıyor.

Bölgesel Uçurum: Batı "Zayıf", Doğu "Riskli"

Ekonometrik veriler bize Türkiye'nin yedi bölgesinde bütçelerin nasıl yönetildiğine dair çarpıcı bir tablo sunuyor. Bilimsel yöntemlerle yapılan analizlere göre, hiçbir bölgemiz tam anlamıyla "mali sürdürülebilirliğe" sahip değil.

Ancak bir "doğu-batı" makası var ki görmezden gelinecek gibi değil:

1. **Marmara Bölgesi:** Sanayinin gücüyle kendi harcamalarını karşılama noktasında daha dirayetli olsa da hâlâ "zayıf sürdürülebilir" kategorisinde.
2. **Karadeniz ve Doğu Anadolu:** Bu bölgelerde belediye bütçeleri maalesef "sürdürülemez/riskli" bölgesinde yer alıyor. Harcamalar ile gelirler arasındaki bağ o kadar kopuk ki, dışarıdan destek gelmezse sistemin çarkları dönmekte zorlanıyor.

Çözüm Ne? "Mali Adalet" ve Kendi Kaynağını Yaratmak

Peki, bu tabloyu nasıl değiştirebiliriz? Çözüm, sadece Ankara'dan daha fazla para istemek değil; sistemi kökten değiştirmekten geçiyor.

1. **Nüfus Değil, İhtiyaç Odaklı Paylaşım:** Devletten gelen paylar sadece "ne kadar nüfusun var?" sorusuna göre değil, "o bölgenin kalkınma ihtiyacı ne kadar?" sorusuna göre dağıtılmalı. Buna literatürde "mali tevzin" yani mali dengeleme diyoruz.
2. **Vergi Yetkisi:** Yerel yönetimlerin kendi vergilerini toplama ve gelir yaratma kapasiteleri artırılmalı. Halk, vergiyi doğrudan belediyeye verdiğinde, o hizmetin kalitesini de daha yakından denetler.
3. **Performans Kriteri:** Kendi kaynağını verimli kullanan ve tasarruf eden belediyeler ödüllendirilmeli.

Son Söz: Demokrasi Bütçeden Başlar

Yerel yönetimlerin mali açıdan özgür olması, sadece bir ekonomi meselesi değil, aynı zamanda bir demokrasi meselesidir. Vatandaşın ödediği verginin hesabını doğrudan yerel yöneticiden sorabildiği, belediyelerin de "Ankara ne der?" yerine

"Halk ne bekliyor?" diyebildiği bir yapı için mali reform kaçınılmazdır.

Kendi ayakları üzerinde durabilen yerel yönetimler, sadece daha kaliteli hizmet demek değil, aynı zamanda daha güçlü bir Türkiye demektir.

EGELİGAZETE 41

Türk Gençliğine, Zirveye Giden Yolun 16 Altın Kuralı: Disiplin, Deha ve Direniş

Değerli okurlar, bugün köşemi kişisel gelişimin ötesinde, bir "karakter inşası" rehberine ayırıyorum. Büyük hukukçu Ali Fuad Başgil'den Nobel ödüllü Aziz Sançar'a; dünyaya bin yılda bir gelen büyük daha Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten laboratuvarda sabahlayan bilim insanlarına kadar başarının değişmez bir geometrisi var. İşte hayatınızı değiştirecek o sarsılmaz çalışma prensipleri:

1. Zamanın ve Mekânın Esiri Olma!

Çalışmak için "müsait bir an" veya "sessiz bir köşe" bekleme. Unutma; en verimli an, şu andır; en iyi yer, olduğun yerdir. Zira kaybedilen bir saniyenin telafisi için dünyanın bütün hazineleri yetersiz kalır.

2. Bir Asker Gibi Uyanık, Bir İşçi Gibi Sabırlı

Masaya oturduğunda, tıpkı mevzide düşman gözleyen bir asker gibi dikkat kesil. Bütün ruhunla ve bedenle işine odaklan. Unutma ki; düşünen bir beyin, maden kuyusunda kazma sallayan bir işçiden çok daha fazla ter döker. İbn-i Sina, koca bir külliyatı günde sadece iki saat ama tam odaklanarak yazmıştır.

3. Ritmik Ol, Asla Ara Verme

Başarı, tesadüflerin değil, tekrarların eseridir. Her gün aynı saatte masanın başında ol. Çalışmayı uzun süre terk etme; çünkü her günün derdi de işi de kendine hastır. Bir günün işini yarına bırakmak, yarının hakkını bugünden çalmaktır.

4. Kelimelerin Gücüne İnan

Düşünce dünyanı zenginleştirmek için her gün yüksek sesle birkaç sayfa oku. Güzel ifadeleri ezberle, ufkunu açan yazarları not et. Unutma ki; insanın kıymeti dilinin altında, kaleminin ucunda gizlidir. Yazıların kısa, sözlerin net olsun.

5. Güçlüklerden Zevk Almayı Öğren

Çalışma sevgisi, zorlukları aşarken doğar. Karşılaştığın engelleri devasa bir duvar gibi görme; onları parçalara ayır. Her bir parçayı sırayla yen. Bir adımı iyice basmadan diğerini atma. Emin ol, harpte zafer yılmayanındır!

6. Dinlenirken Bile Pas Tutma

Yorgun veya hasta değilsen, tatilde bile zihnini taze tutacak küçük işlerle uğraş. Boş durmak zihni paslandırır. İşlemeyen demir nasıl çürürse, boş oturan beyin de öyle körelir. Sakin ol, acele etme ama asla durma. Sindirerek öğren, küçük ihmallerin büyük felaketlere yol açabileceğini aklından çıkarma.

7. Gece Muhasebesi

Günün sonunda yatağa uzandığında kendine şu soruyu sormadan uyuma: **"Bugün ne yaptım, yarın ne yapacağım?"** Gelecek, bugünden hazırlananlarındır.

Sevgili Okur; Atatürk'ün dediği gibi: *"Tek bir şeye ihtiyacımız vardır: Çalışkan olmak!"* Aziz Sançar'ın kanıtladığı gibi: *"Zekâyâ değil, emeğe güven!"* Başarı bir varış noktası değil, bu kurallarla yürümeyi göze aldığın bir yolculuktur.

Yolunuz açık, kaleminiz keskin, zihniniz uyanık olsun.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 42

İzmir İçin Bir "Halk Ortaklığı" Manifestosu: 45 Dolarla Değişen Kader

Bir kenti yönetmek, medeni ve müşterek ihtiyaçlarını karşılamak demek, sadece çukur kapatmak ya da çöp toplamak değildir; o kentin ruhunu koruyarak geleceğe dirençli bir ekosistem bırakma sanatıdır. Bugün İzmir'in önünde devasa sorunlar var, doğru. Ancak bu sorunların çözümü için ihtiyacımız olan şey imkânsız bir mucize değil; rasyonel bir plan, şeffaf bir yönetim ve halkın bu hayale gerçek anlamda oluşacak katma değere ortak edilmesidir.

İlk Kıvılcım: 200 Milyon Dolar ve Şeffaf Finansman

Çoğu kişi soruyor: "Bu kadar devasa projeler nasıl başlayacak?" Cevabım net: 200 milyon dolarlık bir başlangıç sermayesiyle fitili ateşleyebiliriz. İzmir'in yaklaşık 4,5 milyon nüfusu var. Bu bütçeyi şehre oranladığınızda, kişi başına yaklaşık **45 dolar** gibi sembolik bir bedel düşüyor. Mesele bu paranın büyüklüğü değil, bu kaynağın tek bir kuruluşunun bile heba edilmeyeceğine dair halka verilecek olan "açık defter" sözüdür. Şeffaf bir yönetimle her İzmirlinin bu büyük dönüşümün hissedarı olduğu bir modeli hayata geçirebiliriz. Kentin geleceğine imzası olsun isteyenler daha fazla paya sahip olarak geleceklerini de garanti altına alabilir.

Mavi Zırh ve Dirençli Altyapı

İzmir'i depreme ve iklim krizine karşı korumak bir tercih değil, zorunluluktur. "**Mavi Zırh**" projemiz tam da burada devreye giriyor. Kanalizasyon ve yağmur suyu hatlarını birbirinden ayırarak şehri su baskınlarından kurtarmak ve Beydağ Barajı gibi barajlar ile hayati projeleri tarıma katma değer katmasının

sağlanması ve depreme dayanıksız yapı stokunu "mekânsal adalet" ilkesiyle yenilemek zorundayız. Kordon ve Güzelyalı gibi beton duvar haline gelmiş bölgelerde "seyreltme" yaparak kente nefes aldırarak boşluklar açmalıyız.

Enerji Bağımsızlığı ve Temiz Çevre

İzmir, rüzgârın, güneşin ve jeotermalin başkentidir. Sanayimizin dışa bağımlılığını bitirecek, deniz dalgasından bile enerji üretecek bir "**Temiz Enerji Üssü**" vizyonu, ekonomik kalkınmanın anahtarıdır. Bu enerjiyle sadece fabrikalar çalışmayacak; soluduğumuz hava temizlenecek, körfezimiz yeniden yaşama dönecektir.

Gıda Kalkanı ve Sosyal Vicdan

Ekonomik krizin en ağır hissedildiği bu dönemde, "**İzmir Gıda Kalkanı**" ile sağlıklı ve ucuz gıdayı halkın sofrasına ulaştırmalıyız. Okullara laboratuvar desteğinden, sokaktaki sahipsiz canlar ve kimsesizler için sıcak bir barınma evine kadar uzanan bir "kentsel vicdan" ağı örmeliyiz. Kültür Park'ı "eski güzel günlere halkın coşku ile doldurduğu bir orman-parka dönüştürmek, bu kentin hafızasına olan borcumuzdur.

Liyakat ve Eğitimli Yönetişim

Fiziksel dönüşüm, insan odaklı bir eğitimle taçlanmadığı sürece geçicidir. Kente yeni göç edenlerin adaptasyonundan, yerel yöneticilerin ve meclis üyelerinin sürekli eğitimine kadar liyakatli bir yönetim anlayışını inşa etmeliyiz. İzmir, 24 saat yaşayan, denetlenebilir ve her vatandaşının "benim belediye" diyebileceği bir düzene kavuşmalıdır.

Sonuç olarak; Liman arkasından Çeşme Yarımadası'na kadar uzanan bu vizyon, hayalperest bir yaklaşım değil, bilimsel bir yol haritasıdır. İzmir'in yarını; 4,5 milyon hemşerimin ortak aklı ve

sadece 45 dolarlık sembolik bir başlangıç bedeliyle inşa edilebilir.

Gözlerim kapalı değil, aksine tüm hesapları yapılmış bir gerçeklikle İzmir'i düşünüyorum. Ve biliyorum ki; bu şehir hak ettiği o şeffaf, demokratik ve müreffeh geleceğe mutlaka kavuşacaktır. Kentini sevenlere daha fazla bilgiyi yazdığım.

1- Mavi Zırh: İzmir'in Su Krizi,2- Altyapı Restorasyonu ve Gelecek Vizyonu,3- İzmir Büyükşehir Belediyesi Kaynak Tüketen Organizasyon Yapısı,4- İzmir'in Mali Egemenliği, 5- İzmir'in Kayıp Akciğerleri.-6-"A'dan Z'ye Belediye Yönetimi: Sorunlar, Çözümler ve Yenilikler.7- Yeni Nesil Yerel Yönetimler Sürdürülebilirlik, Dijital Dön. Yılın Yönetişim kitaplarına ücretsiz olarak www.talatsimdi.com Yayınlar bölümünden ulaşabilirsiniz.

EGELİGAZETE 43

İlk Kurşun'dan Cumhuriyet'e: Bir Hafıza Yolculuğu

Kıymetli dostlarım, tarih bazen bir silah sesinde, bazen de vatan aşkıyla sessizce alınan bir kararda saklıdır. Bu ay, uzun zamandır üzerinde titizlikle çalıştığım ve Mart 2026 itibarıyla sizlerle buluşturduğum yeni dijital eserim "**Hasan Tahsin ve Milli Mücadele Kahramanları: İlk Kurşun'dan Cumhuriyet'e**" ile sizleri bu tarihi izleri sürmeye davet ediyorum.

İki Kader, Bir İsim: Hasan Tahsin'in Gizemi

Kitabımda, İzmir'in işgaline karşı o ilk kıvılcımı çakan "Hasan Tahsin" isminin ardındaki derinliği adeta bir cerrah titizliğiyle incelemeye gayret ettim. Teşkilat-ı Mahsusa'nın "delifişek" fedaisi Osman Nevres ile efsaneleşen Hasan Tahsin kimliğinin kesişme noktalarını; Paris yıllarından Buxton suikastına uzanan o fırtınalı serüveni anlattım. Sadece bir kahramanı değil; bir devrin ruhunu, *Hukuk-u Beşer* gazetesinin sütunlarından Pasaport İskeleyi'ndeki "Olmaz, olamaz!" haykırışına kadar ilmek ilmek işledim.

Direnişin Görünmez Kahramanları ve Stratejik Deha

Bu çalışmayı hazırlarken, Milli Mücadele'nin sadece cephede değil, perde arkasındaki muazzam bir dayanışmayla nasıl kazanıldığını göstermek istedim. Kitapta; imkânların gizlice cepheye nasıl aktarıldığını, halkın ekmeğini paylaştığı iaşe ağlarını ve telgraf memurlarının hayatları pahasına yürüttüğü o mucizevi haberleşme trafiğini bulacaksınız. Bir milletin en zor anlarda nasıl bir "ağ tipi örgütlenme" başarısı gösterdiğine hep birlikte şahitlik edeceğiz.

Kahramanlar Geçidi ve Mekânsal Hafıza

Eserimde sadece bilinen isimlere değil, Anadolu'nun yerel kahramanlarına da bir vefa borcu ödemeye çalıştım. Müftü Ahmet Hulusi Efendi'nin fetvasından Çete Ayşe'nin onurlu duruşuna; Üsteğmen Kara Fatma'dan 57. Alay'ın sarsılmaz iradesine kadar geniş bir kahramanlar envanteri sundum. Üstelik bu bilgileri; bugün yürüdüğümüz cadde, sokak ve anıt isimleriyle birleştirerek hafızamızı canlı tutmayı amaçladım.

Ücretsiz Bir Kültür Hizmeti

Toplumsal katkı sunmayı her daim ön planda tutan bir kardeşiniz olarak, bu çalışmamı dijital bir yayın olarak tüm okurlarıma **ücretsiz** sunuyorum. "İlk Kurşun"un atıldığı o tarihi eşikten Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar geçen süreci; strateji, lojistik ve insan hikâyeleriyle anlamak isteyen her vatanseverin kütüphanesinde bir yer bulmasını ümit ediyorum.

Hasan Tahsin'in o meşhur revolvunun sesi, dilerim bu kitapla zihinlerimizde yeniden yankılanır: *"Milli Mücadele, bir milletin varlık davasıdır."*

Bu çalışmama ücretsiz olarak www.talatsimdi.com adresindeki "Yayınlar" bölümünden ulaşabilirsiniz.

HASAN TAHSİN VE MİLLİ MÜCADELE KAHRAMANLARI İLK KURŞUNDAN CUMHURİYET'E

Dr. Mehmet Talat Şimdi

DİJİTAL YAYIN

Bu kitabın yayın hakları Dr. Mehmet Talat Şimdi'ye aittir.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında müellifin yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

EGELİGAZETE 44

Körfez'de "Sıfır Saati": Bilim Konuştu, Şimdi Karar ve Bütçe Zamanı!

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde 28 Mart'a kadar sürecek toplantı ilk günün özeti perşembenin gelişi çarşambadan beldir atasözünün anlam bulduğu bir netice. **İzmir Körfez Konferansı**, aslında şehre tek bir cümle fısıldadı: "Zaman tükeniyor." Bilim insanları; Gediz'den akan kirliliği, rekor kıran deniz suyu sıcaklıklarını ve körfezin bir "kirletici deposuna" dönüştüğünü teknik verilerle önümüze koydu. Ancak asıl mesele, bu bilimsel teşhisin ekonomik bir tedaviye dönüşüp dönüşmeyeceğidir.

Personel Maaşı mı, Körfez Temizliği mi?

İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB), son iki yıldır körfezi kâğıt üzerinde "stratejik öncelik" ilan etti. Ancak acı bir gerçek var: Artan personel giderleri ve işletme maliyetleri, yatırım bütçesini adeta nefessiz bıraktı. İZSU'nun ayırdığı kaynaklar, yeni ve köklü yatırımlardan ziyade mevcut tesislerin rehabilitasyonuna ve astronomik elektrik faturalarına harcanıyor. Sonuç? Dipten gelen devasa azot ve fosfat yükünü durdurmaya yetmeyen, sadece yüzeyi kurtaran pansuman tedbirler.

Bilimin Söylediği, Ekonominin Dayattığı

Konferansta dile getirilen üç ana darboğaz, aslında birer maliyet kalemidir:

1. **Gediz ve Dereler:** İzmir'in dışından gelen bu kirlilik, belediye bütçesini aşan bir "Havza Yönetimi" zorunluluğudur.
2. **Isıl Birikim:** 2024'ün tarihsel sıcaklık rekoru, körfezi oksijensiz bıraktı. Bu, soğutma ve ekosistem destek projeleri için dev bütçeler demektir.

3. **Mikroplastik ve Sediment:** Körfez artık kendi kendini temizleyemiyor. Bu "depo"yu boşaltmak için devasa bir operasyon Şart.

İzmir İçin Bir "Körfez Bütçe Kanunu" Şart!

Belediyenin personel ödemelerindeki sıkıŐıklıėı aşması ve körfezi kurtarması için tek yol; bu projeyi genel bütçeden baėımsızlaŐtıran bir **"Körfez Bütçe Kanunu"** disiplindir. İŞte 2026-2032 projeksiyonu:

1. **2026-2027 (Nefes Dönemi):**  z kaynaklara dokunmadan, Dünya Bankası veya EBRD tipi uzun vadeli yeşil kredilerle yağmur suyu hatları %100 ayrıŐtırılmalı. Derelere kurulacak mikro plastik kapanları ile kirlilik "kaynağında" durdurulmalı.
2. **2028-2029 (Havza Islahı):** Merkezi h k metle "Gediz Havzası Islah Fonu" kurulmalı. Kuzeydeki sanayi hamlesinden (Aliağa-Kınık aksı) elde edilecek katma değer bu fona aktarılmalı.
3. **2030+ (Mavi Ekonomi):** "Mavi Tahvil" ihracı ile körfez bir gelir kapısına dönüŐtürülmeli. Yapay resifler ve kıyı rehabilitasyonu ile İzmir, denizinden sadece seyir değil, ekonomik değer de elde etmeli.

Sonuç: Karar Anı

Kuzey İzmir'in yükselen sanayi gücü, doğru yönetilmezse körfez için bir risk; ancak "sıfır kirlilik" prensibiyle kurgulanırsa finansal bir kurtarıcıdır. İBB yönetimi, bilim dünyasının bu "ok disiplinli mücadele" ağrısını bir yönetim manifestosu olarak kabul etmelidir.

Aksi takdirde, her geçen yaz ısınan körfezde sadece balıklar değil, İzmir'in geleceği de nefessiz kalacaktır. **Şimdi laf değil, bütçe ve icraat zamanı!**

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 45

Kuzey İzmir'in "Altın Çağı" mı, Yoksa Bir "Peter Prensibi" Tuzağı mı?

Dostlar, bugün rotamızı İzmir'in parlayan yıldızı kuzeye; Aliğa, Bergama, Dikili ve Kınık hattına çeviriyoruz. Rakamlar heyecan verici: BASBAŞ ile 7 yılda 15 bin yeni istihdam, Dikili ve Kınık'taki tarıma dayalı OSB'lerle binlerce kadın çalışanın dahil olduğu muazzam bir ekosistem... İzmir artık sadece denize değil, tüm kurumlarıyla "kuzeye" bakıyor. Çanakkale Köprüsü ve otoyollar bu bölgeyi Türkiye'nin dünyaya açılan en stratejik kapısı yaptı.

Ancak, bu büyük heyecanın ortasında durup kendimize sormamız gereken hayati bir soru var: **Biz bu büyümeyi yönetebilecek miyiz, yoksa büyümenin altında mı kalacağız?**

Yönetim biliminde meşhur bir "**Peter Prensibi**" vardır. Der ki; her sistem, kendi "yetersizlik düzeyine" ulaşana kadar yükselir. Yani bir şeyi çok iyi yapmanız, onu daha büyük ölçekte de aynı başarıyla yapacağınız anlamına gelmez. Eğer biz Kuzey İzmir'i sadece "daha çok fabrika, daha çok istihdam" diye planlarsak; o çok övündüğümüz bereketli topraklar, su kaynakları ve hava kalitesi bir gün "yeter artık" der ve sistem kilitletir.

Sürdürülebilirlik Bir "Rica" Değil, Bir "Zorunluluk"

Bakın, BASBAŞ Yönetim Kurulu Başkan Vekili Faruk Güler ve OSB başkanlarımız Şahin Çakan ile Enver Olgunsoy çok değerli vizyonlar paylaşıyorlar. Ama bu vizyonun "tavizsiz" bir sürdürülebilirlik anayasasına ihtiyacı var.

Neden mi? Çünkü:

1. **Su Sınırsız Değil:** Dikili'deki dev seralar ve Kınık'taki tıbbi bitki tesisleri bölgemizin can suyuyla büyüyecek.

Eğer sanayi ve tarım el ele verip "gri su geri kazanımı" ve "akıllı sulama" sistemlerini bugünden zorunlu kılmazsa, yarın birbirimizin suyuna muhtaç kalırız.

2. **Lojistik Avantaj Karbon Engeline Takılması:** Otoyollar bizi Avrupa'ya bağlıyor ama Avrupa "Yeşil Mutabakat" ile sınırda karbon vergisi hazırlığında. Üretimimiz "yeşil" değilse, köprülerden geçecek mal bulamayabiliriz.
3. **Büyük Hata Lüksümüz Yok:** Küçük bir işletmede yapılan hata kolay düzelir. Ama 25-30 bin kişinin çalıştığı devasa bir havzada yapılacak bir planlama hatası, Peter Prensibindeki o "yetersizlik eşiğini" bir gecede aşmamıza neden olur.

Karar Vericilere Dostane Bir Yol Haritası

Bu bölgenin kaderini belirleyen değerli dostlara sesleniyorum; gelin bu süreci bir "**Sürdürülebilirlik Manifestosu**" ile taçlandıralım:

1. **Önce Altyapı, Sonra Üstyapı:** Fabrikalar yükselmeden; o 25 bin insanın konutunu, okulunu, kreşini ve ulaşım ağını bitirelim. Sosyal sürdürülebilirlik olmadan ekonomik başarı gelmez.
2. **Döngüsel Ekonomi:** Birinin atığı, diğerinin hammaddesi olsun. Sanayi ile tarım kavga etmesin, birbirini beslesin.
3. **Hasan Tahsin Ruhü:** Milli Mücadele'nin ilk kurşununu sıkan bu toprakların evlatları olarak, sadece "ucuz iş gücü" değil, "yüksek teknoloji ve katma değerli ürün" ihraç eden bir merkez olalım.

Sonuç olarak; Kuzey İzmir bir "işçi deposu" değil, bir "akıl ve üretim merkezi" olmalı. Eğer sürdürülebilirliği bir öneri değil, bir yaşam biçimi olarak kabul edersek; torunlarımıza sadece fabrikalar değil, nefes alınabilen bir doğa ve güçlü bir ekonomi bırakırız.

Yol yakinken, planlama safhasındayken doğruyu yapalım.
Çünkü bu topraklarda "büyük hatalara" yer yok!

EGELİGAZETE 46

Savaşın Gölgesinde Kent Savunması: 1998 Vizyonundan Bugüne Kalan Dersler

Bugün dünya, ABD-İsrail eksenini ile İran arasındaki gerilimin bölgesel bir savaşa evrilmeye riskini en sıcak haliyle tartışıyor. Modern savaşlar artık sadece cephede değil; enerji hatlarında, su kaynaklarında ve büyük metropollerin kalbinde yaşanıyor. Tam da bu noktada, tozlu arşivlerden çıkan bir gazete kupürü, bize "dirençli kent" kavramının neden bir tercih değil, bir beka meselesi olduğunu fısıldıyor.

Zamanın Ötesinde Bir Öngörü

15 Ağustos 1998 tarihli Yeni Asır gazetesinde yer alan "**Gönüllü Gençler Aranıyor**" başlıklı haber, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin henüz 1999 Marmara Depremi yaşanmadan bir yıl önce, bir "kurtarma ordusu" kurma hamlesini belgeliyor. Dönemin belediye yöneticileri tarafından projelendirilen bu yapı, yalnızca doğal afetleri değil, kentin karşılaşılabileceği her türlü olağanüstü durumu göğüsleyecek profesyonel bir sivil savunma gücü tahayyül ediyordu.

Askeri Disiplin ve Sivil Çeviklik

Haberde dikkat çeken en kritik detay, gönüllülerin seçim kriterleridir: **Lise mezunu ve özellikle askerliğini komando olarak yapmış gençler**. Bu tercih, belediyeciliğin sadece çöp toplamak veya yol yapmaktan ibaret olmadığını; kriz anında askeri disipline sahip, teknik donanımlı bir "yerel savunma" gücüne ihtiyaç duyulduğunu gösteriyordu. Dağcılık, dalgıçlık ve yangın eğitimi almış bu ekipler, bir kentin kendi kendine yetebilme kapasitesinin en somut göstergesiydi.

Bugünün Tehdidi: Hibrit Savaşlar

Bugün Orta Doğu'daki çatışma dinamiği; siber saldırılar, altyapı sabotajları ve geniş çaplı göç dalgaları gibi "hibrit" tehditleri beraberinde getiriyor. İsrail ve İnan arasındaki gerilim tırmanırken, metropollerin sadece binalarıyla değil, insan kaynağıyla da birer "kale" olması gerekiyor.

1998'deki bu İzmir modeli, aslında bugünün "**Akıllı ve Güvenli Şehir**" konseptinin temelidir. Eğer o gün kurulan bu "kurtarma ordusu" vizyonu, ISO 9001 kalite standartlarıyla birleşerek tüm Türkiye'ye yayılabilseydi; bugün ne deprem korkusunu ne de bölgesel savaşların sivil hayattaki yıkıcı etkilerini bu kadar derin tartışıyor olurduk.

Sonuç: Arşivden Geleceğe

Geçmişte bu projeye liderlik edenlerin vizyonu, bugün yerel yönetimler için bir rehber niteliğindedir. Kentlerimizi sadece betonla değil, eğitilmiş ve organize olmuş sivil güçlerle tahkim etmeliyiz. 1998 tarihli o kupür, bize şunu hatırlatıyor: **Hazırlıklı olmak, en büyük savunmadır.**

İzmir'in bu öncü ruhu, bugün "Sünger Şehir" veya "Mavi Kuşak" gibi sürdürülebilir projelerle birleşerek, sadece afetlere karşı değil, küresel krizlere karşı da bir kalkan oluşturmaya devam etmelidir.

HABERLER 15 Ağustos 1998 Cumartesi, Yeni Asır

İzmir Büyükşehir Belediyesi doğal afetlerde görev yapacak teşkilat kuruyor...

Gönüllü gençler arıyor

"AKUT" benzeri bir teşkilat kuracaklarını belirten Talat Şimdi, 'kurtarma ordusu'nda görev almak isteyen gençlere belediye kurumları için çağrıda bulundu

İzmir Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Talat Şimdi, gençlerin acil kurtarma konusunda her türlü eğitimi alarak, bölgelerinde meydana gelebilecek bir felakette ilk müdahaleyi yapabilecek şekilde eğitileceklerini söyledi. İzmir'in çevreli bölgelerinde görev yapacak birimlerde görev almak isteyenlerin Büyükşehir Belediyesi'ne başvurmasını isteyen Şimdi, "Kurtarma projesi kapsamında Albay Fuat Barandır ile kolları sıvayacak. Eylül ayı içinde Barandır'ın da emekliliğinin dolmasıyla program ve planlar tamamlanacak ve çalışmalar başlayacak" dedi.

Lise mezunu ve komando

Havacı Albay Fuat Barandır ise gençlerin eğitimlerini faras ve Evka-1'de kurullacak okullarda alacaklarını belirterek "Gençlerin yanı sıra Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı 11 kuruluştan seçilecek gönüllüler ve mevcut eğitim personeli de eğitimden geçirecek. Eğitimden geçilecekleri için yangın, dağ ve dalgıçlık eğitim platformları, karbondioksitli laboratuvarlar kurulacak. Bu eğitimleri alacak kişilerin lise mezunu ve askerliğini komando yapmış olmaları gerekiyor. Ayrıca gönüllüler dışındaki maaşlı birimler nöbetlere 24 saat görev yapacaklar" dedi. (MESUT YUCEBAS)

Türkiye sigarada dünyayı solladı

Güllüncü Askeri Tıp Akademisi tarafından yapılan araştırmaya göre, Türkiye'nin sigara içiminde dünyayı solladığını ortaya çıkardı. Araştırmaya göre, Türkiye'de sigara içimi oranı erkeklerde yüzde 63, kadınlarda yüzde 24, ABD'de oran erkeklerde yüzde 33, kadınlarda yüzde 24, İngiltere'de erkeklerde yüzde 35, kadınlarda yüzde 31 olarak belirtildi. Araştırmaya göre, sigaraya yüzde 40 üretti, yüzde 23 merke, yüzde 19,2 okul, yüzde 23,4 oranda aile sorunu nedeniyle başlandı. Doktorların yüzde 3,6'sı, öğretmenlerin yüzde 3,4'ü, sporcuların yüzde 4,0'u, sanatçıların yüzde 2,7'si, gazetecilerin yüzde 1,4'ü sigaraya 12 yaşın altında başladı.

EGELİGAZETE 47

İzmir'in Beşeri Sermayesi: Verimlilik Fabrikası mı, Tüketim Döngüsü mü?

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde son dönemde tanık olduğumuz personel yönetimi kararları ve sendikal mutabakatlar, kentin mali geleceği açısından hayati bir yol ayrımına işaret ediyor. Doktora tezimden bu yana üzerinde durduğum "**Belediye Hizmetlerinde Beşeri Sermayenin Rolü**" ilkesi; çalışanı sadece bir maliyet kalemi değil, kenti dönüştürecek en stratejik "değer" olarak tanımlar. Ancak bugün izlenen palyatif (geçici) tedbirler, bu değeri birer "yüke" dönüştürme riski taşımaktadır.

İki Model Arasındaki Keskin Fark: Hangisini Seçiyoruz?

Kitabımda detaylandırduğım dönüşümün ne anlama geldiğini anlamak için, mevcut "Bürokratik" yapı ile hedeflediğimiz "Girişimci" yapı arasındaki farkları iyi analiz etmemiz gerekir:

Özellik	Bürokratik Belediye (Mevcut Risk)	Girişimci Kent (Hedeflenen Vizyon)
Personel Yönetimi	İhtiyaç fazlasını "havuzdan çıkarıp" atıl tutmak.	İhtiyaç fazlasını Meslek Fabrikası 'nda eğitip uzmanlaştırmak.
İstihdam Stratejisi	Sürekli dışarıdan yeni kadro (İtfaiye vb.) açmak.	İçerideki beşeri sermayeyi yeni becerilerle donatıp transfer etmek.

Özellik	Bürokratik Belediye (Mevcut Risk)	Girişimci Kent (Hedeflenen Vizyon)
Mali Yaklaşım	Kaynakları "üretmeden tüketen" giderlere ayırmak.	Kaynakları halkın medeni ve ihtiyaçlarına yönlendirmek.
Sendikal İlişkiler	Sadece "taksitlendirme" gibi geçici barışlar yapmak.	Barışı, performans ve verimlilik protokolleriyle taçlandırmak.
Hizmet Anlayışı	Hantal, statik ve hiyerarşik yapı.	Çevik, dijitalleşmiş ve "Yalın Yönetim" odaklı yapı.

Kaynaklar Halkın İhtiyacına mı, İşsizliğe mi Gidiyor?

28 Mart 2026 tarihli protokol ile personel alacaklarının taksitlendirilmesi ve "havuz sistemi" gibi rasyonel bir denetim mekanizmasından vazgeçilmesi, sürdürülebilir bir strateji değildir. Halkın altyapı, ulaşım ve kentsel dönüşüm gibi temel ihtiyaçlarına ayrılması gereken kısıtlı kaynakların, işsiz personel harcamalarına kurban edilmesi kentin gelişim damarlarını tıkamaktadır.

Daha da önemlisi, üretmeden tüketen bir yapının kaynakları sonsuz değildir. Çalışanlarımız şunu bilmelidir: Kendi becerilerini

güncellemeyen ve verimlilik üretmeyen her personel, sistemin tıkandığı o kaçınılmaz noktada iş güvencesini de kaybedecektir.

Dışarıdan Alım Yerine "İçeriden Dönüşüm"

2026 yılının ilk çeyreğinde belediye ve iŐtirakleri üzerinden ilan edilen kadrolar, aslında belediyenin kendi içindeki "insan kaynağını" neden dönüŐtüremediđinin bir kanıtıdır:

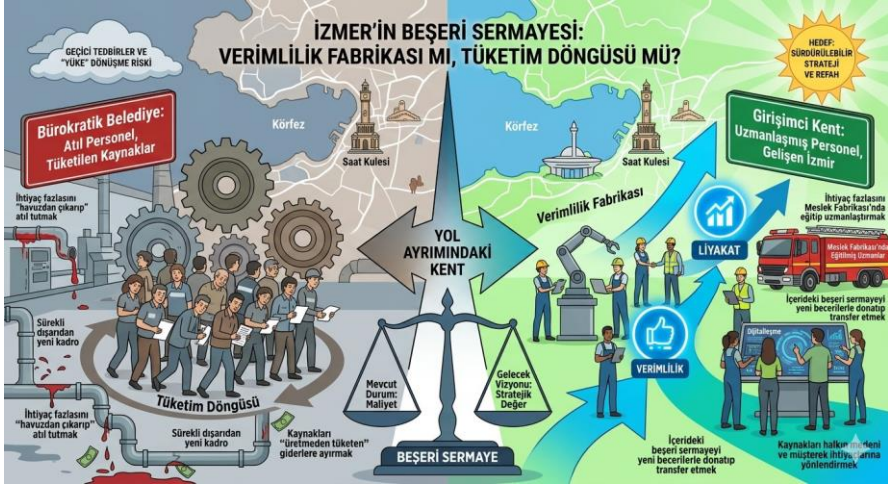
1. **100 İtfaiye Eri Alımı:** Türkiye'nin en gelişmiş **İtfaiye Eğitim Merkezi'**ne sahip olan İzmir, dışarıdan yeni kadro açmak yerine; havuzdaki personeli burada eğiterek bu ihtiyacı karşılayabilirdi.
2. **İZENERJİ Lojistik ve Güvenlik Kadroları (80+ Kişi):** Tır Őoföründen güvenliğe kadar aranan bu personel, belediyenin kendi atıl personeline yeni yetkinlikler kazandırılarak çözülebilirdi.

Sonuç: İş İŞten Geçmeden Girişimci Vizyon!

"**Bürokratik Belediyeden Girişimci Kente: İzmir Büyükşehir Örneği**" kitabımda sunduğum model, bir tercih değil, İzmir için bir zorunluluktur. Kentin geleceğine katkı sağlamak ve bu dönüşümün akademik temellerini incelemek isteyen tüm paydaŐlar, dijital kitabıma www.talatsimdi.com adresinden ücretsiz olarak ulaşabilirler.

Doğru yönetilmeyen beşeri sermaye, kentin en büyük maliyetidir. Gelin, İzmir'in kaynaklarını günü kurtaran imzalara değil; üreten, gelişen ve liyakatle yükselen bir geleceğe yönlendirelim.

Söz Uçar, Şehir Kalır

EGELİGAZETE 48

İZMİR BİZİM TAPULU MALIMIZ: HESABI BİZ ÖDÜYORUZ, SİPARİŞİ BİZ VERELİM!

Sevgili İzmirliiler,

Bugün gelin biraz "hesap kitap" yapalım ama bu kez mutfak masasında değil, kent masasında... Çoğumuz belediye hizmetlerini "yukarıdan gelen bir lütuf" gibi görme eğilimindeyiz. Oysa kazın ayağı hiç de öyle değil.

Yaptığım son mali analizler ve bütçe verileri gösteriyor ki; İzmir Büyükşehir Belediyesi bütçesinin **yüzde 76,43'ü** doğrudan bizim ödediğimiz merkezi vergilerden (KDV, ÖTV, Gelir Vergisi vb.) şehre geri dönen paylardan oluşuyor. Geriye kalan **yüzde 23,57'lik** kısım ise doğrudan belediyeye ödediğimiz emlak, çevre temizlik, harçlar ve ilan-reklam vergileri...

Yani basit bir hesapla; belediyenin kasasına giren **her 100 liranın tamamı** bizim alın terimiz, bizim cebimiz!

Kaynaklar Bizim, Kararlar Neden Bizim Olmasın?

Belediye bütçesi aslında bir "emanet" bütçesidir. Belediye yönetimi ise bu devasa bütçeyi bizim adımıza yöneten bir "**fon yöneticisi**" konumundadır. Eğer biz bu kaynağın nereye harcandığını takip etmezsek; o paranın etkin, verimli ve yerinde kullanılıp kullanılmadığını asla bilemeyiz.

Madem hesabı biz ödüyoruz, o halde masadaki siparişi de biz vermeliyiz!

1. **Körfez Temizliği** bir tercih değil, çocuklarımıza olan borcumuzdur.
2. **Deprem Dönüşümü** bir vaat değil, hayati bir zorunluluktur.

3. **Ulaşım ve Yeşil Alan** projeleri ise yaşam kalitemizin temelidir.

Yasal Dayanağınız: Kent Konseyleri ve Mahalle Meclisleri

"Benim param nereye gidiyor?" sorusunu sormak için 5 yılda bir sandığı beklemeye gerek yok. **5393 sayılı Belediye Kanunu** size bu yetkiyi zaten vermiş.

1. **Kent Konseyleri (Madde 76):** Sizin belediye bütçesini denetleme odanızdır. Burada alınan kararlar, Belediye Meclisi'nde gündeme alınmak zorundadır.
2. **Mahalle Meclisleri (Madde 9 ve 13):** Sokağınızın bütçesini belirleme masanızdır. "Hemşerilik Hukuku" gereği her vatandaşın karar süreçlerine katılma hakkı vardır.

Unutmayın; sahip çıkılmayan kaynak, sahipsiz kalmaya mahkûmdur. İzmir sadece bir şehir değildir; sizin ortak yatırımınızdır. Yatırımınıza sahip çıkın! Kent konseylerine katılın, mahalle meclislerinde sesinizi yükseltin. Çünkü o Körfez bizim vergilerimizle temizlenecek, o yollar bizim irademizle açılacak.

İzmir'in geleceği, sizin "takipçi" gücünüzde saklı!

VATANDAŞIN BÜTÇE REHBERİ

Bütçe Kaynağı	Oranı	Vatandaşın Rolü
Merkezi Yönetim Payı	%76,43	Alışveriş yaparken ödediğiniz KDV ve ÖTV'nin şehre dönüşü.

Bütçe Kaynağı	Oranı	Vatandaşın Rolü
Yerel Gelirler	Öz %23,57	Emlak, ÇTV ve Harçlar yoluyla doğrudan yaptığınız katkı.
TOPLAM HİSSE	%100	SİZİN PARANIZ!

Katılım Yolu: > 1. **Sorgula:** Belediyenin stratejik planını incele.

2. **Katıl:** Mahalle meclisi ve Kent Konseyi toplantılarına git.

3. **Denetle:** 5393 Sayılı Kanun Madde 76'daki hakkını kullan!

EGELİGAZETE 49

Mülkiyetin Hafızası: İzmir Meslek Fabrikası'ndan Mardin Artuklu ve Akkoyunlu Vakıf Talanına Bir İnceleme

Öz: Bu makale, İzmir'deki tarihi "Tuzakoğlu Un Fabrikası" (Meslek Fabrikası) üzerindeki mülkiyet ihtilafı ile Mardin'in "Yeni Şehir" (Mansoriye) bölgesindeki Artuklu ve Akkoyunlu vakıf arazilerinin özel mülkiyete geçiş sürecini incelemektedir. Çalışma, 1926 kamulaştırma kararlarından 2008 tarihli 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'na ve 2011 azınlık vakıfları düzenlemesine kadar geniş bir yasal çerçevede, vakıf hukukunun "vakfiyeye sadakat" ilkesinin güncel ve tarihi ihlallerini analiz eder.

1. Giriş: İki Şehir, Tek Hukuki Çelişki

Türkiye'de mülkiyet hukuku, özellikle tarihi yapılar söz konusu olduğunda, Cumhuriyet dönemi kanunları ile kadim vakıf hukuku arasında bir gerilim sahasına dönüşmüştür. Bu gerilim, güncel örneklerle çarpıcı bir asimetriyi ortaya koymaktadır:

1. **İzmir Örneği:** İzmir'de belediye eliyle ihya edilerek kente kazandırılan bir endüstriyel mirasın (Meslek Fabrikası), "vakıf kökeni" gerekçe gösterilerek devredilmesi tartışılmakta ve kentin en önemli gündem maddesi haline gelmektedir.
2. **Mardin Örneği:** Diğer yanda ise Mardin'de bizzat Türk-İslam mühürleri olan medreselerin ayakta kalması için vakfedilen koca bir mahallenin (**Mansuriye / Yalım Köy**, bugünkü Yenişehir'in büyük bölümü), özel mülkiyete "talan" yoluyla geçişine sessiz kalınmaktadır.

Bu durum, hukuk uygulamalarındaki çifte standartlı yaklaşımı gözler önüne sermektedir. Söz konusu vakıfların banileri, Anadolu fatihi **Sultan Alparslan'ın torunları** ve tarihi Mardin kentini kuran Artuklu melikleridir. Mardin antik kentini inşa eden,

burayı başkent yapan ve 305 yıl boyunca yöneten bu meliklere ait mülkler üzerine, bugün koca bir "yeni şehir" kurulmuş durumdadır.

Özel mülkiyete geçmiş diğer Artuklu meliklerine ait vakıf malları hakkındaki detaylı araştırmalarıma, Vakıf Şehir Artuklu Mardin kitabımdan ulaşabilirsiniz. Eseri www.talatsimdi.com adresindeki "Yayınlar" bölümünden ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

2. İzmir Örneği: Kamulaştırma mı, Geri İade mi?

İzmir Halkapınar'daki Meslek Fabrikası, 1926 yılında bizzat Mustafa Kemal Atatürk'ün imzasıyla belediye tarafından kamulaştırılmış bir taşınmazdır. Ancak 2008 tarihli 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 30. maddesi ("her ne suretle olursa olsun" ibaresi), bu taşınmazın belediyeden alınarak Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne geçmesine dayanak oluşturmuştur. Burada "Kılıç Hakkı" ve "Kamu Yararı" kavramları, siyasi ve hukuki bir çatışma unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır [1].

3. Mardin'in Kayıp Mirası: Mansoriye ve Kasımiye Vakıfları

Mardin'de durum, İzmir'dekinin aksine, vakıf malının kamuya geçmesi değil, doğrudan "özel mülkiyet tarafından yutulması" şeklindedir.

3.1. Melik Mansur Ahmet ve Mansoriye (Yeni Şehir) Süreci (M.S. 1353-1368)

Artuklu Meliki Mansur Küçük Ahmet döneminde, Mardin'in güney eteklerinde kurulan ve bugün "Yeni Şehir" olarak bilinen bölge, tarihi kaynaklarda **Mansoriye** olarak anılır.

1. **Vakıf Amacı:** Melik Mansur Ahmet, Mardin'de inşa ettirdiği medreselerin, darüşşifaların ve sosyal

aşevlerinin sürekliliğini sağlamak amacıyla bu köyün ve çevresindeki verimli arazilerin tüm gelirlerini vakfetmiştir.

2. **Talan Süreci:** 20. yüzyılın ortalarından itibaren kadastro geçişleri sırasında, bu vakıf arazileri "zilyetlik" ve yerel nüfuz kullanımı ile şahıslar adına tescil edilmiştir. Bugün Mardin'in en değerli gayrimenkul alanı olan Yeni Şehir, aslında bir Artuklu medrese vakfiyesinin mülküdür [2].

3.2. Sultan Kasım, Ravza ve Fahriye Hanımların Emaneti

Akkoyunlu hükümdarı Sultan Kasım'ın kız kardeşleri **Ravza ve Fahriye Hanımlar**, Mardin'in sembolü olan Kasımiye Medresesi'nin iasasi (giderleri) için iki devasa araziyi vakfetmişlerdir.

- **Hukuki Durum:** Bu iki arazi, vakfiyelerde sınırları ile belirtilmiş olmasına rağmen, günümüzde Mardin modern şehirleşme planı içerisinde parselasyon görecer özel mülkiyete konu edilmiştir. Ayasofya'nın cami olarak açılmasında "Fatih'in Vakfiyesi"ndeki beddua ve vasiyet hatırlatılırken, Ravza ve Fahriye Hanımların medrese talebeleri için bıraktığı bu toprakların özel mülkiyete geçmesine karşı hiçbir idari işlemin yapılmamış olması büyük bir tezat oluşturmaktadır [3].

4. 2011 Düzenlemesi ve "İstimalet" in Yanlış Yorumu

2011 yılında yapılan yasal düzenleme ile Süryani ve Ermeni vakıflarına ait malların (Mor Gabriel Manastırı vb.) iadesi sağlanmıştır. Bu, Artuklu'nun "İstimalet" (hoşgörü) politikasının modern bir tezahürü olarak olumlu bir adımdır. Ancak, bu hoşgörü gösterilirken, şehrin asıl banisi olan Artuklu medrese vakıflarının talan edilen haklarının aranmaması, "Kılıç Hakkı" argümanının sadece seçili yapılar (Ayasofya gibi) üzerinden yürütüldüğünü kanıtlamaktadır [4].

5. Sonuç

Vakıf hukuku bir bütündür. Eğer İzmir'de 100 yıl önceki kamulaştırma "vakıf kökeni" nedeniyle iptal edilebiliyorsa; Mardin'de Artuklu Meliklerinin ve Akkoyunlu hanımefendilerinin medreseler için vakfettiği, bugün ise "Yeni Şehir" olan arazilerin de "vakıf aslına" rücu ettirilmesi hukuki bir zorunluluktur. Aksi takdirde, vakıf hukuku sadece siyasi bir araç olarak kullanılmaya mahkûm kalacaktır.

Kaynakça ve Dipnotlar

[1] 5737 Sayılı Vakıflar Kanunu, Madde 30: "Vakıf yoluyla meydana gelip de her ne suretle olursa olsun... belediye mülkiyetine geçmiş vakıf kültür varlıkları mazbut vakfına devrolunur."

[2] Altun, Ara (1978). "Mardin'de Türk Devri Mimarisi", İstanbul. (Artuklu dönemi Mansoriye yerleşkesinin vakıf kayıtları ve medrese gelirlerine tahsisi üzerine temel eser).

[3] Göyünç, Nejat (1969). "XVI. Yüzyılda Mardin Sancağı", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları. (Sultan Kasım vakfiyeleri ve Kasımiye Medresesi'ne bağlı köylerin dökümü).

[4] Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi (VGMA), Mardin Vakfiyeleri Defteri: Melik Mansur ve Ravza/Fahriye Hanım vakfiyelerinin orijinal kayıtları, sınırları ve şartları.

[5] Tugay, Cemil (2024). İzmir Büyükşehir Belediyesi Meclis Tutanakları: Meslek Fabrikası'nın hukuki süreci ve 1926 Atatürk imzalı kararnamenin savunulması üzerine beyanlar.

Dr. Mehmet Talat Şimdi

EGELİGAZETE 50

Sokaktaki Sessiz Katil: Tıbbi Atık Yönetimi Şakaya Gelmez!

Bugün kapınızın önündeki çöp konteynerine bakarken sadece "atık" gördüğünüzü sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Eğer o konteynerde, olması gereken yerin dışında bir tek kullanılmış şırınga, kanlı bir pansuman malzemesi veya enfekte bir maske varsa; o kutu artık bir çöp tenekesi değil, her an patlamaya hazır bir **biyolojik bombadır**.

Tıbbi atık yönetimi, modern şehir hayatının en kritik, en hata kabul etmez dişlisidir. Ancak ne yazık ki bu dişli, son günlerde liyakatsiz yönetimlerin, aşırı istihdam yükünün ve "manidar" siyasi zamanlamaların arasında gıcırdamaya başladı.

Mevzuatın Yükü: Belediyeler Sadece Çöpçü Değildir!

Türkiye’de tıbbi atık yönetimi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın sıkı denetimi altında, yerel yönetimlerin yani belediyelerin omuzlarındadır. "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği", belediyelere sadece "atığı al ve yok et" demiyor; onlara devasa bir **planlama, lisanslama, personel eğitimi ve kamuoyu bilincini artırma** sorumluluğu yüklüyor. Yani bu iş, kamyonu yanaştırıp çöpü yüklemekten çok daha fazlası; çok boyutlu bir stratejik yönetim sürecidir.

Bölgesel Kırılganlık: Her Şehir Aynı Değil

Türkiye’nin coğrafi çeşitliliği, bu yönetimi daha da zorlu kılıyor. Saha araştırmaları gösteriyor ki;

1. **Sıcaklık Baskısı:** Akdeniz gibi bölgelerde artan sıcaklık, atıkların bekleme süresini daraltıyor ve tesisler üzerinde korkunç bir kapasite baskısı yaratıyor.

2. **Mevsimsel Krizler:** Kış ve bahar aylarında gribal enfeksiyonlar tavan yaptığıında, ani atık artışları lojistik sistemleri felç edebiliyor.
3. **Küçük Belediye-Büyükşehir Çıkmazı:** Özellikle Doğu Anadolu'da kendi tesisini kuramayan küçük belediyeler büyükşehirlere güveniyor. Ancak kriz anlarında büyükşehir tesisleri aşırı yüklenince, tüm sistem zincirleme bir şekilde çökme riskiyle karşı karşıya kalıyor.

Belediyelerin Çıkmazı: Maaş Krizi mi, Halk Sağlığı mı?

Sistem bu kadar hassasken; belediyelerin asli görevleri yerine kurumlara aşırı istihdam doldurması işleyişi tıkıyor. Buca Belediyesi örneğinde gördüğümüz tablo manidardır: Aylardır ödenmeyen Sosyal Denge Tazminatları (SDT) ve ikramiyeler varken, tam da siyasi bir ziyaretin gölgesinde yapılan **%31-35 bandındaki "kâğıt üstündeki" zamlar**, aslında sistemi kilitlemektedir.

Kasa boşken, sendika baskısıyla veya siyasi şov uğruna atılan imzalar ödenemediğinde ne oluyor? İşçi greve çıkıyor, çöpler birikiyor ve o çöplerin arasına sızan tıbbi atıklar hepimizin sağlığını rehin alıyor. Bir belediye yönetiminin önceliği "manidar" imzalar değil, Akdeniz'in sıcağında veya Doğu'nun kışında o atığı sokağa düşürmeden imha edecek disiplini kurmak olmalıdır.

Son Söz: İhmalin Bedeli Canla Ödenir

Tıbbi atık yönetimi, belediyelerin keyfine veya sendikaların pazarlık masasına bırakılamayacak kadar mukaddestir. Buca'da veya bir başka ilçede, gerçek bütçeyle örtüşmeyen o imzaların faturasını, yarın bir salgın hastalıkla ödemek istemiyoruz.

Halk sağlığı; siyasi manevraların, liyakatsiz kadrolaşmanın ve kapasite yönetimi konusundaki cehaletin kurbanı edilemez.

Tıbbi atık yönetimi Şakaya gelmez, ihmali affetmez. Çünkü bu proste yaşanacak her aksama, doğrudan bizim ve çocuklarımızın hayatına mal olur!

SÖZ UÇAR, ŞEHİR KALIR: BİR YÖNETİM MANİFESTOSU

Değerli okurlar, bugünkü köşemde sadece bir günün analizini değil, geride bıraktığımız 50 yazılık bir serüvenin ve bir kentin geleceğine vurduğumuz mühürlerin muhasebesini yapıyorum. Bilirsiniz, kadim bir sözdür: **"Söz uçar, yazı kalır."** Ancak biz bu düsturu yerel yönetim vizyonumuzla birleştirerek diyoruz ki; **"Söz uçar, şehir kalır."**

Siyasetin geçici rüzgârları, seçim meydanlarında verilen ve tutulmayan vaatler, günlük tartışmaların gürültüsü o uçup giden "söz"lerdir. Oysa bizim derdimiz; o gürültünün arasından sıyrılıp, çocuklarımızın güvenle yürüyeceği sokakları, tertemiz bir Körfez'i ve liyakatle işleyen bir yönetim sistemini, yani "şehir"i baki kılmaktır.

Emanet Bütçe, Şeffaf Hesap

Bu köşede 50 haftadır tek bir gerçeğin altını çizdik: **Belediye bütçesi, başkanın lütfu değil, halkın alın teridir.** İzmir bütçesinin yüzde 100'ü vatandaşın cebinden çıkarken; "Hesabı biz ödüyoruz, siparişi biz verelim" demek en doğal hakkımızdır. İşte bu yüzden "Söz Uçar, Şehir Kalır" serisinin ilk cildinde, her kuruluşun hesabının verildiği, mahalle meclislerinin aktif olduğu bir **"Halk Ortaklığı"** modelini savunduk.

Hafıza Bir Lüks Değil, Savunma Hattıdır

Hasan Tahsin'in ilk kurşunundan, Mardin'in Artuklu mirasına; 1998'deki vizyoner "Kurtarma Ordusu" hamlesinden bugünün "Mavi Zırh" projelerine kadar her yazımızda hafızayı diri tuttuk. Çünkü hafızasını yitiren bir kent, hibrit savaşların, depremlerin ve iklim krizlerinin karşısında savunmasız kalır. Bizim için bir vakıf binasını korumakla, kentin su kaynaklarını korumak aynı vatan görevidir.

Beşeri Sermaye: Şehrin Can Suyu

Belediye personelini sadece bir "maliyet" olarak gören bürokratik zihniyete karşı; onları eğiten, uzmanlaştıran ve verimlilik üreten bir **"Girişimci Kent"** modelini yazdık. Dışarıdan yeni kadrolar açmak yerine, içerideki insan kaynağını dönüştürmeyi; liyakati bir slogan değil, bir işletme standardı yapmayı hedefledik.

Bir Devrin Kaydı, Yarının Rehberi

Elinizdeki bu makaleler toplamı, sadece kağıt üzerine basılmış mürekkep değildir. Bu yazılar; akademik bir disiplin ile 1982'den bu yana adliye koridorlarında, belediye koridorlarında ve sahanın tam kalbinde birikmiş bir tecrübenin *****Şehir Anayasası*****dir.

Bundan sonra her 50 yazıda bir, bu külliyyatı kitaplaştırarak geleceğe miras bırakmaya devam edeceğiz. Sözler uçup gidecek, ancak doğru planlanan, bilimle tahkim edilen ve şeffaflıkla yönetilen o **"Şehir"** dimdik ayakta kalacaktır.

Yolumuz akıl, rehberimiz bilim, sevdamız İzmir olsun.

Dr. Mehmet Talat ŞİMDİ *Yerel Yönetim Uzmanı / Yazar*
www.talatsimdi.com

KISA ÖZGEÇMİŞ

Dr. Mehmet Talat Şimdi

Yönetim, Kalite ve Yerel Yönetimler Uzmanı Dr. Mehmet Talat Şimdi, yerel yönetimler, maliye ve kalite yönetimi alanlarında zengin deneyime sahip bir akademisyen ve yönetici olarak öne çıkmaktadır. 1953 yılında Mardin'de doğan Dr. Şimdi, uzun yıllar kamu ve özel sektörde çeşitli kademelerde görev almıştır. Kariyerine 1973'te memuriyetle başlayan Dr. Şimdi, maliye ve idari yargıda önemli tecrübeler edindikten sonra yerel yönetimler odaklanmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde daire başkanlığı, genel sekreter yardımcılığı ve genel sekreter vekilliği gibi üst düzey görevlerde bulunmuş, ayrıca İzmir Buca Belediyesi'nin kurucu belediye başkanlığı koordinatörlüğünü üstlenmiştir. Ankara Kocatepe Camii altındaki alışveriş merkezinin kurucu ekibinde genel müdür olarak yer alması, özel sektördeki liderlik vasfını da ortaya koymuştur. Akademik yolculuğunda "Kaynak Hizmetler Dengesi Açısından Belediye İşletmeciliği" konulu yüksek lisans tezi ve "Belediye Hizmetlerinde Kaynak Kullanımının Etkinliği Beşeri Sermayenin Rolü" başlıklı doktora teziyle uzmanlığını pekiştirmiştir. Özellikle 1998'de İzmir Büyükşehir Belediyesi'ni dünyada TSE-ISO-EN 9001:1994 Hizmette Kalite Belgesi'ne sahip ilk belediye yapması, kalite yönetimi alanındaki öncü vizyonunu kanıtlamıştır. Emekliliğinin ardından da boş durmayan Dr. Mehmet Talat Şimdi, serbest mali müşavir olarak ve toplam kalite yönetimi konusunda verdiği eğitim ve danışmanlık hizmetleriyle bilgi birikimini paylaşmaya devam etmektedir. Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin Eserleri

Basılı Yayınlar

1. Vakıf Şehir Artuklu Mardin
2. Mardin Tarihi Kimliği
3. Demokrasi Okulu: Belediye Nedir? Ne İş Yapar?
4. Belediye Nedir? Ne İş Yapar? İzmir Büyükşehir Belediyesi Stratejik Plan ve Uygulaması 1995
- 5- Yüksek Lisans Tezi: Kaynak Hizmet Dengesi Açısından Belediye İşletmesi (Türkiye Uygulaması)
- 6- Doktora Tezi: Belediye Hizmetlerinde Kaynak Kullanımının Etkinliğinde Beşeri Sermayenin Rolü
- 7- Mardin Taşın Kadim Mirası ve Medeniyetlerin İzleri
- 8-. Mardin: Hoşgörünün Kalbi, Renklerin ve Lezzetlerin Şehri

Dr.Mehmet Talat Şimdi Resmi İnternet Sitesinde www.talatsimdi.com adresinde olan diğer dijital kitaplar.

1. Yerel Yönetimlerde Norm Kadro Uygulaması
2. Belediyelerde Uygulamalı İç Denetim
3. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Kalite Yönetim Sistemi
4. Belediye Başkanının El Kitabı
5. Yerel Yönetimlerde Süreçlerle Yönetim Sistemi Uygulaması
6. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Performans Programı Uygulaması
7. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Kadro El Kitabı
8. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Stratejik Plan

9. Mavi Zırh: İzmir'in Su Krizi, Altyapı Restorasyonu ve Gelecek Vizyonu

10- Bin Yıllık Kardeşliğin Sosyo-Politik Temelleri

11-İzmir Büyükşehir Belediyesi Kaynak Tüketen Organizasyon Yapısı

12-İzmirin Mali Egemenliği

13- İzmir'in Kayıp Akciğerleri

14-"A'dan Z'ye Belediye Yönetimi: Sorunlar, Çözümler ve Yenilikler

15-Yeni Nesil Yerel Yönetimler Sürdürülebilirlik, Dijital Dön. Yılın Yönetişim

16-Belediyelerde Uygulamalı İç Denetim

17- Hasan Tahsin ve Milli Mücadele Kahramanları İlk Kurşundan Cumhuriyete

18- Kadim Şehir Mardin'de Vakıf Medeniyeti

19-Söz Uçar. Şehir Kalır